T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ECRÎ DÎVANI
(İNCELEME-METİN)

MELİS DEVRİM

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. MÜBERRA GÜRGENDERELİ

EDİRNE 2011

T.C.
TRAKYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

MELİS DEVRİM tarafından hazırlanan **ECRİ DİVANI (İNCELEME-METİN)** konulu **TEZLİ YÜKSEK LİSANS** Tez Savunma Sınavı, Trakya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 12.13. maddeleri uyarınca **29.06.2011 Çarşamba** günü saat **10.30**'da yapılmış olup, tezin* Kabul edilmesine **OYBİRLİĞİ/OYÇOKLUĞU** ile karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ	KANAAT	İMZA
Prof.Dr. Recep DUYMAZ	Kabul edilmesine	
Doç.Dr. Müberra GÜRGENDERELİ Danışman	Kabul edilmesine	
Yrd.Doç.Dr. Bülent ATALAY	Kabul edilmesine	

* Jüri üyelerinin, tezle ilgili kanaat açıklaması kısmında "Kabul Edilmesine /Reddine" seçeneklerinden birini tercih etmeleri gerekir.

T.C
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
ULUSAL TEZ MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞİ VE YAYIMLAMA İZİN FORMU

Referans No	**402034**
Yazar Adı / Soyadı	MELİS DEVRİM YAZICI
Uyruğu / T.C.Kimlik No	T.C. 24842079444
Telefon / Cep Telefonu	2127289545 5374845166
e-Posta	melisdevrim@hotmail.com
Tezin Dili	Türkçe
Tezin Özgün Adı	ECRÎ DİVANI (İnceleme-Metin)
Tezin Tercümesi	ECRÎ DİVANI (İnceleme-Metin)
Konu Başlıkları	Türk Dili ve Edebiyatı
Üniversite	Trakya Üniversitesi
Enstitü / Hastane	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Bölüm	Türk Edebiyatı Bölümü
Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Bilim Dalı / Bölüm	Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı
Tez Türü	Yüksek Lisans
Yılı	2011
Sayfa	253
Tez Danışmanları	Yrd. Doç. Dr. MÜBERRA GÜRGENDERELİ
Dizin Terimleri	
Önerilen Dizin Terimleri	
Yayımlama İzni	☐ Tezimin yayımlanmasına izin veriyorum ☑ Ertelenmesini istiyorum [3 Yıl]

b. Tezimin Yükseköğretim Kurulu Tez Merkezi tarafından çoğaltılması veya yayımının **13.06.2014** tarihine kadar ertelenmesini talep ediyorum. Bu tarihten sonra tezimin, internet dahil olmak üzere her türlü ortamda çoğaltılması, ödünç verilmesi, dağıtımı ve yayımı için, tezimle ilgili fikri mülkiyet haklarım saklı kalmak üzere hiçbir ücret (royalty) talep etmeksizin izin verdiğimi beyan ederim.
NOT: (Erteleme süresi formun imzalandığı tarihten itibaren en fazla 3 (üç) yıldır.)

06.07.2011

İmza:................................

Yazdır

Tezin adı: Ecrî Divanı (İnceleme-Metin)

Hazırlayan: Melis DEVRİM YAZICI

ÖZET

Klasik şiirimizin en önemli malzemelerinden olan divanlara biz de bir katkıda bulunarak Ecrî Divanı'nı gün ışığına çıkarmaya çalıştık.

Ecrî Divanı'nı Ankara Millî Kütüphane katologlarında gördük. Nüsha (06 Hk 609/1) numarada kayıtlıdır. Ancak yaptığımız araştırmalarda Ecrî Divanı'nın bir başka nüshasına ulaşamadık. Tezkirelerde ve diğer biyografik kaynaklarda Ecrî'nin adı geçmemektedir. Biz şairin divanından ve döneminde ilişki kurduğu diğer şairlerden yola çıkarak şairin hayatı hakkındaki bilgileri tespit etmeye çalıştık. Çalışmamızda kaynaklarda hakkında bilgi bulunmayan XVIII. yy. şairi Ecrî'nin hayatı ve divanını ortaya koymaya çalıştık.

Eser üç bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde şairin hayatı divanından yola çıkılarak anlatılmaya çalışılmıştır. İkinci bölüm ise Divanın incelendiği bölümdür. Çalışmamızın üçüncü bölümünde ise Divan metnini teşkil eden kaside, murabbalar, musammatlar ve gazeller transkripsiyonlu olarak sıraya konulmuştur. Bu nazım biçimleri divanda dağınık olarak bulunmaktadır. Biz bunları müretteb divan tertibine göre dizdik.

Anahtar kelimeler: Ecrî, Klasik Şiir, divan

Name of Thesis: Ecrî's Divan (Text Examine)

Prepared by: Melis DEVRİM YAZICI

ABSTRACT

We wanted to contribute to collected poems which are the most important materials of the Classic Poem and Tried to make "Ecrî Divan" come to light.

In our researches, we found Ecrî Divan'ı in the Ankara National Library. But we coldn't get any other copy of it. Researching the collected poems of poet and (the) poets with whom he established relations, we tired to get informations about his life.

This written work includes 3 parts. In the first part, setting off his collected poems, we talked about the life of poet. In the second part, we examined the collected poems. And in the third part, we translated the poems of Ecrî into alphabet of today.

To introduce Ecrî Divan'ı, who has remained aside for years, to Classic Turkısh Literature, we make the first move.

Key words: Ecrî, Classic poems, Classic Turkısh Literature

ÖN SÖZ

Edebiyat önce insana onun ötesinde millete hitap eder. Eski Türk Edebiyatı Türk milletinin altı yüzyıl boyunca ortak zevkini yansıtmıştır. Bizler bugüne kalabilen el yazması divanlar sayesinde atalarımızın ortak zevkini anlayabiliyoruz. Divanlar ve diğer edebiyat metinlerinin günümüz alfabesine aktarılması ve incelenmesi sayesinde o dönem eserleri, şairlerin hayatları ve edebî şahsiyetleri hakkında bilgi sahibi olabiliriz.

Klasik şiirimizin en önemli malzemelerinden olan divanlara biz de bir katkıda bulunarak Ecrî Divanı'nı gün ışığına çıkarmaya çalıştık.

Ecrî Divanı'nı Ankara Millî Kütüphane katologlarında gördük. Nüsha (06 Hk 609/1) numarada kayıtlıdır. Ancak yaptığımız araştırmalarda Ecrî Divanı'nın bir başka nüshasına ulaşamadık. Tezkirelerde ve diğer biyografik kaynaklarda Ecrî'nin adı geçmemektedir. Biz şairin divanından ve döneminde ilişki kurduğu diğer şairlerden yola çıkarak şairin hayatı hakkındaki bilgileri tespit etmeye çalıştık. Çalışamalarımızda karşılaştığımız diğer bir sıkıntı ise çalıştığımız divan nüshasında birçok yazım yanlışının bulunmasıdır. En basit sözcükler bile yanlış yazılmıştır. Bazı beyitlerde metin tamiri yoluna gittik.

Çalışmamızda kaynaklarda hakkında bilgi bulunmayan XVIII. yy. şairi Ecrî'nin hayatı ve divanını ortaya koymaya çalıştık.

Eser üç bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde şairin hayatı divanından yola çıkılarak anlatılmaya çalışılmıştır.

İkinci bölüm ise Divanın incelendiği bölümdür. Bu bölümde divanda yer alan nazım biçimlerine ve özelliklerine yer verdik. Şair gazellerinde hurûfîlik remizlerinden derin tasavvuf felsefesinden yararlanmıştır. Şairin divanında bir kasidesi bulunmaktadır. Bu kaside on üç beyitten oluşmaktadır.

Eserin muhtevasında dikkat çeken en önemli unsurlar: hurufilik, derin tasavvuf felsefesi, on iki imamın adları, denizcilik ile ilgili kelimelerdir.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde ise Divan metnini teşkil eden kaside, murabbalar, musammatlar ve gazeller transkripsiyonlu olarak sıraya konulmuştur. Bu nazım biçimleri divanda dağınık olarak bulunmaktadır. Biz bunları müretteb divan tertibine göre dizdik.

Bilinmeyen bir şair olan Ecrî Divanı'nın Klasik Türk Edebiyatı'nda tanınması için ilk adımı atmış bulunmaktayız.

Çalışmam esnasında yardımlarını esirgemeyen danışman hocam Yrd.Doç.Dr. Müberra Gürgendereli'ye, yardımlarını gördüğüm sayın hocam Prof.Dr. Süreyya A.Beyzadeoğlu'na, çalışmam sırasında her türlü desteğini gördüğüm eşim Gökhan Yazıcı'ya teşekkürü borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

I.BÖLÜM

II. BÖLÜM

DİVÂN İNCELEMESİ

III. BÖLÜM

METİN

KISALTMALAR

G. Gazel

K. Kaside

MUH. Muhammes

MÜS. Müstezad

GİRİŞ

Bu çalışmamızda, altı yüzyılllık Osmanlı Devleti içerisinde oluşan, geçmişimize kendi kuralları çerçevesinde ışık tutan Ecrî Divanı'nı gün ışığına çıkarmaya çalıştık.

Çalışmamızda kaynaklarda hakkında bilgi bulunmayan XVIII. yüzyıl şairi Ecrî'nin hayatı ve divanını ortaya koymaya çalıştık.

Eser üç bölümden meydana gelmektedir. Birinci bölümde şairin hayatı divanından yola çıkılarak anlatılmaya çalışılmıştır.

İkinci bölüm ise Divanın incelendiği bölümdür. Bu bölümde divanda yer alan nazım biçimlerine ve özelliklerine yer verdik. Şair gazellerinde hurûfîlik remizlerinden derin tasavvuf felsefesinden yararlanmıştır. Şairin divanında bir kasidesi bulunmaktadır. Bu kaside on üç beyitten oluşmaktadır.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde ise Divan metnini teşkil eden kaside, murabbalar, musammatlar ve gazeller transkripsiyonlu olarak sıraya konulmuştur. Bu nazım biçimleri divanda dağınık olarak bulunmaktadır. Biz bunları müretteb divan tertibine göre dizdik.

BÖLÜM I

PROBLEM: Altı yüzyıl dünyaya hükmetmiş Osmanlı Devleti içerisinde oluşan Divan Edebiyatının yeri ve önemi son derece büyüktür. Divan Edebiyatı eserleri de geçmişimize ışık tutmaktadır.

Geçmişini bilmeyen bir milletin geleceğine umutla bakması imkansızdır. Bütün malzemesiyle bizim olan divan şiirini ve bu kültürü tanımak en önemli görevlerimizden biridir.

Divan şiirininin temelini şairlerin ortaya koyduğu divanlar oluşturur. Ne yazık ki günümüzde kütüphanelerin tozlu raflarında gün ışığına çıkartılmayı bekleyen pek çok divan vardır. Bunlardan bir tanesi de XVIII. yüzyıla ait olan Ecrî Divanı'dır.

Ecrî'nin hayatı hakkında bilgiler çok yetersizdir. Tezkirelerde adı geçmeyen şairin divanının bugüne kadar ele alınmamış olması, hakkındaki bilgilerin sınırlı kalmasına sebep olmuştur. Biz de şairin hayatı hakkında bilgileri divanından elde ettiğimiz bilgiler doğrultusunda vermeye çalıştık.

AMAÇ: Tezimin seçilmesindeki öncelikli amaç XVIII. yüzyılda yaşamış Ecrî'nin şiirlerini edebiyat dünyasına sunmak ve eserden yola çıkarak şairin şiirlerini günümüz alfabesine aktarmak, şairin hayatını şiirlerinden yola çıkarak vermektir.

SAYILTILAR: Bu araştırmada aşağıdaki sayıtlılardan hareket edilecektir:

l) Problem kısmında da belirtildiği gibi divan şiirinin dolayısıyla bu şiirlerin yer aldığı divanlar edebiyatımızda ve milli kültürümüzde önemli bir yere sahiptir. Dîvânlar yazıldıktan devrin sosyal ve siyasal gelişmelerinin de etkisiyle şairlerin iç dünyalarında tezahür eden duygu, düşünce ve hayallerin feneri olan çok değerli eserlerdir. Ecrî'nin divânı da bu kıymetlerden birisidir.

2) Dîvânların milli birlik ve bütünlüğümüzü oluşturan kültürümüzün, bir parçası oldukları unutulmamalıdır.

3) Edebiyat alanında yapılacak dîvân metni incelemesi çalışmaları hem Dîvân Edebiyatımız hem de milli kültürümüzün bir parçasının daha aydınlanması açısından mühim bir yere sahiptir. Tezin hazırlanmasında bu durumlar göz önünde bulundurulacaktır.

SINIRLILIKLAR: Araştırmadaki çalışma alanını Dîvân'daki bütün şiirler teşkil edecektir.

TANIMLAR:

Gazel: Klasik şark şiirinin en mühim ve en çok kullanılmış olan nazımşeklidir. Araplardan Acemlere onlardan da Türklere geçmiştir.(Ferit Devellioğlu,Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat)

Kaside: On beş beyitten aşağı olmamak, bütün beyitlerin ikinci mısraları enbaşta bulunan mısra ile kafiyeli bulunmak ve daha çok büyükleri övmek üzere yazılannazım.(Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat)

Müseddes: Her kıt'asında altı mısra bulunur. İlk kıt'anın mısralarıaralarında kafiyeli olup, diğer kıt'alarda ise ilk dört mısra aralarında, son ikisi ise ilkkıt'a ile kafiyelidir.(Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat)

Beyit: Aynı vezinde iki mısradan ibaret söz.(Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat)Vezin: Nazmın belirli kalıplarından her biri, nazmın ahenginin ölçüsü.(Ferit Devellioğlu, Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügat)

Vezin: Nazmın belirli kalıplarından her biri, nazmın ahenginin ölçüsü(Ferit Devellioğlu, Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügat)

BÖLÜM II

YÖNTEM:

ARAŞTIRMA MODELİ:

Metin; okuma, tarama ve karşılaştırma modelindedir.

EVREN VE ÖRNEKLEM:

Araştırmada dîvân incelemesi yapılmamış bütün eserler genel evrendir. Tümüyle genel evrene ulaşmanın imkansızlığı nedeniyle çalışma evreni 18.yüzyıldan Ecrî'nin Dîvânı ile sınırlandırılacaktır. Yaptığımız ön araştırmaların neticesinde örnek(model)oluşturabilecek eserler:

*Beyzadeoğlu, S. A. –Gürgendereli , M .-Günây, F. :(2004): Ahmed Bâdî,

Armağan, Harward Üniversitesi Yayınları

*Gürgendereli, M.: (2002): Hasan Ziyâ'î Hayatı, Eserleri, Sanatı ve Dîvânı

(İnceleme-Metin)

*Küçük, S.: (1994): Bâki Dîvânı, Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları

No:601

VERİLERİN TOPLANMASI:

Ecrî Dîvânı'nın önce transkripsiyonlu metin okuması yapılacaktır. Ardından şairin hayatı hakkında divânından yola çıkarak bilgiler derlenecektir. Daha sonra divanda yer alan nazım biçimlerine ve özelliklerine yer verilecektir.

I.BÖLÜM

ECRÎ'NİN HAYATI

Ecrî'nin hayatı hakkında bilgiler çok yetersizdir. Tezkirelerde adı geçmeyen şairin divanının bugüne kadar ele alınmamış olması, hakkındaki bilgilerin sınırlı kalmasına sebep olmuştur. Biz de şairin hayatı hakkında bilgileri divanından elde ettiğimiz bilgiler doğrultusunda vereceğiz.

Ecrî'nin yaşadığı dönem hakkında elimizdeki en önemli bilgi Mısır valisi Kavalalı Mehmet Ali Paşa'ya[1] bir kaside yazmış olmasıdır. Mehmet Ali Paşa 18. yüzyılın ikinci yarısı ve 19. yüzyılın ilk yarısında yaşadığına göre Ecrî'de bu dönemde yaşamış olmalıdır. Kasidede Mehmed Ali Paşa'nın adı şöyle geçmiştir:

Şânına ġazî Mehemmed ʻAli Pâşâ dediler
Evliyâ vü enbiyâ mevcûd olan insân saña

K.1/6

Ecrî'nin divanında Mısır, Seyhun, Ceyhun kelimelerine sıkça rastlanmaktadır. Mehmet Ali Paşa'ya yazdığı kasideden ve bu kelimelerden onun Mısır ve civarında yaşadığını düşünebiliriz.

Yârıñ ser-i kûyunda dilâ şol ḳadar aġla
Gözyaşı revân mevc ura Ceyḫûna berâber

G.101/4

---

[1] Kavalalı Mehmet Ali Paşa bugünkü Yunanistan'ın Kavala'nın Kondova köyünde dünyaya geldi. Bazı tarihçilere göre Arnavut olduğu söylense de, son yapılan araştırmada büyük ihtimalle Anadolu'dan Malatya'dan olduğu anlaşılmıştır. Napolyon'un Mısır'ı işgaline karşı Osmanlı tarafından Mısır'a gönderilen orduda görev aldı ve kısa zamanda komutanlığa yükseldi.
Temel Brıtannıca, *Temel Eğitim ve Kültür Ansiklopedisi*, Cilt 10, Ana Yayıncılık, 1992, s.109.

Dîde-i eşkim görüp bâr-ı firâḳımdan benim

Kim revân-ı vâdiye-i Seyẖûn itmez imtizâc

G.37/2

Ecrî bize şu beyitinde Arap asıllı olduğunu söylüyor.

Biziz evlâd-ı ‘Arâb silsile-i ẕât-ı eşrâf

Ki irse heft ḳıbâb üzre şehâ ruḥ-ı âṣdâf

G.161/1

Ecrî 17. yüzyıl mutasavvıf şairlerinden Ümmî Sinân'ın[2] tesirinde kalmıştır.

Ben ol Ümmî Sinân'ın gerçi ḳurbanıyım şimdi

Taẖallüs şânıma ey Ecrî ‘irfânımda gelmiştir

G.72/7

---

[2] Kaynaklarda mahlası hem Ümmî Sinân hem Sinân Ümmî olarak geçmektedir. Elmalı'da doğup büyüyen Ümmî Sinân; Yunus Emre, Eşrefoğlu Rûmî, Hacı Bayram-ı Velî gibi, bir tekke şeyhi olması hasebiyle mesajlarını şiirleriyle vermiş ve çevresini aydınlatmıştır.
Onun yetşdirdiği başlıca halifeleri şunlardır:
a. Şeyh Muslıhuddin Uşşâkî
b. Gülaboğlu Muhammed Askerî
c. Şeyh Ahmed Matlaî
d. Müftî Derviş
e. Muhammed Uşşâkî
f. Niyâzî-i Mısrî
Doç. Dr.Azmi Bilgin, *Ümmî Sinân Divânı (İnceleme-Metin)*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları:3391,2000, s.23

Ümmî Sinân Divanı'nda yer alan birçok tasavvuf remizi ve kavramı Ecrî Divanı'nda da mevcuttur.Ümmî Sinân'ın tasavvufu vahdet-i vücûd felsefesine dayanmaktadır. Bu felsefe Ecrî'de de aşağıdaki beyitlerde açıkça görülmektedir.

Benim feyżi-i İlâhımdan olubdur âşikâr 'âlem
Elestden yana dinmiş emr-i fermânımda gelmişdir

G.72/5

Sırr-ı tevḥîd-i Ḫudâ tevfîḳ-i zîşânımdadır
'Âlemü'l-ġaybıñ umûru dest-i fermânımdadır

G.81/1

Öyle bir fettâḥ-ı 'aşḳ raḥmet-i sırr-ı İlâh
Açılır ebvâb-ı fażl-ı naẓmıma her müşkilat

G.19/3

İdersem nükte-i vaḥdetde seyrân
Ulûhiyyetde bir esrâr-ı 'aşḳım

G.190/4

Ecrî'nin şiirlerinde on iki imamın adlarına rastlanmaktadır. Buradan şairin Caferiye veya İmamiye mazhebine bağlı bulunduğunu anlayabiliyoruz. Ayrıca Ecrî divanında Hayber kelimesine oldukça fazla yer veriyor. Hayber Müslümanların fethettiği ilk yerdir. Hz. Muhammed Hz.Ali ile birlikte bu kaleyi almak için savaşmıştır.[3] Ecrî Hz.Ali'ye gönülden bağlı bir şairdir. Ecrî Divânı'nda on iki imamdan İmam Hasan Askerî Zekî (r.a.) (846-874), İmam Muhammed Bâkır (r.a.)

[3] İhsan Muslu, *Hayber'in Fethi ve Hz.Ali Efendimiz*, ,Ortadoğu Gazetesi, 02-02-2010, s.3

(677-733), İmam Zeynel Âbidin(r.a)(699-719), İmam Ali Rıza(r.a) (770-?),İmam Muhammed Cevat Taki(r.a) (811-835)’nin adı geçmektedir.

Ecrî’nin on iki imamın adını geçirdiği beyitler şunlardır:

Ḳıl gürûh-ı ‘Askerî nâcîzi bizi Ecrî gibi

Nefs-i şûmı ḳaṭ‘-ı mânend-i Ḥayderdir yâ ‘Alî

MÜS.-6- 1/3

Taḳî vü Bâḳıra dil viren ġamdan biri derler

Gürûh-ı Nâḳî’ye heb leşkeri ol ‘Askerî derler

MÜS-10- 6/1

Ol imâm-ı şâh-ı Zeynü’l-‘Âbîdin-i Bâḳıra

Ca‘fer-i ṣadıḳ-ı imâm-ı Bişvâ’dır ġayḳusuz

G.122/6

Meded çeşm-i çeraġı ol ḥüsn-i ḫalḳ-ı Rıżâ ḥaḳkı

‘İnâyet ma‘deni sensiñ şehîd-i Kerbelâ ḥaḳkı

MÜS.-10- 1/3

Mûsî-i Ḳâẓım Rıżâ’dır dînimiz imânımız

Hem Ḫorâsânî ‘Alî Mûsa el Rıżâ’dır ġayġusuz

G.122/7

Luṭf-baḫş heb Hüseyin-i Kerbelâdandır baña

MUH.-1- 3/5

Fütûḫ-ı Ḫayber-i ṣaḥib-i teber-i dînim

Maẓhâr-ı Ḥaydar-ı kerrâr-ı ‘aşḳım

G.190/2

Câ-be-câ ṭutdı cihânı hep sipâhım leşkeri

Ẕülfikârı ‘aşḳ ile fetḥ eylemişdim Ḫayberî

MUH.-1- 10/1

Fütûḥ-ı Ḫayber içün bozarım gâhi muḥabbetle

Ẕülfiḳâr-ı hidâyet ile Ḫaydâr Murtaẓa yetişir

G.97/2

Şu beyitte Ecrî bize Caferî olduğunu bildiriyor:

Hem şeri‘at hem ṭariḳat ma‘rifet rehberleri

Hem ḥaḳiḳat ‘âleminde ca‘ferîyim ca‘ferî

MUH.-1- 5/3

Ecrî’nin şiirlerinde hurufîliğiin etkisi altında kaldığını görüyoruz. Hurûfîliğin kurucusu Fazlullâh-ı Hurûfî’dir. Hurûfîlik kâinatın varoluşunun sırlarını otuz iki harfle açıklar. Hurûfîler Allâh kelimesinin insan yüzünde yazılı olduğunu iddiâ etmiştir. Bütün bu idiâları islam sofilerinin harflerin sırları hakkındaki fikirleriyle ve

aşırı Şiî inanışlarıyla birleştirerek Hurûfîliğe derin ve esrarlı bir felsefî çehre vermek gayretini gütmüşlerdir.[4]

Hurûfilikte otuz iki harf çok önemlidir. Hurûfiler kâinatın varlığını bu otuz iki harfe bağlamıştır. Hurûfi inancınada varlığın türemesi sesledir ve her şeyde ses vardır. Cansız iki şey birbirine vurulursa ses çıkar, canlılarda da vardır, fakat insanda en yüksek değere ulaşarak, söz olur. Hurûfiler namazı, abdesti, haccı, zekâtı, bütün dini emirleri yirmi sekiz veya otuz ikiye tamalayarak yerine getirirler.[5]

Hurûfilikle ilgili bu inanışlara Ecrî'nin şu beyitlerinde rastlıyoruz:

Mükemmel sî vü dü pest heşt ol ḥâl-i ḥüsnünü

Ḫarâbât ehli derler ki gel âdem-i irfân söyler

G.96/4

Heft ḥaṭṭı muṣḥaf-ı ḥüsnünde taḥḳiḳ gördiler

Ey göñül bu ism-i 'âẓam gizlidir âdemdedir

G.107/2

Bu ḳamer ṭal'at-ı ḫûrşîd-i cemâle Ecrî

Çâr ḥarfi on iki noḳṭa mücevher ister

G.64/6

Âdemi 'irfân eden üç ḥarf ile beş noḳṭadır

Mest-i ser-gerdân eden üç ḥarf ile beş noḳṭadır

G.109/1

[4]Nihad Sâmi Banarlı, *Resimli Türk Edebiyâtı Tarihi I*, , Millî Eğitim Basımevi,İstanbul,2001

[5] Büyük Kültür Ansiklopedisi,Cilt 6,Başkent Yayınları,Ankara,1984

II. BÖLÜM

DİVÂN İNCELEMESİ

A.ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

1.Nazım Şekilleri

1.1. Kaside:

Divanda yalnızca bir kaside bulunmaktadır. Bu kaside Mehmed Ali Paşa'ya yazılmıştır. Osmanlı Devleti'nde Mehmed Ali Paşa'nın benzerinin olmadığını, onun bir kahraman olduğunu belirtmiştir.

1.2. Gazeller:

Divanda en önemli yere sahip olan yazdığı gazellerdir. Toplam 228 gazel yazmıştır. Ecrî'nin gazellerinde beyit sayısı 5-7 arasında değişmektedir.

1.3. Müstezadlar:

Ecrî Divanı'nda dört müstezada yer vermiştir.

1.4. Musammatlar:

Ecrî Divanı'nda dört murabba, on müseddes, yedi muhammes bulunmaktadır.

1.5. Kıt'a:

Divanda üç kıt'a bulunmaktadır. Şair burada sevgilisinin ona yüz vermemesinden şikayet etmektedir.

2. Vezin

Ecrî Divan'ında iki çeşit bahir kullanmıştır. Ecrî en çok kullanılmış olan remel ve hezec bahrini tercih etmiştir.

Ecrî'nin kullandığı vezinlerin nazım şekillerine göre dağılımı şöyledir:

Remel

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün (1 murabba, 1 kaside, 2 muhammes, 1 müseddes, 7 gazel)

Fe'ilâtün fe'ilün (1 gazel)

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün (3 müseddes, 2 muhammes, 121 gazel, 1 kıt'a)

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün (1 gazel)

Hezec

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün (6 müseddes, 3 muhammes, 65 gazel)

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün (2 gazel)

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün (33 gazel)

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

Mefâ'îlün Mefâ'îlün (2 müstezad)

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Mef'ûlü Fe'ûlün (2 müstezad)

III. BÖLÜM

METİN

TRANSKRİPSYON İŞARETLERİ VE METİN TESPİTİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Bugünkü alfabemizde bulunmayan harfler şöyle gösterilmiştir.

’	(’)	ż, ḍ	(ض)
s̱	(ث)	ṭ	(ط)
ḥ	(ح)	ẓ	(ظ)
ḫ	(خ)	‘	(ع)
ẕ	(ذ)	ġ	(غ)
ṣ	(ص)	ḳ	(ق)
ñ	(ك)		

2. Arapça ve Farsça kelimelerdeki “ hurûf-ı med” şöyle gösterilmiştir.

Ââ, Ûû, Îî,

3. Farsça’daki “vâv-ı ma’dûleler “ v “ şeklinde gösterilmiştir.

4. Metinde önemli yazım yanlışları dipnot olarak gösterilmiştir

KASÎDE

KASÎDE

Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilâtün

1. Ey ʿazizâ Mıṣr-ı ḳâhirdârmIdır aḳrân saña
   Olmaz hem tâ saña ol Yûsuf-ı Kenʿân saña

2. Âl-i ʿOsmân devletinde sensiñ ol ʿâṣaf-naẓîr
   Kim Süleymân-ı zamân taḥsîn eder her ân saña

3. Ḳahramân-ı ṣaf-derî âl-i hünersin cengine
   Ger süvâr-ı esb olursun teng olur meydân saña

4. Devlet-i dîni feraḥ-yâb eylediñ peyġamberi
   Ẓâhirî bâṭın olunca himmet-i Yezdân saña

5. Bir ġazâ-yı ekber etdiñ kim cihânda etmemiş
   Rüstem-i Isfendiyârân cümlesi meydân saña

6. Şânına ġazî Mehemmed ʿAli Pâşâ didiler
   Evliyâ vü enbiyâ mevcûd olan insân saña

7. Darb-ı şimşîriñ gören ṭâḳat getürmez dünyede
   Nice ṭaḳat eylesün ol ẕümre-i düşmân saña

8. Ḥażret-i şâh-ı ‘Âli budur diyü vahhâbîyân

Ḳaldurup barmaḳ getürdi cümlesi îmân saña

9. Ka‘beyi bünyâd edüp tecdîd-i İbrâhim gibi

Ḥaḳ içün İsmail oldı şüphesiz ḳurbân saña

10. İntiḳam aldıñ ‘adûdan müşriki ḳılduñ helâk

Heb senâ-gû oldılar on iki imâmân saña

11. Böyle düşmân ceng ile mümkîn değildür olmasa

Ḥażret-i Bârî te‘âlâdan meğer iḥsân saña

12. Ḥaḳ seni ḳılsun serîrinde mu‘aẓzam dâimâ

Ey efendim devletin dâim ola ẖandân saña

13. Bâb-ı luṭfuñda senâ-gû derd-mend Ecrî ġarîb

Rûz (u) şeb ḫaḳ-i deriňde bende-i fermân saña

MUSAMMATLAR

MURABBA

-1-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün

1

1. Ey cemâli Pertev-i ḫûrşîd-i ḫâver merḥabâ
2. Ey cemâli şu'le-i mâh-ı münevver merḥabâ
3. Bâb-ı ḥüsniñ enver-i peyker-nişîn olmuşdurur
4. Gel e pûş altında pinhân müşk-i 'anber merḥabâ

2

1. Ḳametiñ vaṣfında lâm oldı miyân-ı yâsemen
2. Ḳılca ḳaldı çıkmaġa tâ kim bedenden cân-ı ten
3. Ṣubḥ olınca …   çâk eder baġda çemen
4. Ey miyânı rişte-i câna ṣanevber merḥabâ

3

1. Tîr-i müjgânın ile ol yây-ı ebrûlar içün
2. Gerdeni billûr-veş ol cism-i bî-mûlar içün
3. Kâkül-i hoş bûlarıñla hâli ḥindûlar içün
4. Tâcikî iḳlimine 'ażm etdi ḥâkir merḥabâ

4

1. Muṣḥaf-ı ḥüsniñ olupdur âyet-i nûr-ı ʻaẓîm

2. Güfte-i Ecrî serâser mesned-i dürr-i yetîm

3. Şânına gelmiş taḫallüṣ müstaḳım ḫalḳ-ı ḥalîm

4. Ol sebebden âşinâ oldı bu kemter merḥabâ

-2-

Mefʻûlü mefâʻîlü mefâʻîlü feʻûlün

1

1. ʻÂşıḳ olan dönmez şem'-i ḥüsnünden

2. Gûyâ ki pervâne cân virir gider

3. Göñül ayrılır mı ḫalḳa-i ḥüsnünden

4. Cemâl-i pertevi şân virir gider

2

1. Şöyle bir dil-berdir ben sevdim anı

2. Bulmadım miṣâlini gezdim cihânı

3. Şemşîr-i cefâsı tîr-i müjgânı

4. Sîne-i ʻuşşâḳdan ḳan virir gider

3

1. Er odur ey göñül cevr-i bî ʻaded

2. Çeker bu ʻâlemde var mı ḥadd (ü) bî ʻaded

3. Bu ʻaşḳıñ yolunda olanlar nâmerd

4. Terk-i sırr edemez yâne gider

4

1. Derd-mend-i Ecriyâ ḳıl cânı sebîl

2. İstersen yâr ola ol ḥûr-ı cemîl

3. Mevtü ḳıble gerek bu baḫşa delîl

4. Âdem âḫir “küllü fân “ virir gider

-3-

1

1. Cûy-ı lebine bâde-i Cem Cem de demiş var

2. Şekker de demiş var ġulġul da demiş var

3. Sürḫ-ı deheniñ teñgine gül fem de demiş var

4. Ezfer de demiş var ġulġul da demiş var

2

1. Kâküllerine ‘anber-şar da didük biz

2. Sevda da didik biz müşk-âb da didük biz

3. Ḳullâb-ı ser-i zülfüne ḫam ḫam da demiş var

4. Ejder de demiş var merġul da demiş var

3

1. Ḫûrşîd-i cemâliñ göricek burc-ı felekde
2. Evṣâf-ı mülkde tâcânı yürekden demiş var
3. Zerrîn-i ḳadeḥ şa‘şa‘a-ı ḥürrem de dimiş var
4. Enver de demiş var meş‘ale de demiş var

4

1. Ḳaşıñla gözüñ nîze-i müjgânına her bâr
2. Ey ġonca-i tâtâr çok ehl-i ḫaber var
3. Ol rişte-i ḫûnrîzin ġam ġamda demiş var
4. Ḫançerde demiş var ḳâtilde demiş var

5

1. Gül ġoncasınıñ ḫûn-ı ḳadeḥ rîzine cânâ
2. Ey bülbül-i şeydâ heb ‘âkıl-i dânâ demiş var
3. Şeb-tâ-seher Ecrî aña şebnem de demiş var
4. Cûylar da demiş var pür-mül de demiş var

MÜSEMMEN

-1-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1

1. Gâh olur kim vâlih ü ḫayrân ider 'aşḳ âdemi
2. Gâh olur kim mest-i ser-gerdân ider 'aşḳ âdemi
3. Gâh olur kim ney gibi nâlân ider 'aşḳ âdemi
4. Gâh olur kim âfet-i devrân ider 'aşḳ âdemi
5. Gâh olur kim âteş-i sûzân ider 'aşḳ âdemi
6. Gâh olur kim dîde-i giryân ider 'aşḳ âdemi
7. Gâh olur kim vâṣıl-ı cânân ider 'aşḳ âdemi
8. Gâh olur kim ḫâk ile yeksân ider 'aşḳ âdemi

2

1. Gâh olur kim ağlamaḳdan dîdeler pür-ḫûn ider
2. Gâh olur kim akudup gözyaşını Ceyḫûn ider
3. Gâh olur kim vâde-i firḳatlere Mecnûn ider
4. Gâh olur kim 'ârıż-ı Leylâ içün meftûn ider
5. Gâh olur kim öldürüp bîçâresin medfûn ider
6. Gâh olur kim şâdlıḳdan zerre-veş memnûn ider
7. Gâh olur kim bir iken derd-i derûnum on ider

8. Gâh olur kim ḳul iken sulṭân ider ‘aşḳ âdemi

-2-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1

1. Gâh olur kim derd ile Eyyûb ider ‘âşıḳları
2. Gâh olur kim dergehe çârûb ider ‘âşıḳları
3. Gâh olur kim ḥüsnile maḥbûb ider ‘âşıḳları
4. Gâh olur kim hicr ile meczûb ider ‘âşıḳları
5. Gâh olur kim iki kat mektûb ider ‘âşıḳları
6. Gâh olur kim ‘âlem içre ḫûb ider ‘âşıḳları
7. Gâh olur kim ağladır Ya‘ḳub ider ‘âşıḳları
8. Gâh olur kim Yûsuf-ı Ken‘ân ider ‘âşıḳları

2

1. Gâh olur kim ziynet-i dünyâ içün ġâfil ider
2. Gâh olur kim ehl-i ‘aşḳı sâye-i câhil ider
3. Gâh olur kim menzil-i ‘irfân-ı ‘aşḳ ider âdemi
4. Gâh olur kim tekye-i miḥnetlere vâṣıl ider
5. Gâh olur kim ḳoç gibi ḳurbân-i İsmâ’il ider
6. Gâh olur kim ‘ilm ile ey Ecriyâ âmil ider
7. Gâh olur kim ḥâd-i râhı Ḫüdâ ḥaṣıl ider
8. Gâh olur kim men ‘arefe sırrın verüp ider

MÜSEDDES

-1-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1

1. Meded vâh ḥasretâ vâh firḳatâ eyvâhî ġam peydâ
   Seni dâmâ giriftâr eyledi emmâre-i dünyâ

2. Ṭutuldıñ bir zen-i mekkârenin sevdâsına ẖayfâ
   Melâmet menzilin ṭutdın ne çâre eyleyem maẖzâ

3. Özin ḳurtar bu âlâm-ı belâdan câ-be-câ ferdâ
   Seni rüsvâ-yı 'âlem etmeğe taḥrîs olur cânâ

2

1. Sezâ ẖânedân-ı ehl-i beyte nefsden leẕzet
   Dimağın zehr-i mâr eyler çekersin ḥayli dem mihnet

2. Eger Loḳmân olursa çâre bulmaz artırur 'illet
   Fenâ Leylâsınıñ Mecnûn'ı olma eyleyüp ġayret

3. Özin ḳurtar bu âlâm-ı belâdan câ-be-câ ferdâ
   Seni rüsvâ-yı 'âlem etmeğe taḥrîs olur cânâ

3

1. Göñül[6] mülkün ẖarâb-âbâd edüp âẖir fenâ buldıñ

Ser-i zülfine uydıñ ‘aşḳ ile başa belâ buldıñ

2. Yazıklar ẖâne-i feyz-i Ḫûdâ-yı nâ-sezâ buldıñ

Bu naḳş-ı ṣureti ḥüsni ṣanursıñ âşinâ buldıñ

3. Özin ḳurtar bu âlâm-ı belâdan câ-be-câ ferdâ

Seni rüsvâ-yı ‘âlem etmeğe taḥrîs olur cânâ

4

1. Eğer ḥüsn-i Zeliẖâ olsa da âẖir fenâdan geç

Melâmet Mıṣrına Yûsuf isen bu macerâdan geç

2. Fenâ dünyâyı terk eyle yüri sen Mâsivâ'dan geç

Muḥassal Ecriyâ ṣûret-gehi naẓm-ı riyadan geç

3. Özin ḳurtar bu âlâm-ı belâdan câ-be-câ ferdâ

Seni rüsvâ-yı ‘âlem etmeğe taḥrîs olur cânâ

-2-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

---

[6]“ كوكل ” kelimesi “ كوكول ” şeklinde yanlış yazılmıştır.

1

1. Ermedi pâyâna yâre dildeki bu derd-i ser
   Derdime dermân ṭabîbâ sendedir ḳıl bir naẓar

2. Cürm-i ʿişyânımla rîzân oldı ġonca baḥr u ber
   Ṭaliʿimden bilmezem ʿaks dönmez yevmü'l-beşer

3. Bakma taḳṣirât-ı ʿuşşâḳa şehâ sensin ġafar
   Ḳul şaşar âdem beşer eyler ẖaṭâ dörder beşer

2

1. Dü cihânıñ pây-bend etdi dili mâsivâ
   Eylerim künc-i belâda rûz (u) şeb zâr-ı feżâ

2. Bir güzeller şâhınıñ ʿaşḳına oldum mübtelâ
   Neylerem bilmem cihânda doğrusu bu yâ Ḫudâ

3. Bakma taḳṣîrât-ı ʿuşşâḳa şehâ sensin ġafar
   Ḳul şaşar âdem beşer eyler ẖaṭâ dörder beşer

3

1. İrişür tâ ʿarş-ı ʿalâ üzre efġânım meded
   Civâr fizûnuñla ey cân içre cânânım meded

2. Leşker-i hecri melâmet oldı dâmânım meded

‘Arżı vü nevi‘ beşerdir şâh-ı sulṭânım meded

3. Bakma taḳṣirât-ı ‘uşşâḳa şehâ sensin ġafar

Ḳul şaşar âdem beşer eyler ḫaṭâ derdür beşer

4

1. Ecriyâ ḫayli zamân râhıñda yâ rabbi’r-raḥîm

Ḥâk-pâyıñ ‘âşıḳa iskân-ı cennâtü’n-na’im

2. Eşiğiñde ḫizmeti leyl (ü) nehâr oldım mûḳîm

Biz günâhkâr ‘abd-i ‘âciz ḳullara şânıñ kerîm

3. Bakma taḳṣirât-ı ‘uşşâḳa şehâ sensin ġafar

Ḳul şaşar âdem beşer eyler ḫaṭâ dörder beşer

-3-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1

1. İrişsem menzil-i maḳṣûda cânâ ‘aşḳıla yekser

Cehâlet ref‘ olur ḳalmaz göñülde bâr-ı jeñg efser

2. Ṣadef dürdânesidir baḥr-ı ṭab‘ımdan çıkan gevher
Meṭa‘-ı vuṣlat olsam şevḳ-ı ‘aşḳ içre görüp dürle

3. Bu ‘aşḳla dolaşdı ẓulmet-i bülṭânı İskender
Erince çeşme-i ḥayvâne buldı nice kevs̱erler

2

1. Özin bir dâmen-i mürşîd-i pâke ey dilâ ẖûş it
Vücûduñ ḳaṭre ise baḥr-ı ‘aşḳa yanında var cûş it

2. Naṣiḥat böyledir ṭut pendimi gûşuñda mengûş it
Bu âb-ı çeşme-sârıñ ḳaṭresinden sen de gel nûş it

3. Bu ‘aşḳla dolaşdı ẓulmet-i bülṭânı İskender
Erince çeşme-i ḥayvâne buldı nice kevs̱erler[7]

3

1. Ḥayât âlûdedir her noḳṭası emvât-ı bî-çâre
Velâkin mevt-i ḳable nice lâ‘l-i dildâre

2. İçenler derbeder olmuş temâşâ ḳıl bu esrâre
Atılur ḥavz-ı kevs̱er-veş göğe ems̱âl-i fevvâre

---

[7] “كوثر” kelimesi “كوسر” şeklinde yanlış yazılmıştır.

3. Bu ‘aşḳıla dolaşdı ẓulmet-i bülṭânı İskender

Erince çeşme-i ḥayvâne buldı nice kevs̱erler

4

1. O bâġ-ı dilgüşânıñ cûy ırmağın deyü görsem

Figân zâr-ı bülbül giceler tâ ṣubḥa dek sersem

2. İrişsem âb-ı himmetle o demde teşne cân virsem

Ezel bir ḳaṭresi kevn-i mekânı ḳande versem

3. Bu ‘aşḳıla dolaşdı ẓulmet-i bülṭânı İskender

Erince çeşme-i ḥayvâne buldı nice kevs̱erler

5

1. Dem-â-dem cüst-û-cû eyler göñül bu baḥr ile dehri

Geçüp girdâb-ı ġamdan gûşe gûşe bulmaġa baḥri

2. O mâh-ı cân feżânıñ cennet-i dîdâr imiş şehri

İrişse bu menzil-i ‘âlâya kalma teşne dil Ecrî

3. Bu ‘aşḳla dolaşdı ẓulmet-i bülṭânı İskender

Erince çeşme-i ḥayvâne buldı nice kevs̱erler

-4-

Fâ'ılâtün Fâ'ılâtün Fâ'ılâtün Fâ'ılün

1

1. 'Âşıḳ-ı yâr-ı ezel âẖir-i bîdâd olmaz

   Derd-i 'uşşâḳa anıñ gibi ṣenâdâd olmaz

2. Olub Şîrîn'e kim ola ki Ferhâd olmaz

   Aña üftâde olan olmaya berbâd olmaz

3. Ḳo disünler o mehi ṭıfl iken irşâd olmaz

   Nükte-i ġamda anıñ gibi bir üstâd olmaz

2

1. O perî ṣaḥib-i rif'at ola ey ehl-i nifâḳ

   Zülf-i zencîrine bend oldı ser-â-pâ 'uşşâḳ

2. Aña 'âşıḳ geçen âteşlere olmaz iẖrâḳ

   Anı kim bezm-i elest eyledi irşâd Ḫallâḳ

3. Ḳo disünler o mehi ṭıfl iken irşâd olmaz

   Nükte-i ġamda anıñ gibi bir üstâd olmaz

3

1. O ḳamer çehre yem-i ‘aşıḳla yârân etdi

   Bize maḳṣûd anı cân gibi cânân etdi

2. Anı erbâb-ı ġamıñ başına sulṭân etdi

   Ehl-i mihnet olanı aña s̱enâ-ḫvân etdi

3. Ḳo disünler o mehi ṭıfl iken irşâd olmaz

   Nükte-i ġamda anıñ gibi bir üstâd olmaz

4

1. Bâb-ı ‘aşḳında anıñ olmaya Ecrî ġâfil

   Ṭuta dâmânı şeh-i dünyâda olan ‘âḳıl

2. Öyle bir şâh-ı cihâna ola gör nâ’il

   Buna maẓhâr olmaz ṣûfî olanlar câhil

3. Ḳo disünler o mehi ṭıfl iken irşâd olmaz

   Nükte-i ġamda anıñ gibi bir üstâd olmaz

-5-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1

1. Dilâ nâdân elinden dehrde cevr (ü) sitemsiz yoḳ
   Belâ-yı derd-i endûh-ı felâket ile kemsiz yoḳ

2. Firâḳ-ı nâle-i feryâd ile pür çeşm-i nemsiz yoḳ
   Ḥayâl-i yâr ile ḳân aġlamaḳda ḫûn-ı demsiz yoḳ

3. Naẓar ḳıldım cihânda ‘âşıḳ-ı rind-i elemsiz yoḳ
   Temâşâ eyledim cem‘iyyet-i yârâna ġamsız yoḳ

2

1. Cünûn-ı ‘aşḳıla ol va‘d-i hecrî iftiḫâr itdim
   Hevâ-yı kâkül-i Leylâ’ya uydım âh (u) zâr itdim

2. Fiġânım perde perde ney gibi hem âşikâr itdim
   Bu heft kişveri cânâ bütün geşt ü güzâr itdim

3. Naẓar ḳıldım cihânda ‘âşıḳ-ı rind-i elemsiz yoḳ
   Temâşâ eyledim cem‘iyyet-i yârâna ġamsız yoḳ

3

1. Şu deñlü eyledim idrâk fikr-i nâtüvânımdan
   Ḥariḳ-i nâr olubdur merd (ü) mân sûz-ı nihânımdan

2. Ma‘ârif ehl-i ta‘ciz oldılar âh (u) fiġânımdan

Anı bildim ki ‘âlemde şehâ ẓann-ı gümânımdan

3. Naẓar ḳıldım cihânda ‘âşıḳ-ı rind-i elemsiz yoḳ
Temâşâ eyledim cem‘iyyet-i yârâna ġamsız yoḳ

4

1. Vefâ eyler cihânda ḳalmamış ehl-i kerem cânâ
Anıñçün rûz (u) şeb çekmede derd-i ‘uşşâḳ ġam cânâ

2. Nice fitne olur Ecrî gibi erbâb-ı Cem cânâ
Bu naẓm-ı cân-fezayı nâgehân etdim ṣanem cânâ

3. Naẓar ḳıldım cihânda ‘âşıḳ-ı rind-i elemsiz yoḳ
Temâşâ eyledim cem‘iyyet-i yârâna ġamsız yoḳ

-6-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün

1

1. Naġra-i berḳ-ı cihâd içre şerârımdan ṣaḳın
Tiġ-i âteş-bâr olan levh-i civârımdan ṣaḳın

2. Ḳuvve-i dilden süvâr ol külli vârımdan ṣaḳın

Fâṭiḥ-i ebvâb-ı düşmen-i şâh-ı vârımdan ṣaḳın

3. Nefs-i şûmı ḳaṭl eden ol yâr-ı ġârımdan ṣaḳın
Ben muḥabbet ẖandânım ẕülfiḳârımdan ṣaḳın

2

1. Âdemiz kim ḥaḳḳımızda geldi Ḳur'ân-i mecîd
Üstümüzde rûz (u) şeb helâḳ olur …

2. Sînede sâdât-ı ʻaşḳız ẕâtımız saʻd-ı saʻid
Bizdedir seyf-i hidâyet her dem ey nefs-i yezîd

3. Nefs-i şûmı ḳaṭl eden ol yâr-ı ġârımdan ṣaḳın
Ben muḥabbet-i ẖandânım ẕülfiḳârımdan ṣaḳın

3

1. ʻAşḳla sâlâr-ı ʻaşḳım vâṣıl-ı yâre nâ'ilim
Menzil-i maḳṣûd-ı dîdâra erince sâ'ilim

2. Her muṣafda aḳte'l-müşriḳ içün ger fâʻilim
Ḥarici ḳaṭl eylemekde Ḳahramân-ı ḳaṭilim

3. Nefs-i şûmı ḳaṭl eden ol yâr-ı ġârımdan ṣaḳın
Ben muḥabbet-i ẖandânım ẕülfiḳârımdan ṣaḳın

4

1. Ben ḥaḳiḳat râhına ḳıldım dilâ terk-i vücûd

Ẕikr-i ḥikmet eylerim leyl (ü) nehâr dilde vedûd

2. Ḳuvve-i zâr-ı fiġânımla döner çerḫ-ı kebûd

Darb-ı şemşîr-i güzâtımdan ḳaçar ehl-i ḥasûd

3. Nefs-i şûmı ḳaṭl eden ol yâr-ı ġârımdan ṣaḳın

Ben muḥabbet-i ḫandânım ẕülfiḳârımdan ṣaḳın

5

1. Bûse-i lâʻlinden erdi cürʻa-ı esrâr-ı ʻaşḳ

Öyle med-ḫûş eyledi kim sâḳî-i ebrâr ʻaşḳ

2. Ḫvâb-ı ġaflet dîdeden gitti olub bîdâr-ı ʻaşḳ

Ecriyâ cân ile oldum Ḥayder-i Kerrâr-ı ʻaşḳ

3. Nefs-i şûmı ḳaṭl eden ol yâr-ı ġârımdan ṣaḳın

Ben muḥabbet-i ḫandânım ẕülfiḳârımdan ṣaḳın

-7-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1

1. Şehâ ‘aşḳıñla ‘uşşâḳa hemîşe ‘adl-i dâd olsun
   Dil-i divaneye günden güne ‘aşḳın ziyâd olsun

2. Gehî cevriñ yeter bu ‘âşıḳ-ı zâra güşâd olsun
   Meṭa‘-ı vuṣlatında dil çarşûsında mezâd olsun

3. Bizi taḥḳîr eden ‘âlemde yâ-Rab ber-murâd olsun
   Dil-i nâşâdımı berbâd eden kûyuñda şâd olsun

2

1. Ḥalaṣ olsun felâketden dem-â-dem luṭf-ı şefḳatle
   Biri olsun melâmetden ṣafâ-yı ‘izz ü ‘izzetle

2. Geçürsin ‘ömrini künc-i cihân içre muḥabbetle
   Sa‘âdet ber-ḳarâr olsun aña her dürlü ḥizmetle

3. Bizi taḥḳîr eden ‘âlemde yâ-Rab ber murâd olsun
   Dil-i nâşâdımı berbâd eden kûyuñda şâd olsun

3

1. Cemâli gün gibi tâbân olub ferḥunde ḥâl olsun

Erüp maḳṣûdına cânâ dem-â-dem bir viṣâl olsun

2. Şu‘â‘-ı pertev-i ḥüsn-i żiyâsı bir cemâl olsun

Ṭariḳ-i müsṭaḳim içre hemân ṣaḥib kemâl olsun

3. Bizi taḥḳîr eden ‘âlemde yâ-Rab ber murâd olsun

Dil-i nâşâdımı berbâd eden kûyuñda şâd olsun

4

1. Dil-i Ecrî gibi kûyuñda nâlân etme yâ-Rabbî

Melâmet gûşesinde ḫâk-i yeksân etme yâ-Rabbî

2. Dem-â-dem pîş-gâhıñ zâr (u) efġân etme yâ-Rabbî

Dil-i ferżendesin yek laḥẓa hicrân etme yâ-Rabbî

3. Bizi taḥḳîr eden ‘âlemde yâ-Rab ber-murâd olsun

Dil-i nâşâdımı berbâd eden kûyuñda şâd olsun

-8-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1

1. Ḥüccet-i tenzil-i Ḳur’ân mehdî-i âḫir zamân

Faṭiḥ-i ebvâb-ı burhân mehdî-i âḫir zamân

2. Fażl-ı yezdânı nümâyân mehdî-i âẖir zamân

Sırr-ı ṭahâ kenz-i ġufrân mehdî-i âẖir zamân

3. Eyledi tecdîd-i imân mehdî-i âẖir zamân

Hilât-ı şânında şâyân mehdî-i âẖir zamân

2

1. Ḳudret-i Ḥaḳdan cihân içre gelüp ol pâdişâh

'Ayn-ı 'âlem üzre açdı dîde-i nûr-ı nigâh

2. Münkîr-i ḳaṭ'-ı beyân oldı ṣaḳın ey bî-günâh

Kimse kim ṭaḳat getürmez andadır seyfullâh

3. Ḳâṭil-i her dürlü nâdân mehdî-i âẖir zamân

Ḳahramân-ı şâh-ı devrân mehdî-i âẖir zamân

3

1. Âyet-i sebü'l-meṣâni nûr-ı vechinden

'Ârıż-ı ḫaṭṭında gösterdi cihân-ı şu'leler

2. Ṭaşradan gün gibi 'arşa ṡüreyyâ ḥükmü ider

Mu'cizât-ı Muṣṭafâ aḥkâmın anda tâciver

3. Feyż-yâb-ı feyż-i Deyyân mehdî-i âẖir zamân

Raḥmet eyler ‘adl-i raḥmân mehdî-i âẖir zamân

4

1. Menba‘-ı sırr-ı velâyet mefẖâr-ı ehl-i ṣafâ

Maḥzen-i esrâr-ı ḥikmet ma‘dalet efzâ-nümâ

2. Tâcivâr-ı muḥterem sulṭân-ı ‘âlem câ-be-câ

Kim dırâz-ı güft û gû ḥaḳḳında Ecrî ḳıl güfâ

3. Evvel (ü) âẖir nüzûlan mehdî-i âẖir zamân

Sûre-i Yâsîn-i Ḳur’ân mehdî-i âẖir zamân

-9-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1

1. Berâtı ẕâtınıñ esmâ-yı raḥmânirrâḥîm Ecrî

İrişür ‘avn Ḥaḳ’tan edyân-ı kerîm Ecrî

2. Mir‘ât-ı cedd-i pâkimden baña feyż-i ‘âlim Ecrî

Ser-â-pâsına dağımdan gelür sırr-ı kelîm Ecrî

3. Revân oldı dilimde nehr-i cennâtü’n-na’îm Ecrî

Taḥallüṣ şânıma geldi nihân ecren ‘aẓîm

2

1. Nedir bu bâ‘is bülbül gibi feryâda ġam çekme

Meşâṭ-ı mâẖasaldır bu dil-i nâşâda ġam çekme

2. Mu‘ammer eyleyüp cismiñ eder âbâd ġam çekme

Nedir bu levḥa ey dil dünye vü ‘uḳbâda ġam çekme

3. Ḳulûbuñda nihânî nûr-ı nihânü’s saḳim Ecrî

İrir fażl-ı Ḫudâ’dan ola gör ṭab‘-ı selîm Ecrî

3

1. Enîsiñ rûz-ı maḥşerde hemân lemmâ yürîd olsun

Selâsil feyż-i ‘aşḳa piste-i ḥablu’l-verîd olsun

2. Seni ṭa‘n eyleyen ḳurb-ı muḥabbetden ba‘îd olsun

Müyesser eyledi ol dil-berâ vuṣlat mezîd olsun

3. Rehiñdir cezbe-i ‘aşḳdan ṣıraṭü’l-müstaḳim Ecrî

Cemâliñ lem‘â-yı esrâr-ı Ḳur’ânü’l-ḥakim Ecrî

4

1. Saña imân gerekdir ḳahr-ı luṭf-ı ‘illet-i dil-ber
   Anıñçün vârid oldı Âdem’e esmâ-yı pür güher

2. Anı iẓhâr edüpdür heb ḥadiṡâtıyla peyġamber
   Budur tenzil-i ḥüccet ‘âşıḳa ey Ecrî-i kemter

3. ‘Alî-yi Murtażâ’dır bâb-ı ‘ilm içre nedîm Ecrî
   Künûz-ı vâr-ı hikmetden gelür ‘anber şemîm Ecrî

-10-

Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün

1

1. İlâhi ḳıl meded maḥbûb-ı zîbâ Muṣṭafâ ḥaḳḳı
   Güşâd et baḫt-ı maṭlûbum ale‘l-Murtażâ ḥaḳḳı

2. Feżâ-yı el-amân senden saña ins-i Ḫüdâ ḥaḳḳı
   Taḥammül yok cefâya enbiyâ vü evliyâ ḥaḳḳı

3. Meded çeşm-i çeraġı ol ḥüsn ḫulḳ-ı Rıżâ ḥaḳḳı
   ‘İnâyet ma‘deni sensiñ şehîd-i Kerbelâ ḥaḳḳı

2

1. Olursa bende ne mihr ü vefâ zeynü’l ‘abâsından

Olursa merḥamet luṭfu ‘aṭâ zeynü’l-‘abâsından

2. Olursa ḳalbime nûr-ı żiyâ zeynü’l ‘abâsından

Helâk etdi beni cevr (ü) cefâ zeynü’l-‘abâsından

3. Meded çeşm-i çeraġı ol ḥüsn ẖulḳ-ı Rıżâ ḥaḳḳı

‘İnâyet ma‘deni sensiñ şehîd-i Kerbelâ ḥaḳḳı

3

1. Muḥammed Bâḳır-ı şâhdan ḳâmûsı ilticâ eyler

Ṣadaḳatle aña ẖizmet idenler cân-fezâ eyler

2. Nice biñ cism-i çâki yek naẓarla kimyâ eyler

O pâk-i meẕheb-i Ca‘fer baña himmet sezâ eyler

3. Meded çeşm-i çeraġı ol ḥüsn ẖulḳ-ı Rıżâ ḥaḳḳı

‘İnâyet ma‘deni sensiñ şehîd-i Kerbelâ ḥaḳk

4

1. Uyutmaz rûz (u) şeb ẖalḳı eger başlarsam efġâna

Sütûnı el virir nâlem irersem ḳaṣr-ı cânâna

2. Rıżâ-yı ḥaḳk içün olsun şehâ luṭf eyle iḥsân

Bu maṭla‘-ı ‘arż-ı ḥâlim hemân şâh-ı Ḫorâsân’a

3. Meded çeşm-i çerağı ol ḥüsn ẖulḳ-ı Rıżâ ḥaḳḳı
 ‘İnâyet ma‘deni sensiñ şehîd-i Kerbelâ ḥaḳk

5

1. Taḳi vü Bâḳıra dil veren ġamdan biri derler
 Gürûh-ı Nâḳî’ye heb leşkeri ol ‘Askerî derler

2. Livâ-yı ‘aşḳıla ṣâḥib zamân olsam yeri derler
 Olursa hicr ile Ecrî gedâdır ekseri derler

3. Meded çeşm-i çerağı ol ḥüsn ẖulḳ-ı Rıżâ ḥaḳḳı
 ‘İnâyet ma‘deni sensiñ şehîd-i Kerbelâ ḥaḳḳı

6

1. Taḳi vü Bâḳırâ dil viren ġamdan biri derler
 Gürûh-ı Nâciye heb leşkeri ol ‘Askerî derler

2. Livâ-yı ‘aşḳıla ṣâḥib-zamân olsam yeri derler
 Olursa hicr ile Ecrî gedâdır ekseri derler

3. Meded çeşm-i çerağı ol ḥüsn ẖulḳ-ı Rıżâ ḥaḳḳı
 ‘İnâyet ma‘deni sensiñ şehîd-i Kerbelâ ḥaḳḳı

MUHAMMESLER

-1-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün

1

1. Bâ-yı bismillah envâr-ı Ḫüdâ'dandır baña
2. Aleme'l-esmâ-yı Âdem Kibriyâ'dandır baña
3. Mihr-i esrâr-ı nübüvvet Muṣṭafâ'dandır baña
4. Maẓhâr-ı nâm-ı velâyet ḳıl kefâdandır baña
5. Âyet-i tenzil-i ḥüccet hilât-ı dindir baña

2

1. Himmet-i feyz-i beşâret mu'ciz-i imân-ı dîn
2. Nûş edüp zehrâbe-i hicrânını âḫir mübîn
3. Rûzına devlet açıldı uçdı ol Rûḥ-ı emîn
4. ….. …Cennât-ı 'aden ……….
5. Menzîl-i Maḫmûd-ı ḥüsn ḫulḳ-ı Rıżâdandır baña

3

1. Ḫilḳat-i sırr-ı ṣıfâtım zâtı bir eşref sa'îd
2. Sâbit eyler ḥüsn-i isbâtımda Ḳur'ân-ı mecîd
3. Teşne-i âteş feżâ oldı rıżâ şâh-ı şehîd

4.‘Âşıḳ-ı sâdât-ı ‘aşḳım olmaz mı hîç nâ-ümîd

5. Luṭf- baẖş heb Hüseyin-i Kerbelâdandır baña

4

1. Bir kunûzem kenz-i maẖfî padişâh-ı ‘âlemem

2. Âl-i evlâd-ı resûlem ins ü cinne ẖâtemem

3. Tâc u taẖtı terk edelden ẖâlisâne âdemem

4. Âdemem ḳurb-ı hüviyyetde egerçi hürremem

5. Bu kerâmetler ‘alâ dînü’l-‘ibâdandır baña

5

1. On sekiz biñ ‘âlemiñ serdârıyam ger nâẓıram

2. Ḳâdir-i ḳayyûm-ı ‘aşḳım güft-û-gûya ḳâdirem

3. Men ‘aref esrârınıñ ṣâlarıyam hem ḥaẓıram

4. Aḥsen-i taḳvîm-i şânımda Muḥammed Bâḳıram

5. Ḥükm-i ḳudret ol imâm-ı pîşvâdandır baña

6

1. ‘İlm-i edyân-ı leẕzetiñ ‘âşıḳ-ı ser-‘askeri

2. Bu ṭariḳiñ ẖvâce-i dânâsı âl-i Ḥayderî

3. Hem şeri’at hem ṭariḳat ma‘rifet rehberleri

4. Hem ḥaḳiḳat ‘âleminde ca‘ferîyim ca‘ferî

5. Mezheb-i pâk-i ilâhî sâbıḳâdandır baña

7

1. Vech-i pâkimden görindi lem‘a-ı şemsü’d-dûhâ

2. Nûr-ı h̬ûrşîd-i ḳamer dehre virir andan żiyâ

3. İki destâr-ı felekdir nûr eden ṭuġra baña

4. Noḳṭa-i sırr-ı şerâfet gel inan ey mübtelâ

5. Bu sülâle Mûsâ-yı Kâżım Rıżâ’dandır baña

8

1. ‘Aşḳ-ı ṣahrâ sende pûyân ṣanma gümrâh olmuşum

2. Lücce-i deryâ-yı ḥikmet ben de âgâh olmuşum

3. Sâlik-i seyr-i sülûḳa zikr-i nâgâh olmuşum

4. Ben H̬orâsânî vücudumda yine şâh olmuşum

5. Salṭanat-ı bâb-ı ‘Alî Mûsâ Rıżâ’dandır baña

9

1. Seyr-i fillâha naẓar ḳıl olma öyle ey ṣâḳî

2. Kûşe-i ḳalbimde buldum sırr-ı ġaybı muṭlaḳa

3. Ṭıynet-i zâtımda müteḥayyirem “ lil müttâkîn”

4. Kân-ı gevher kân-ı cismimdir takiyü bâ-nâkî

5. Câygâhım ol şeh-i ḥikmet nümâdandır baña

10

1. Câ-be-câ ṭutdı cihânı hep sipâhım leşkeri

2. Ẕülfiḳârı ‘aşḳ ile fetḥ eylemişdim Ḫayberî

3. Dü cihânıñ lülü-yı mercânı dürr-i gevherî

4. Rehberî rehbeynîm olmuşdur Ḥasan el ‘Askerî

5. ‘Askerî ceyş-i Ḫûdâ ol eṣfiyâdandır baña

11

1. Ecriyâ fażl-ı fażiletdir kelâmıñ râygân

2. Gûyiyâ dürr-i ‘adendir âşikâre vü nihân

3. Eyledi iẓhâr-ı himmet mührünü âḫir zamân

4. Pâyına yüz sürdüm anıñ ebr-i dürri nâgehân

5. Bu maḳâm-ı mesnedim ṣâḥib-livâdandır baña

-2-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün

1

1. Gitdi Feyẓullâh olan ġamdan selâmet buldı heb

2. Ḳurb-ı esrâr-ı ilâhîden hidâyet buldı heb

3. Menba‘-ı eşyâ ile ‘avn-i ‘inâyet buldı heb

4. ‘Âşıḳ-ı ṣâdıḳ olan mevzûn ṭabi’at buldı heb

5. Mâ taḳaddümden berü sırr-ı muḥabbet buldı heb

2

1. Ehl-i irfân içre ‘ârifler dalâlet istemez

2. Ḥâlet-i vecd-i hüviyetden şikâyet istemez

3. Aldanup ‘ünvân-ı fânîye nedâmet istemez

4. Eyleyenler terk-i ser-şârı şetâret istemez

5. Ṣuretâ ġamgîn olan genc-i velâyet buldı heb

3

1. Kendüyi eyler ta‘aḳkul ṭıfl-ı cânıñ dil-beri

2. Ḥüsn ile tâbân olan oldur cihânıñ enverî

3. Ehl-i tevhîdân içinde biz olıcak kemterî

4. Sâlik-i sâlâr-ı ‘azm ehli olanlar ekṣerî

5. Cezbe-i ‘aşḳ-ı ḥaḳayıḳla ḥaḳiḳat buldı heb

4

1. Keştî-i Nuh’a süvâr oldun ise ey ‘ârifûn

2. Ḥâṣılı bâri necât-ı ‘aḳıbet buldun füzûn

3. Bâdbân-ı himmetin var iken ‘âlemde bu gün

4. Firḳat-i ebḫârında ol mı Ecrî fünûn

5. Ol re’is-i pîr-i ḥikmetle selâmet buldı heb

-3-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1

1. Döner pervâne göñlüm şem'-i yâre herçi bâd-a-bâd
2. Semender-veş yanar cisminde nâre herçi bâd-a-bâd
3. Erişdim tekye-gâh-ı gird-i ġâra herçi bâd-a-bâd
4. Yapışdım sübḫa-i eẕkâr-ı yâre herçi bâd-a-bâd
5. Düşdim dergeh-i 'âlem medâra herçi bâd-a-bâd

2

1. Ser-i kûyuñda ol yâriñ belâ-yı hecre ġamḫârım
2. Künûz-ı ṭab'ıma memlû olaldan 'aşḳ-ı dinârım
3. Açılsa baġ-ı lâ-yefnâda ey dil ġonca gülzârım
4. Ḳanâ'at ḳâfınıñ 'anḳâsıdır mürġ-ı dil-i zârım
5. Nigâh etmez ḳuyûdı kesb-i kâre herçi bâd-a-bâd

3

1. Dilim meyl eylemez faḫr-ı fenâdır mesned-i dehre
2. Alup pîr-i muġandan feżâ-yı luṭfıla behre
3. Cihânıñ zerrîn-i dilbâsına aldanmazem zerre
4. Ḫâridar-ı meṭa'-ı vuṣlat bir 'aşḳ-ı şevḳ içre
5. Döküp naḳd-i sirişki pestpâre herçi bâd-a-bâd

4

1. Muṣaffî tiġ-i dildûz ile aẖir dil-ber-i mestî

2. Hemân-dem der miyân oldu meded ol ẖançer-i mestî

3. Perîşân eyledi idrâk-i ʻaşḳı sürûr-ı mestî

4. İdüp târâc-ı yaġma mülk-i cürm-i leşker-i mestî

5. Benim bî-çâre sînem pâre pâre herçi bâd-a-bâd

5

1. ʻAdû-yı nefs-i şûmı seyf-i ʻaşḳıla helâk etdim

2. Özim zengî küdûretden hidâyet ile pâk etdim

3. Ṣorup aġyârı yâr-ı mülk-i dilden derd-nâk etdim

4. Ḳabâ-yı aṭlas-ı mâsivâyı çâk çâk etdim

5. Girüp tenvîr-i ʻaşḳı gird-i kâre herçi bâd-a-bâd

6

1. ʻUbudiyyetde ḳâ'im olmayınca rûz (u) şeb ʻâbîd

2. Uluhiyyetde feyż-ı âṣâr-ı ʻaşḳ bulmaz ol sâcîd

3. Ḥaḳiḳat bâdesin nûş eyle ḳılma ʻömriñi fâsîd

4. İçen câm-ı cemi ḥubb-ı ilâhîden be hey zâhid

5. Olur ser-mest-i lâyaʻ ḳıl ne çâre herçi bâd-a-bâd

7

1. El irmez ol ḳad-i bâlâsına serv-i semen-bûnıñ

2. Güşâd olmaz naẓargâh-ı dile ol çeşm-i âhûnıñ

3. Okınur ḥaḳḳına sebü'l-meşânî iki ebrûnıñ

4. Ṭılısm-ı genç-i ḥüsnün fetḥ idem derken o meh-rûnıñ

5. Ṣataşdım zülfi sevdâsıyla çâre herçi bâd-â-bâd

8

1. Cihânıñ ʻizz ü câhı çün eder mi Ecriyâ teşvîş

2. Viṣâl-i arzû-yı dil-ber eyler ḥaşre dek tefrîş

3. Gidüp köhne ʻabâ ḥâk-i rehinde olmuşum dervîş

4. Ṭarab-âbâd-ı ʻaşḳ-ı yâr olaldan ʻârifân dil-rîş

5. Değişti ʻizzeti heb iftikâre herçi bâd-â-bâd

-4-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1

1. Şehâ nâ-baẖta cism-i âteş-i sûzân ḥasretdir

2. Hezârân nalelere ġonca-i ẖandân ḥasretdir

3. Baṣiretle dilim ʻarż etdiğim ol câne ḥasretdir

4. Gözim neżzâre-i ruḥsâre-i cânâna ḥasretdir

5. Ḳulağım istimaʻ-ı ṣoḥbet-i yârâna ḥasretdir

2

1. Diriġa olmaya mı câh-ı yâriñ ʻizzetindendir
2. Meded der-yûze-veş ḥâk-i derinde şefḳatdendir
3. İrişmez dest-res ḳaṣr-ı vaṣlıñ ḥiẕmetindendir
4. Ayaġım ṣoḥbet-i devlet serây u vuṣlatundandir
5. Elim her rûz (u) şeb bûs etdiğim dâmâna ḥasretdir

3

1. Meded olmazsa ey dil bendegân-ı luṭf-ı şâhımdan
2. Mülk-i taʻcîz olur bu nâle-i dûd-ı siyâhımdan
3. Perîşân ṣavt erişir ṭurre-i berk-i giyâhımdan
4. ʻAceb mest sûz-nâk olsa melekler medd-i âhımdan
5. Tenim zengi küdûretde göñül ẖandâna ḥasretdir

4

1. Sirişkim ẖûnfeşân oldı nice bu künc-i firḳatde
2. Bilenler ḥâl-i enduḥım ḳalur fi'l-cümle ḥayretde
3. Nice ṣabr eylesem Eyyûb-veş hicrân-ı ḥikmetde
4. Benim Yaʻḳûb-veş leyl (ü) nehâr bu derde müddetde
5. Görenler ġâlibâ der Yûsuf-ı Kenʻâna ḥasretdir

5

1.Beyâbân-ı ġam içre Ecriyâ Mecnûn vâlâyım

2. Feżâ-yı ‘aşḳıla zencîr-i zülfe bend-i Leylâyım

3. Diyâr-ı aḫir içre hicr-i yâr ile mülemmâyım

4. Şikeste ḫaṭırım billâh raḥmetden müberrâyım

5. Vaṭânımdan cüdâyım ṣıḥhatim ol yana ḥasretdir

-5-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1

1. ‘Âşıḳ-ı kemter ġedâya luṭf-ı şefḳat yok mıdır

2. Bâb-ı ‘aşḳıñda şehâ mihr ü muḥabbet yok mıdır

3. Ḥâk-i râhında dil-i gâhîde ruḥṣat yok mıdır

4. Tekke-i ḥünüñde ben bî-çâre himmet yok mıdır

5. Yok mıdır sende şehâ ‘uşşâḳa raḥmet yok mıdır

2

1. Olmadı senden baña mihr-i muḥabbet nâgehân

2. Rûz (u) şeb ‘ayyuḳa erdi etdiğim âh (u) fiġân

3. Dest-i ḳudretle güşâd et âhım ey şâh-ı cihân

4. Ḥâlimi ‘arż eylesem kâfirler eyler ḥüsn ü ân

5. Sende hiç onlar ḳadar bir zerre ġayret yok mıdır

3

1. Yanımda leyl (ü) nehâr ‘aşḳıñla mürrâc olmuşum

2. Defter-i ‘irfân içinde bilmem iḫrâc olmuşum

3. Ḳa‘r-ı nâ-peydâ belâ hecrinde mevvâc olmuşum

4. Şânına ‘âdet midir nâdâna muḥtâc olmuşum

5. Kenz-i maḫfîden bize taḳdîre ḳısmet yok mıdır

4

1. ‘Anber-âsâ kâkül-i dildâre bak sünbül gibi

2. Bâd-ı âhımdan perîşân oldı dil kâkül gibi

3. Sen gül-i ra‘nâya feryâd eylerem bülbül gibi

4. Ecriyâ aġyâr erişdi dâd-ı yâre ġul gibi

5. Aḳtelü’l-müşriḳ içün şemşîr-i firḳat yok mıdır

-6-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1

1. Göñül bir bî-amân ol ġamze-i ḫûnḫâre ḥasretdir

2. Dilim ol tiġ-i dildûz-ı sitemkâr yâre ḥasretdir

3. Feżâ-yı murġ-ı dil ol ġonca-ı gülzâre ḥasretdir

4. Mededsiz merḥametsiz dil-ber-i ġaddâre ḥasretdir

5. Özim her rûz (u) şeb dil virdiğim dildâre ḥasretdir

2

1. Ḥalaṣ olmaz vücudum ḥaşre dek hicr-i felâketden

2. Enîsim derd-i daġ bâlînim oldı yok selâmetden

3. Yanarsa cism-i nâcîzim firâḳ-ı nâr-ı ḥasretden

4. Ölürsem teşne-leb âhında ṣad çâk-i ḥarâretden

5. Helâk olsam tenim ol sâḳî[8]-i ebrâre ḥasretdir

3

1. Şehâ üftâde kânı defterinden eyleme iḫrâc

2. Varub nâdâna etmez ‘âşıḳ-ı bîçâre imtizâc

3. Reh-i ‘aşḳıñda çeşmimden akıtdım eşk-i pür şüccâc

4. Giceler ‘azm edüp ḳaṣr-ı viṣâle eyleyim süvvâc

5. Meğer küfründe gönlüm leyletü’l-esrâre ḥasretdür

4

1. Açılsun lâle gül sünbül müzeyyen eyley bûstânı

2. Ṭarab eylesün zerrîn ḳadeḥle murġ-ı elḥânı

3. Ḳurup yâd eylesün dilde eḥibbâ bu süḫandânı

4. Ḳaṭ‘ ol ṣoḥbet-i zevḳ-i muḥabbet bezm-i yârânı

5. Göñül ol ṭûṭî-i şîrîn şeker güftâre ḥasretdir

---

8 “ ساقى “ kelimesi “ سقى “ şeklinde yanlış yazılmıştır.

5

1. Ederdim cân fedâ Ecrî irişsem ḳaṣr-ı dildâre
2. Ne çâre pâymâl oldım rehinde kaldım âvâre
3. Naẓar ḳılmaz o mihr ü ṣubḥa dek ben zârî bî-çâre
4. Görünmez ‘aynıma yellerle ol yâr-ı cefakâra
5. Dilim ol mâhtâb-ı mihr (ü) nûr-envâre ḥasretdir

-7-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1

1. Kân-ı Âdem’den beri kün bildi İsrâ nidügin
2. ‘İndehü ‘ümmü’l Kitâb anla ḥıvâ nidügin
3. Noḳṭa-i ẕât-ı ḥaḳayıḳ bil bu dünyâ nidügin
4. Bilmez iken ‘âlem-i kevneyn eşyâ nidügin
5. Kendimi kendim daḫi aṣlım nedir yandığın

2

1. Çardeh-i cevher-şinâs ṣan‘atından ḫalḳ edüp
2. Göğe mevcûdât kendi ḫilḳatinden ḫalḳ edüp
3. Tâb-ı ḫûrşîd ü ḳamer kim zerrâtından ḫalḳ edüp
4. Ḥikmet-i nûrullâhı ḳudretinden ḫalḳ edüp

5. Cümlemiz bildik ezel ḳılmış hüveydâ ḫalḳ edüp

3

1. Zülf-i pürçîn-i nigârıñ ḫaṭṭ-i ḫâlin gözleyin
2. Ẓulmet içre çeşm-i ḥayvân-ı muḥâlin gözleyin
3. Ḥüsn-i müsteṣnâ sehî ḳadd-i nihâlin gözleyin
4. Cân virüp yolında cânânıñ viṣâlin gözleyin
5. ‘Âşıḳ-ı ṣadıḳ bilür cân içre cânâ nidügin

4

1. ‘Ârif oldur mürşid-i kâmilde ṣoḥbet değülsiñ
2. Sırr-ı nâṭıḳ añlasın dürli naṣiḥat değülsiñ
3. Her kelâm-ı nükte-i esrâr-ı ḥikmet değülsiñ
4. Ṭaleb olmuş var ise gerçi ḥaḳiḳat değülsiñ
5. Ḳıṣsa-i Mecnûnî’den ârzû-yı Leylâ nidügin

5

1. Seyr eder ‘ârif olan ‘aşḳıñ gözünden ġayrısın
2. Ẓâhiri bâṭında görmez yâr yüzünden ġayrısın
3. Vâ‘iẓ-i nâ-baḫtı añlar mı sözünden ġayrısın
4. Ṣorsalar nâdân farḳ etmez özünden ġayrısın
5. Hiç ne bilsün görmemiş şûḫ-ı dilârâ nidügin

6

1. Ecriyâ aġyârı gör şimdi yüce ṭa‘n eyleyim

2. Durmayub rûz-ı eẕel tâ kim geçe ṭa‘n eyleyim

3. Bî-ḫaber câhilleri her dem kime ṭa‘n eyleyim

4. Çün benim sevdâ-yı ‘aşḳ ehli nice ṭa‘n eyleyim

5. Başıma geldi de bildim ‘aşḳ (u) sevdâ nidügin

GAZELLER

-1-

Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün fe'ilün

1. İrişür kişver-i ḥüsn içre benâm-ı şu'arâ
   Feyżi âşâr bilür dilde kelâm-ı şu'arâ

2. Şu'arâ kenz-i ḥafî buldığı budur vâ'iẓ
   Yed-i ḳudretde alur 'ahd-i peyâm-ı şu'arâ

3. Nâṭıḳ-ı ṣun'-ı ebed ḥikmetle söyler heb
   İncilâ virse gerek naẓm-ı nızâm-ı şu'arâ

4. Şu'arâ taḥt-ı Süleymâna ḳadar ḥükm eyler
   İns ü cin olsa yeridir ki gulâm-ı şu'arâ

5. Şu'arâ ḳıymetini rind-i süḫân-ver añlar
   Ne bilür câhil-i nâdân merâm-ı şu'arâ

6. Şu'arâ câm-ı muḥabbetden içüp mest olmuş
   Kim ki nūş eyledi bu câmı müdâm-ı şu'arâ

7. Şu'arâ olsa nola dünyâda 'âşıḳ Ecrî
   Nice taḥḳîr olur naẓm sezâ mı şu'arâ

-2-

Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün

1. Dilde peydâ eyledim esrâr-ı 'aşḳı cân-fezâ
   Âşikâr oldu vücudumda hemân rūḥ-ı âşinâ

2. Ol güzeller şâhınıñ bâbında biñ cânım fedâ
   Hicrine ḫavf eylemez gönlüm ṣafâdır cânıma

3. Nice nâ- ḫūn-ı yâride kim ġażenferdir hemîn
   Ḳudsiyân-ı leşkeri 'uşşâḳı eyler ḥâk-pâ

4. Söz uzatmaz 'âşıḳ-ı müstaġnî-dil ammâ ne sūd
   Serv-i ḳaddiň sürḫ-dırâz oldu tîz bu mâcerâ

5. Dilde pinhân eyle iẓḥâr olmasun bu güft ü gū
   Ṭa'n-ı düşmandan ḥazer ḳıl ṣaḳla cânıñ Ecriyâ

-3-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün

1. Bezme gelsün var ise o gül içün 'âşık[9] sezâ
   Gûş-ı cân itsün bu naẓm-ı 'ârifâna câ-be-câ

[9] " عاشق " kelimesi " اشيق " şeklinde yanlış yazılmıştır.

2. Merd-i merdâne-menend gör ze şu'âr ile bugün

Rüstem-i İsfendiyâr u Kahramânı ḳıl kefâ

3. Şimdi meydân-ı feṣâhatde benim nükte-şinas

Ḳarşuma gelsün dem-â-dem leşker-i 'aşḳ …

4. Olsa da Efrâsiyâbî ḳuvvet-i pâzû ile

Olma 'arṣa-gâh-ı 'âlem içre Ecriyâ

-4-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün

1. Ey cemâlin âyeti sebü'l-mesânî bî-riyâ

Ey nübüvvet menba'ı ḫûrşîd-i müsteṡnâ-nümâ

2. Mihr-i lütfuñ pertev-endâz oldı gitdikçe seniñ

Âfitâbım nûr-ı ruḫsârıñ ḳılup dehre żiyâ

3. Mâhtâb-ı ḥüsnünü seyrân edene tâ ṣubḥa dek

Şu'le-i ḫâver ṣanur envâr-ı vechin câ-be-câ

4. İki ebrû tîr-i ḫûnrîziñ kemânkeşdir meded

Nîze-i müjgânın atdı sîneye ḳavs-ı ḳażâ

5. İki ḳurs-ı sîm ü zerdir kim felek âyînesi

Birisi sırr-ı velâyet birisi şemsü’d-dûhâ

6. Medh-i ẕâtıñ eylemek kişver-be-kişver nûr olur

Mihr-i envâr-ı hidâyetdir ṣıfâtı Ecriyâ

-5-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Şemîm-i zülf-i pür-çînüñ ḥayât-ı câvidân-efzâ

Giyâh-ı ṭurra-i sünbül müdür gîsû-yı müşk ammâ

2. Ṣaçıñ her riştesinde bend-i ‘âşḳ olmasun nitsün

Delî dîvaneye her mûy-ı zencîr-i cünûn peydâ

3. Ḳaşıñla kirpiğiñ vaṣfında cânâ ẖâme-i muʻciz

Olur ṣâd-çâk dil her laḥẓa ḥüsnüñ şerḥide gûyâ

4. Bu baġ-ı gülşen-ârâ feyz-yâb olmaz mı dil-i murġı

Kitâb-ı ḥüsnünüñ ezkârı eyler bülbülü şeydâ

5. Kemend-i zülfine pâ-bend olaldan dil rehâ bulmaz

Anıñçün maẓhâr-ı Mecnûn olubdur Ecrî-i ednâ

-6-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Cemâl-i dilrübâ cânâ żiyâ baḫşende-i dünyâ
   Kemâl-i cânfezâ ammâ şu'â'ında olur eşyâ

2. Ṭulu'-ı vechiniñ envâr-ı 'âşıḳ eyledi şimdi
   Hilâl-i mehliḳâ peydâ ḳaşıñ vaṣfındadır gûyâ

3. O tiġ-i ġamzeniñ ḫışmı helâk etdi beni cânâ
   Celâlî câ-be-câ ferdâ bizi öldürmede ḫayfâ

4. Sücûdı her zamân eyler melekler ḥüsnüne dil-ber
   Miṡâl-i Ka'be-i 'Ulyâ saña ey pâk-i müsteṡnâ

5. Müdâm-ı ârzû eyler cemâl-i dilrübâ Ecrî
   Viṣâl-i bâ-sezâ âyâ olur mı bendeye cânâ

-7-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ḥidâyet menba'ı nûrı żamîri baña kâmilhâ
   Bulınmaz bende bir ta'aḳkul olan insân 'âkılhâ

2. Bu mekr-i ḥîleden ey vâ'iẓ-i nâ-puhte geçmezsin
   Alur imânını ġâret edüp bir gün 'Azâzîl hâ

3. Şeri‘-i ‘aşḳa ey ‘âşıḳ süvâr ol bir ḳadem evvel

Cihetden fâriġ ol zîrâ uzaḳdır merâḥilhâ

4. Sevâd-ı ‘aẓmi velleyl-i ḥaṭṭıñ istivâsında

Nice Mecnûn olmuş zülf-i zencîriñ selâsilhâ

5. Żamîr-i fıṭratım taṭhîr-i ḳudret eylemiş envâr

Anıñçün Ecriyâ her dem niẓâm-ı naẓma kâbâhâ

-8-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün

1. Oldı idrâkim hüveydâ fâ-i ṭâ-i mim hâ

Ben aña Mecnûn ol Leylâ fâ-i ṭâ-i mim hâ

2. Dal-ı lâm-ı Bâ-yı sin tâ yâ taḫallüs şânına

Ḥaḳ edüp naṣb-ı müsemmâ fâ-i ṭâ-i mim hâ

3. Öyle bir nâzik beden şimşâd-ı ḳadd reftâr eder

Güyiyâ serv-i semensâ fâ-i ṭâ-i mim hâ

4. Ben nîce Yûsuf gibi ‘aşḳında ânıñ yanmayım

Bî bedel ḥüsn-i Zeliḫâ fâ-i ṭâ-i mim hâ

5. Ecriyâ ‘arẓ-ı niyâz et bûse-i lâ‘lin dile
Raḥm eder ol dil-ber ammâ fâ-i ṭâ-i mim hâ

-9-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Merḥabâ ey dil-berâ ehlen ve sehlen merḥabâ
Merḥabâ olsun saña ehlen ve sehlen merḥabâ

2. Sen şehiñ ḥüsnün görünce zülfüne oldum girift
‘Aşḳa dâim mübtelâ ehlen ve sehlen merḥabâ

3. Bir ḳadem rencîde ḳıldıň dîdeler rûşen şehâ
Feyżi ḥaḳḳıñ câ-be-câ ehlen ve sehlen merḥabâ

4. H̱âne-i dil pür żiyâ oldı ferahyâb Ecriyâ
Geldi çün ol mehliḳâ ehlen ve sehlen merḥabâ

-10-

Mef‘ûlü Mef‘âîlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Dil-ber dile dil dil-ber-i ra‘nâya münâsib
Bülbül güle gül bülbül-i şeydâya münâsib

2. Ol kâkül-i cânân ki ḥoş-bû ile memlû
Ol müşk-i ḥüsn-i ʻanber-serâya münâsib

3. Bu Mıṣr-ı dile Yûsuf-ı pür muʻciz-i ʻaşḳım
Zevḳ eylemeğe ḳaṣr-ı Zeliḫâya münâsib

4. Heb ehli baṣîret dediler şûh-levendim
Ḳadriñ seniň ol serv-i sâya münâsib

5. Dil mürġ-ı viṣâl olmak içün bağda Ecrî
Ġonca dile dil ġonca-i ḥamrâya münâsib

-11-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün

1. Burc-ı ḫâverden ṭoġupdur bir şeh-i ʻâlî-cenâb
Heft-i iḳlimi żiyâ ḳıldı misâl-i âfitâb

2. Pertev endâz-ı ḥaḳiḳatdir cemâl-i dil-rübâ
Rûşen eyler ẓulmet-i ḳalbi şuʻâʻ-ı mâhtâb

3. Ma-ḥasal maḳsûda erdi sâḳî-i zerrîn-ḳadeh
Bâdbân açdı yine bezm içre keştî şarâb

4. Ne fülk bir tâs-ı fülâd atdı ḥaḳiḳatdir viṣâl

Çetr-i eyvân-ı muḥabbet ḳubbe-i zerrîn ḳıbâb

5. Ecrîyim künz-i ḥaḳiḳatden okudum bir kitâb

Olmuşem ḥafız beyânı kâmbîn-i kâmyâb

-12-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Nice âdem eder dil mürġ-ı cânâ âşiyân ġâ'ib

Bu baġ-ı bî-vefâ dünyâda oldı gülsitân ġâ'ib

2. Ḥayâl-i dilrübâ âyine-i ḥüsniñde seyr etdim

Olupdur cism-i nâçizimde ol rûḥ-ı revâne ġâ'ib

3. Göñül bir şem'-i ruḫsâr-ı[10] dilârâ gördi cân atdı

Cemâl-i yâre pervâne dilim ḳılmaḳda cân ġâ'ib

4. Budur yây-ı felâketden irilmez ḥâṣılı vaṣla

Ümîd-i keştî-i ṣad pâre oldı bâdbân ġâ'ib

5. Nice çûyân olur eşk-i muḥabbet göz bulağından

Bu çerḫ âsiyâbı devr eder mi nâ-virân ġâ'ib

6. Dilim sürahı sürah olmaz oldı ḥayli müddeddir

---

[10] " رخسار " kelimesi " روخسار " şeklinde yanlış yazılmıştır.

O şîr endâz ile ḳaşı kemân-ı bî-amân ġâ’ib

7. Gülistân-ı cihânı ṣorma ey dil naẓm-ı Ecrîdir
Hezâr ü nâle vü efġân edicek bülbülân ġâ’ib

-13-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün

1. Ey meh-i envâr-ı ḥüsniñ şu‘le-dârı âfitâb
Pertev-i ẖûrşîd-i ‘âlemdir cemâliñ mâhtâb

2. Gör bu naẓmımdan ḳaçar sâḳî Nerîmân-ı zamân
Tarẖ-ı ser eyler cihâdımdan şehâ Efrâsiyâb

3. Âteş-i ‘ışḳım şerârı yandırır sitâreni
Lâciverdî rengi baġlar dûd-ı âhımdan seẖâb

4. Nâ-virân-ı çeşm-i ẖûnrîzim ile devr eyler felek
Âsiyâb-âsâ döner ṣubḥ-ı mesâ ol nüh ḳıbâb

5. ‘Âşıḳam ‘âşıḳ ki Ecrî vech-i pâki dil-beriñ
Ṭal’at-ı mihri hidâyetdir baña ‘âlî cenâb

-14-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Eyler dil (ü) cân vuṣlat-ı dîdârını maṭlûb
   Görmedi gözüm sen gibi bir ḥüsn ile merġûb

2. Bu ẖâdiye Bâdadı da leyl-i ẖarâmım
   Çok Ḳays ser-i zülfünüñ ucunda ola maṣlûb

3. Dîdârını 'arż eylediğim aṣl-ı vaṭandır
   Ol çâh-ı zeneẖdânıñ olur bende ne menṣûb

4. Bu ṭarza ġazel baẖş-ı sezâ et ki Ecrî
   Ḳayd ide ma'ârif ânı deyü etme mektûb

-15-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ṭaḳıldı boynuma ol zülf-i dil-berden baña ḳullâb
   Giceler 'aynıma gelmezdi cânâ câ-be-câ ser-ẖâb

2. Dü çeşmim ẖûn-feşân eyledi müstaġriḳ âġyârı
   Boğuldu lücce-i 'aşḳ içre ey dil leşker-i mürġ-âb

3. Görince ḥüsn-i pâk-i dilrübâyı lerze-nâk oldum
   Ânı yâd etmeğe titrer göñül ems̱âle-i seyḥâb

4. Bu meydân-ı feṣâḥatde belâġat baẖş edüp Ecrî

Ṣafâ kesb eylesün meclisde dâimâ mecmu‘-ı aḥbâb

-16-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün

1. Vech-i pâkimde ḫaṭ-ı min‘inde Ümmü’l-kitâb

Kim ṣıfât-ı âdemîdir bu kitâb-ı müsteṭâb

2. ‘Arıżım ḥarfinde çâr erkânı idrâk eyledim

Ḳurb-ı ebrâr-ı hüviyetden bulınca feyż-yâb

3. Tâ ḳamer devrinde iẖẕâ etdim sevâd-ı ‘azâmı

Şu‘le-i ẖurşîd ile yek cism olınca mâhtâb

4. Ḫalḳa-i tevḥîd-i eẕkâr eyleyen ‘abdâl-ı ‘aşḳ

Bî-müsemmâ eylemez esma’-i zülfün[11] pîç-tâb

5. Si vü dü sırrı mükemmel ey cemâlin ḥaṭṭına

Âyet-i sebü’l-mes̱âni s̱âbit oldı kâmyâb

6. Pest-i hestî noḳṭa-i esrârı buldı bir elîf

Ey ḳıyâmet ḳâmetiň ṭûbâ-yı istiġnâ…

[11] “ زلف “ kelimesi “ ذلف “ şeklinde yanlış yazılmıştır.

7. Ḥaṭṭ-ı ḥüsniñ ḥaṭṭ-ı çeşmiñ ḥaṭṭ-ı zülfiñ Ecriyâ

İki ḳaşıñ Ḳâ‘be-i Ḳavseyn üzre gösterdi ḥiṭâb

-17-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Luṭf-ı ẖelâḳ-i cihandır baña tenvîr ḳılub

Beyt-i ma‘mûr-ı melâik oldı taṣvîr ḳılub

2. Noḳṭa-i ẕât-ı sevâd-ı ‘âzam oldı âşikâr

Çâr rüknî Ka‘be-i esrâr-ı teẕkîr ḳılub

3. Ṣâf ḳıl âyine-i ẕâtın küdûretden yine

Tâ saña yüz göstere ḳalbiñe taṭhîr ḳılub

4. Câmi’-i ḥüsniňde vâ‘iẓ eylenür beyhûde heb

Zâhid-i salûs bilmez ‘ilm-i tafsîr ḳılub

5. Naẓm-ı dil-sûzıñ bugün kişver-be-kişver Ecriyâ

Cezbe-i ‘aşḳıyla ḳaldı şimdi tesẖîr ḳılub

-18-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Dilâ ʻirfân olan naẓmında kendin eyleme ısbât

Özin ḳurtarsın illâ her belâdan ḳılmasun

2. Nedir bu salṭanat efzâ fenâ mülkünde ey ʻâşıḳ

Beḳâbillah irişir eyle şevket-i dârât

3. Nedir ol sürẖ-ı lâʻlin kevs̱erimiz mi ey sâḳî

Bizi mest eyledi bir ḳatre ol şehd-i nebât enbât

4. Nedir bu naḳş-ı ʻünvânı ṣûret-i put-perest dil-ber

Künişt-i ḳalbiñ olmuş gûşe gûşe nâgehân lât

5. Cemâliñ muṣḥaf-ı Kübrâ rumûz-ı faẖş taẓẖizden

Yedi ümmü'l kitâb vechiñ üzre her âyât

6. Taṣavvuf remzin âfitâb-ı ʻâlemden meğer Ecrî

Nice aẖz eylemiş ḳalbinde cüz-i âyât külliyat

-19-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün

1. Kîne tabʻımdan çıkar eşʻâr-ı pâk-i mu'cizat

Ḳalb-i maḥzûnumda taẖzîn oldı cümle mümkinat

2. Câm-ı lâ'liñ ķatre-i raḥmet gelür ey sâķiyâ
Zinde eyler mürdeyi ol kâse-i âb-ı ḥayât

3. Öyle bir fettâḥ-ı 'aşķ-ı raḥmet-i sırr-ı ilâh
Açılur ebvâb-ı fażl-ı naẓmıma her müşkilat

4. Zevraķ-ı ümmîdi ṣaldım ḥâṣılı maķsûda men
Şimdi ṭûfân-ı belâdan ḥamd ola buldım necât

5. Künz-i eşyâ-yı ḥaķayıķ cism-i ma'murumdadır
Ecriyâ her vecḥ ile sâbit ķademdir pür sebât

-20-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Gülsitân-ı behcet-ârâ ġonca-i ra'nâ gözet
Naġme-i gülrû-yı behişt bülbül-i şeydâ gözet

2. Sâyedâr olmuş meğer ḥavâṣ ẖamse-i 'âlemde
Ver ķıyâmet ķametiň ser ẖande bir ṭûbâ gözet

3. Zülf-i zencîrinde ķayd-ı bend olursan ġam yeme
Saña yüz virmez mi bir gün vecḥ-i müsteṣnâ gözet

4. Fażl-ı esrârı Ḫudâ eyler ķulu ķalbinde gör

Meskenet deyrine sen de menzil-i bâlâ gözet

5. Tâ giceler ṣubḫ olınca bülbülüň eğlencesi

Verd-i ra‘nâ ḥasretinden âh (u) vâveylâ gözet

6. Nefy (ü) iṡbât eyleyüp nefy ile lâyı Ecriyâ

Geç ikilik perdesinden lafż-ı Allâh gözet

-21-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Kîne terk eylemişim mülk-i fenâyı ey dost

Yoluna cânı fedâ tâc-ı ḳabâyı ey dost

2. Ḳaşların yâyını gör sîne-i aġyâra gözet

Şöyle emvâc ide gör tîr-i ḳażâyı ey dost

3. Görinür künc-i mu‘in nitekim ḥarf-ı elîf

Bulımaz Ḥażret-i Loḳman bu du‘âyı ey dost

4. Sîne-i ṣad çâkime derdiñ ola dermân şâhım

Değme cân farḳ edemez noḳṭa-i bâyı ey dost

5. Pâyına leşker-i ḥarbend idicek terk itdim

Bu ġarip Ecrî gibi vaṣla sezâyı ey dost

-22-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Ẕikr eylediğim ʻaşḳıyla cânâna muḥabbet
   Yoluna nis̱âr eylediğim cânâ muḥabbet

2. Lâʻl-i lebiñ ʻarż eyledi dil ḥalḳa-i ʻaşḳda
   İrgürdi şükür sâḳî-i devrâna muḥabbet

3. Dil murġı fiġân eyler iken ḳıldı tebessüm
   Ben bendesine ġonca-i ḫandâna muḥabbet

4. Sâḳî germ et bâdeyi kim tîz ḳadem ḳıl
   Cemʻ oldı yine ḥalḳa-i meydâna muḥabbet

5. Vâʻiz ne bilür ḳosun dil söylerdi Süleymân
   Ḳâfdan ḳâfa ḥükm eyledi ʻirfâna muḥabbet

6. Cânâna fedâ eylediğim Ḳâʻbe yolında
   Ecrî gibi var mı ʻaceb ḳurbâna muḥabbet

-23-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Zülfiñ ṣanma leyle-i esrâr-ı muḥabbet
   Sevdâ getürür başıma târ-ı muḥabbet

2. Eksikliğini kim bilür ol ḳaşı hilâliñ
   Germ olsa da ġamze-i ḫûnḫâr-ı muḥabbet

3. Emti'a-i dili eylemez ol sûk-ı güzelde
   Ḳızdı yine ḥüsnüñdeki bâzâr-ı muḥabbet

4. Ḥaṭṭ-ı siyehi sünbül (ü) reyḫâne muvâfıḳ
   Bir 'ıṭr-ı Hoten ṭurra-i ṭarrâr-ı muḥabbet

5. Zülfiñ göreli 'ahd-i peyâm eyledi Ecrî
   Bend olmak içün tâ ezel ey yâr-ı muḥabbet

-24-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Koymadı bende şehâ çerḫ-ı sitemkâr 'âfiyet
   Hiç taḥammül virmez oldı çeşm-i ḫûnḫâr 'âfiyet

2. Nükte-i remzimde var ‘anber tenemmî-i ‘ârîfûn

Feyż bilür gûş eyleyen l’al-i güherbâr ‘âfiyet

3. Ḳaṭre-i lâ‘linde mest eyler bizi sâḳî elest

İrgürür günden güne ‘uşşâḳ-ı ebrâr ‘âfiyet

4. “Künzi lâyefnâ” eẓhâr eyledi tekrarına

Cism-i nâçizimde Ecrî buldı esrâr ‘âfiyet

-25-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Meclisde bu gün naẓm-ı güherbâr bula ḥikmet

Ḥikmet bu … dilde şehâ şi‘ir-i ḥaḳiḳat

2. İẓhâr edeli nağmeleri bülbül-i şeydâ

Bustân-ı cemâliñde virir güllere firḳat

3. Ağyârı sakın bezm-i maḥabetden ‘ırağ et

Ol kûy-ı dilârâya varıp bulmıya fırṣat

4. Erbâb-ı ma‘ârifde yerin var mıdır Ecrî

Aç cân gözini olmaya mağlûbe-i ġaflet

-26-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Nedir bu etdiğin ey dil fiġân-ı nâle-i firḳat
   Meğer bülbül gibi bir ġonca-i rânâya mı ḥasret

2. Öziñ ḳurtar bu âlâm-ı belâdan ḳalb-i ḳuvvetle
   Helâk eyler vücûduñ bu diyârda ḳahr ile ḳurbet

3. Biziz ol maẓhâr-ı ḳurb-ı Ḫüdâvend ey dil-i şeydâ
   Vücûd-ı pâkimiz oldı mülemmâ pir ulûhiyyet

4. Bu bezm-i dilkeşâne biz daḫi 'âşıḳlarız Ecrî
   Süḫanverlikte cânâ meclis içre eyleriz ġayret

-27-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. 'Aşḳ-ı feyz âsârı ḳaldı baña cânândan mirâṣ
   Göñlime nûr-ı żiyâ mihr-i dıraḫşandan mirâṣ

2. Vech-i pâk-i dilrübâ ḫurşîd-i 'âlem-tâb olur
   Ṭal'at-ı ḥüsniñ şu'â'-ı mâh-tâbândan mirâṣ

3. Nehr-i eşk-i 'âşıḳân cûyân olur ṣanma tehî

Cûş eder deryâ-yı ‘aşḳ emvâc-ı tûfândan mirâş

4. Gün gibi nûr-ı tecellî zümre-i sâliklere

Dü cihânıñ sürûru ol şâh-ı devrândan mirâş

5. Pertev endâz-ı ḥaḳiḳat feyz-i esrâr Ecriyâ

Bizlere ol hilâtı şânında şâyândan mirâş

-28-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. ‘Âşıḳa mihr ü vefâ ol yâr-ı cânândan mirâş

Bülbüle şûrîdelik ol verd-i ḫandândan mirâş

2. Kehkeşânda şule-i necm-i s̱üreyyâ gösteren

Tâ giceler ṣubḥ olınca mâh-tâbândan mirâş

3. Âstânıň beklemek üftâde-gân rûz (u) şeb

Cennet-i kûyıňda her dem ḥüsn-i Rıḍvândan mirâş

4. Aḫker-i külḫân gibi yanmakda mâdâm Ecriyâ

Ben dil-i pervâneye ol şem‘-i tâbândan mirâş

-29-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Ey dil ola gör mu'tedile dil-bere vâriş
   Ḫurşîd-i cemâlindeki ol envere vâriş

2. Ol tiġ-i mezak 'âşıḳa ḳasd etmeğe ey yâr
   Heb mûy-ı miyânıñda gerek ḫançere vâriş

3. Ḥüsniñ görmez eller ile pür-şerer eyler
   Tâ ṣubḥa değin kim ola kim şebpere vâriş

4. Ecrî süḫanıñ lülü-tâbân ola da'im
   Vâr ipe çıkarsın anı ol gevhere vâriş

-30-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Biridir ġam beyâbânıñda ol yâre olan vâriş
   Cihânı nûra ġarḳ eyler o dildâre olan vâriş

2. Rumûzu şîve-i 'ilm-i ledünnîden ḫaber söyler
   Okuyub muṣḥaf-ı ḥüsnüñden esrâra olan vâriş

3. İżâfî menzilinde men 'aref remzin bilir anlar
   Vücûdında ṭulû' eyler meh-isâra olan vâriş

4. Göñül âyinesin jengî elimden ṣâf eder her dem

Temâşâ-yı cemâli pâk-i dîdâre olan vâriṣ

5. Aña künc-i meşaḳḳat gülistândır rûz (u) şeb Ecrî

Hemân bülbül gibi bağında gülzâr olan vâriṣ

-31-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Süḫan iẓhâr eder ey dil meğer 'irfândan bâ'iṣ

Muḥabbet-gîr olur her rûz (u) şeb yârândan bâ'iṣ

2. Ser-i kuyunda mecruḥ oldığım luṭfıñ diler göñlüm

Ṭabîbim raḥmeti yâd eylemek hicrandan bâ'iṣ

3. Nice feryâd ü efġân eylemez dil bülbülü her dem

Aña cevr eylemekdir ġonca-i ḫandândan bâ'iṣ

4. Leṭâfet baḥṣ eder bu meclîs-i ârâyişe Ecrî

Şeṭâret gösterir cem'iyyet-i dîvândan bâ'iṣ

-32-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün

1. Göñül bir dil-ber-i ra'nâya vâriş

   Olaldan ol şeh-i dârâya vâriş

2. Bulubdur genc-i 'ilmi bâb-ı 'aşḳa

   Olanlar ḫaṭ-ı ḥüsn efzâya vâriş

3. Yedi ümmü'l kitâb ḥıfẓ edersin

   Olursıñ zülf-i müşk âsâya vâriş

4. Ṭavâf eyler seni eşyâ-yı 'âlem

   Öziñ ḳıl Ka'be-i 'Ulyâya vâriş

5. Göñül Ecrî gibi terk-i hevâ ol

   Sen oldıñ ṣâni'-i Mevlâya vâriş

-33-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Fânûs-ı diliñ 'âleme ḳıl şu'le-i imrâc

   Ḳandil-i münevver ede gör tab'ın ser-tâc

2. Ḥüsniñde nedir ceyş ü ceş dedim o yâre

   Dedi kim ṭavâf eyledi bu Ka'be Ḥüccâc

3. Üftâdeleri defter-i divanıña ḳayd et

Ey dil-ber-i mümtâze ṣaḳın eyleme iẖrâc

4. Ol kevs̱er-i l'aliñ ne ʻaceb şehd-i muḥabbet
Gûyâ ki mükerrer dürür ol sükker-i güllâc

5. Ecrî gibi var mı ʻaceb ʻaşḳda ulü'l-ʻaẓîm
Ol ḳaṣr-ı dilârâya ḳadr eyleye miʻrac

-34-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. ʻÂşıḳ-ı rind-i süẖan nâdâna etmez imtizâc
Âşinâ-yı ʻaşḳ olan bî-gâneye etmez imtizâc

2. Bir gül-i bâḳî sever murġ-ı dil-i nâlânımız
Ol mezâhiri ġonca-i ẖandâna etmez imtizâc

3. Ḥayli müddet ḥakpâyıñ yaṣlanur dil ol perî
Eşiğinde bu dil-i nâlâna etmaz imtizâc

4. Var iken lâʻl-i şarâbı sâḳî-yi bezm-i ezel
Mevc uran o lücce-i ʻummâna etmez imtizâc

5. Ecriyâ ġâfil mebâş merdüm-i rind-i süẖan
Bu fenâ-gîr ẖâne-i devrâna etmez imtizâc

-35-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Şehâ bu tahṭgâh-ı fâni-yi ḥalvet-serâdan geç
Verâ-yı perdeyi çâk eyleyüp 'ibret-nümâdan geç

2. Nedir bu salṭanat efzândır bu ceyş-i ferdâlar
Saňa imdâd-ı nâ-peydâ olan ṣâhib-livâdan geç

3. Ferâmuş eyle ey gör ki mizâca meyl eden gönlüm
Ẓamîrinde vefâ nâ-bûd-ı dilkeş dilrübâdan geç

4. Ruḥıyla zülfünüñ vaṣfında yârıñ güft ü gû sığmaz
Dehân-ı tenginiñ şerḥinde her ṣubḥ (u) mesâdan geç

5. Şeh-i 'aşḳ ol bu ṣûretgâh-ı 'âlemdir yeter Ecrî
Hevâ-yı ṣâbıḳı terk eyle eski mâcerâdan geç

-36-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Göñül şâd ol yeter bu kişver-i 'âlemde ġamdan geç
Firâḳ-ı derd-i ferdâ-yı ferâmuş et elemden geç

2. Eğer bulmak dilerseñ menzîl-i maḳṣûd ‘âlemde
Yâẖûd terk eyle dünyâyı yâẖûd mülk-i ‘ademden geç

3. Gel ey ṣûfî bizi ta‘n eyleme bu mülk- ‘aşḳ içre
Ṣaḳın ‘âşıḳlar âhından varup bu sitemden geç

4. Nedir ey bülbül-i şûrîde bu feryâd ü efġân
Yâ gülşenden yâẖûd gülden yâẖûd baġ-ı ‘iremden geç

5. Cihânıñ cür‘a-i câmı değildir bâḳî ey Ecrî
Leb-i vaṣfında ṣâḳiniñ dehân-ı ġonca-femden geç

-37-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. ‘Âḳıl-i dânâ olan Mecnûna etmez imtizâc
Kâkül-i Leylâ gibi maġbûna etmez imtizâc

2. Dîde-i eşkim görüp bâr-ı firâḳımdan benim
Kim revân-ı vâdîye Seyẖûn etmez imtizâc

3. Mest olan bezm-i hüviyetten şerâb-ı ‘aşḳ ile
Fânî-yi sâḳî olan gülgûna etmez imtizâc

4. Naẓmını gûş eyleyen ʻâlemde şimdi Ecriyâ

ʻÂlem-i vaṣf eyleyen meknûne etmez imtizâc

-38-

Mefʻûlü Mefâʻîlü Mefâʻîlü Feʻûlün

1. Gel eyle nis̱âr ʻarṣa-i cânânıma dür ṣaç

Eşkim gibi ol lebleri mercânıma dür ṣaç

2. Kûyuñda fiġân eyle yüri mürġ-i dilârâ

Ol jâle-i dil-i ġonca-i ẖandânıma dür ṣaç

3. Dür ṣaçdı yine lülü-yı şehvâr ṣadefden

Mevc urdı meğer lücce-i ʻummânıma dür ṣaç

4. Cân terkin edüp nuṭḳ-ı güher-bâr eyle Ecrî

Ol bâb-ı uluhiyyet-i pîrânıma dür ṣaç

-39-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Göñül bu hânümânı terk edüp reng-i serâdan geç

Reh-i ʻaşḳında cânânıñ fedâ et cânfezâdan geç

2. Öziñ zülf-i dilârâda şu deñlü ḳayd-ı bend eyle

Çeküp zencîr-i sevdâ-yı nihân ẖavf u recâdan geç

3. Dilerseň ʻayn-ı seyr-i ʻâlem itmeğe ey dil

Nişân et hû-yı ʻaşḳıñ ṣad-hezâr tîr-i ḳażadan geç

3. Bilürsiñ cîfe-i dünyâya maġrûr olma ey gönlüm

Beḳâsı lâ-beḳâ bir devlet- ẓıll-ı hümândan geç

4. Dilerseñ menzîl-i maḳṣûda iskân itmeğe Ecrî

Cefâ-yı dilrübâya ṣâbir ol zevḳ ü ṣafâdan geç

-40-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Aġniyânıñ ḫâkpâyında faḳir olmak ne güç

Bend-i zencîri belâsında esîr olmak ne güç

2. Muḥtelif ecnâs ifşâ eyleme tedbirini

Bir nemed içre hüveydâ-yı debîr olmak ne güç

3. Kûşe-i ḥalvet-serâ-yı vaḥdet eyler dem-â-dem

ʻÂlem içre derd-i endûha keşîr olmak ne güç

4. Vuṣlat-ı dîdâr içün taṭhîr-i ḳalb etmez ḳoyup

Sırr-ı ‘aşḳı bilmeyen pâk-i ẓamîr olmak ne güç

5. Ḳılca ḳıldı zülfi sevdâsında cânım Ecriyâ

Ḳayd-ı bend-i dil-ber-i mâh-ı münîr olmak ne güç

-41-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ẕât-ı ḥaḳ maẓharı mu‘ciz-i emîr olmak ne güç

Nüsḥa-i Kübrâ-yı ‘âlemden kebîr olmak ne güç

2. Seyr-i eşyâ-yı haḳâik istersin amâlara

Dest-i iḥsânıñ açub saḥib-nezîr olmasak ne güç

3. Bir şehiñ dâmânını ṭut ey mürîd-i bî-nevâ

Tekye-i mihnet fezâda dest-gîr olmak ne güç

4. Feyż-i istiġnâ gözet ey dil bu hikmet-ḫânede

‘Aşḳıla rûḥ âşînâ-yı bî-naẓîr olmak ne güç

5. Ecriyâ sebü’l-meṣânidir ṣıfât-ı ârifân

Men ‘aref esrârın añlar ḥûr ḥaḳîr olmak ne güç

-42-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Bizdedir fażl-ı hidâyet-i müşkilât eyler fütûḥ

   Anıñiçün rûz (u) şeb ḳalb-i ḥazînimdir fürûḥ

2. Göñlini ṭûfân-ı ġamdan ḥâṣılı maḳṣûda vir

   Olma ġarḳâb-ı cihân irgür necât-ı neyl-i Nûḥ

3. Giceler efkâr-ı 'aşḳ eyler tecellî bundadır

   Gerçi envâr-ı Ḫudâdır bu dilimde her ṣubûḥ

4. Refref-i esrârı hikmetden süvâr ol Ecriyâ

   İrgüre menzil-gehin urdıḳça Cebrâ'il çü-Nûh

-43-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Bu naẓma dilâ 'arṣada kim eyleye tercîḥ

   Erbâb-ı hüner ehl-i mâni' ede taṣḥîḥ

2. Lâ'l-i leb-i dildâr diler dem nice demdir

   Ḥamd ola ki bu bendesine eyledi taṣrîḥ

3. Ẕikr eylediğim ṣubḥ (u) mesâ sırr-ı İlâhî

   Ḫv âb alamaz çeşmimi kim tâ ola taṣbîḥ

4. Evc-i ma‘nî diler ‘aşḳıla bu Ecrî-i ‘âşıḳ
   Tâ ‘arşa güşâd eyledi pervâz ile tencîḥ

-44-

Mefâ‘îlün Mefâ‘lün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Açınca ṭab‘-ı ṣanduḳumda kenz-i sırrı ol Fettâḥ
   Ne ḥikmet eyledi iẓhâr-ı memlû ‘aşḳıla mellâḥ

2. Bu dâr-ı bî-vefâda zâhid-i nâ-puḫte ey gönlüm
   Ne deñlü sa‘y-ı ‘ilm eylerse olmaz nâgehân ıṣlâḥ

3. Güzâr et baġ-ı dehri bir ḳadem evvel cânâ
   Giceler ġonca-i medḥ eyledi ol bülbül-i meddâḥ

4. Erişdi menzil-i maḳṣûda Ecrî ‘âḳıbet ammâ
   Nice dâr-ı diyârı olalı seyrân eder mellâḥ

-45-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ey cemâl-i zât-ı pâki nûr ile envâr ṣûḥ
   Ya‘ni maṭlûb-ı cihânıñ âyeti dîdâr ṣûḥ

2. Ḳaşlarıñla kirpiğiñ ümmü'l-kitâb olsa nola

Ey şaçıñ küfründe imân künt-i esrâr şûḥ

3. Sen ḳad-i Leylâ-yı ẖarâmıñ zülfüne Mecnûn olan

Eyledi taḳlid-i taḥḳiḳ 'âḳıbet tekrâr şûḥ

4. Ḥaste-i hicrân olan üftâdeler olmak helâk

Râh-ı 'aşḳında nitekim 'âşıḳ-ı bîmâr şûḥ

5. Ger meṭâ'ı derd-i mihnet kapladıysa dâmenim

Vech-i dildârıñ yüzünde çârsû-yı bâzâr şûḥ

6. Naẓm-ı Ecrî'niñ rehinde ey şeh-i 'âlî cenâb

Meclîs-i 'irfân içinde olmada nâçar şûḥ

-46-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Yaḳdı göñlüm ẖânesin kânûn-ı âteş-bâr çerẖ

Etdi ḥâkister vücudum sûz-veş ġaddar çerẖ

2. Ṭali 'im-veş 'aksine devr eyledi gerdûn-ı dûn

Günde bir yüzden döner üstümde bu pergâr çerẖ

3. Âsiyânıñ nâ-ḳarâr oldığı bundan ey göñül
Nâverân-ı çeşm-i ‘âşıḳla eder devvâr çerḫ

4. Fâsıḳ-ı fısḳ-ı fesâd olmaz reh-i ‘aşḳ içre kim
Etdirir her nesnede ‘uşşâḳa istiġfâr çerḫ

5. Sûz-ı ‘aşḳ-ı dilrübâ kızdırdı göñlüm Ecriyâ
Yaḳdı yandurdı şerârım eyledi iẓhâr çerḫ

-47-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Dil-berâ zülfiñ gibi ḫâṭır-ı perîşân bî-‘aded
Aġlamakdan çeşm-i ḫûn âlûde giryân bî-‘aded

2. Merḥamet bâbın güşâd eyle düşer mi şânına
Var iken sende şehâ luṭf-ı Fîr‘âvan bî-‘aded

3. Kâ‘be-i kûyuñ nice ḳılsun ṭavâf üftâdeler
Ḫâk-i râhıñ kaplamış ḫâr u muġaylân bî-‘aded

4. Ṣabra ṭâḳat ḳoymadı cevr-i füzûn-ı ġam
Pâdişâhım hecr ile çâk-i girîbân bî-‘aded

5. Ḳahr-ı dehri ḳurbet-i pâyân irgür ḳıl kerem

Dest-i ḳudretle Ḫüdâ’ya eyle iḥsân bî-‘aded

6. Mıṣr-ı dilde cânıma kâr eyledi çâh-ı belâ
Kurtar ânı şâd ola bu pîr-i Ken‘ân bî-‘aded

7. Ḫayli demdir âsitânıñda dil-i Ecrî ġarîb
Yaṣlanur ṭaşı türâbı zâr-ı nâlân bî ‘aded

-48-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Kemend-i pîçtâb-ı kâkül-i pürçînden feryâd
Rehâya mümkin olmaz ‘anber-i müşkînden feryâd

2. Göziñ cellâd-ı ‘âlemdir ḳaşıñ germ oldı tîriñle
Şikâfı sîne ḳıldı ġamze-i pür-kînden feryâd

3. Ne ḳanlar yutdı ey dil-ber lebin fikrinde ‘âşıḳlar
Ḳadeḥ teng oldı eyler dîde-i ḫûnînden feryâd

4. Ṣadâlar oldı nâ-bûd ney sürahında nefes yoḳ mı
İrişmez oldı defden cülcülî ġamgînden feryâd

5. Kemed-dâr oldı zülfün dilberâ bir ḳılca cân üzre
Giriftâr oldı Ecrî rişte-i pürçînden feryâd

-49-

Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilün

1. Ey cemâli mâh-ı enver pertev-i rûy-ı sepîd
   Merḥamet bâbında var mı sen gibi bağrı ḥadîd

2. Ḥâlimi bir senden özge var mıdır imdâd eder
   Künc-i miḥnetde helâk etdi beni nâr-ı şedîd

3. Ben reh-i ʿaşḳıñda pâ-mâl oldığım bilmez misin
   Terk edüp bî-çâregî ey bî-vefâ oldıñ ba'îd

4. Şol ḳadar cevr-i cefâ etsen de ʿâşıḳdır göñül
   Kim eder cevre taḥammül ol ḳadar oldı mezîd

5. Nükte-i ġamdan ḫalaṣ etme öziñ ey ehl-i dil
   Ḳahr içinde luṭf eder mürşîde olduñsa mürîd

6. Kendine ânı naẓîr ḳıl Ecriyâ mirʿatıla
   Kim ṣıfât âyînesidir saña ol vech-i şebîh

-50-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Râh-ı 'aşḳ-ı dilrübâda eyledim terk-i vücud
   Çâk-i dâmen olmasun mı zümre-i ehl-i hasûd

2. Gûşuma geldi ṣadâ-yı ṣûr-ı İsrâfil hemîn
   Öyle cevlân eyledi göñlimde esrâr-ı vedûd

3. Sa'y-ı tedbir eyledim bed-ḫvâh-ı düşmen ḳaṣdına
   Seyf-i 'aşḳla irişüp berü berü ḳıldım cünûd

4. Göz belâġından akan eşk âsîyâbı dönderir
   Şimdi göñlimce döner oldı şehâ çerḫ-ı kebûd

5. Âdem imiş ṣûret-i Raḥmânî ẕât-ı Ecriyâ
   Ṭa'n mıdır ḥâk-ı derinde ṣıdḳıla ḳılsam sücûd

-51-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Dil-i sevdâ derdimiñ zaḥmına dermân meded
   Olmayı ḥikmet eyle merhem-i Loḳmân meded

2. Leb-i hicriñle dü-tâ ḳâmetim oldı ey dost
Devr-i ʻadliñde seniñ ey şeh-i devrân meded

3. Mâh-ı nev gibi büküp ḳâmet-i mevzûnımızı
Ḳoymadı tâbʻ u tüvân cevr-i firʻâvan meded

4. Gehî miḥnet gehî firḳat gehî ẕillet nice bir
Nice bir mûnis yâr leşker-i hicrân meded

5. Meded ey Ecrî gedâ gerdîş-i dünyâda hezâr
Ġoncanıñ fikri ile olmadı ḫandân meded

-52-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Pertev-i ḥüsnüñ şehâ ḫurşîd-i ḫâverden leziẕ
Âfitâb-ı ṭalʻatıñ mâh-ı münevverden leziẕ

2. ʻAyb ḳılma ḳaṭre-i lâʻliñ dilersem ey ṣanem
Lebleriñ şehdi nebât-ı ḳand-i sükkerden leziẕ

3. Bir şemîm aldım ḥayât-ı câvidân geldi baña
Zülfiniñ her târı cânâ müşk (ü) ʻanberden leziẕ

4. Rây-ı ġamdan çekdi şemşîr-i muḥabbet cânıma
Öyle bir ḳaṭʻ-ı beyân kim tiġ-i ḫançerden leziẕ

5. Câm-ı ḥüsnüñ temâşâ eyledim Ecrî gibi

Secde içün ḳaşlarıñ tâḳını minberden leziẕ

-53-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ṣıfât-ı 'ârıżıñ dört nesneye beñzetdim ey dil-ber

Biri ḫurşîd biri mâhdır biri muṣḥaf biri enver

2. İki ḳaşıñla müjgânın idem dört nesneye teşbîb

Biri miḥrâb biri tiġ biri ḫançer biri minber

3. Dudağın şerbeti ḥâlî değil dört nesneden cânım

Biri baldır biri sükker biri âb u biri kevs̱er

4. Ṣaçıñla zülfiñi dört nesne-i ḥikmetde görmişler

Biri ṣa'bân biri ẓulmet biri ẕencîr biri ejder

5. Seniñ ol ḳâmetiñ dört nesnedir derler behişt içre

Biri şimşâd biri servî biri ṭûbâ biri 'ar'ar

6. Cemâl-i şu'lesi dört nesneye enverdir ey Ecrî

Biri mir'at biri şems biri ḳamer biri aḫter

-54-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Fiġânı bülbülüñ ol verd-i ḫandân itdiğimdendir
   Ṣaçıñ bûyâtı ey dil müşk-i reyḥân itdiğimdendir

2. Şehâ rûy-i zeminiñ ḥâki olduġuna ʻayb itme
   Şerâr-ı âteş-i âhımla ʻatşân itdiğimdendir

3. Raḳib-i rû-siyâh ʻaşḳ-ı ilâhî ḳanda farḳ eyler
   Derûn-ı dilde sırr-ı ʻaşḳı pinhân itdiğimdendir

4. Benim rüsvâ-yı ʻâlem oldıġım dâr-ı fenâ içre
   Hezârân bî-nihâyet zâr-ı ʻâyân itdiğimdendir

5. Niçün taʻcîz olur çerḫ-ı berîn dilerse ey Ecrî
   Dehân-ı vaṣf-ı cânâna ḥad-i pâyân itdiğimdendir

-55-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Çeşm-i ḫûn-âlûd-ı dilkeş câm-ı pür gevher döker
   Nevḥa eyler âb-ı gülgûn ile gûyâ zer döker

2. Ṣarşılır âhım esince baġ-ı eşcâr-ı felek

Dehşetinden berg (ü) evrâḳıñ hemân silker döker

3. Bülbül-i dil nâle eyler ṣubḥ olınca aġlayup

Gözlerinden dâne dâne jâle-i güller döker

4. Öyle bir sâḳiye irgürdi beni pîr-i muġan

Kâse kâse lâ'l-i nâb bâde-i kevs̱er döker

5. Âteş-i ruẖsârını görse hümâ-yı lâ-mekân

Cân atar pervâneveş her laḥẓa Ecrî per döker

-56-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Çeraġım ẖâne-i dilde yanar sûz-ı nihânım var

Göñül pervânesin nûr eyleyen bir gizli cânım var

2. Ben ol üftâde-i ḫâk-i reh-i feyż-i Ḫudâyım kim

Semâ-yı laciverdî nüh ḳıbâb üzre vaṭanım var

3. Ney-i nâlân isem bülbül gibi ey ġonca kûyuñda

Hezerân perde perde nâle-i âh (u) figanım var

4. Zemin-i ferş-i dilde yasdanup minnet-nîşîn oldum
Ṭınâb-ı nûrîden çetr-i felekde sâyebânım var

5. Semender ṭab'ıyla memlû olaldan Ecriyâ şimdi
Ṣaçılır 'âleme gûyâ şerâr âteş-zebânım var

-57-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ḳalb-i virânım içinde derd-i hicrânım nedir
Yârab ol derde devâ olmaz mı dermânım nedir

2. Şerbet-i lâ'liñ dururken neydi bu derd-i belâ
Başıma odlar yanar 'âlemde noḳṣanım nedir

3. Ben ser-i kûyuñda her leyl (ü) nehâr üftâdeyim
Söyle ey mihr reh-i 'aşḳ içre 'işyânım nedir

4. Merḥamet şefḳat mürüvvet şânıñ iken tâ ezel
Ağlamakdan dîde-i pür-ḫûn-ı giryânım nedir

5. Cism-i gül-berg-i ḫazânım ey şeh-î derd ü ṭarâb
Bilmezem bülbül gibi feryâd-ı efġânım nedir

6. Ḥak-pây-ı dâmeniñ kuḥl-ı cilâdır 'aynıma

Pâdişâhım hizmetinde ḳalb-i nâlânım nedir

7. Künc-i ġamda derd ü mihnet Ecrîyi ẖâk eyledi
Ey ṭabîbâ cân (u) dil budur da derde dermân nedir

-58-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Maṭla'-ı ḥüsnüñde envâr-ı şeri'at gösterir
'İlm-i edyân-ı ledün ehl-i ṭarîḳat gösterir

2. Beyt-i heştî sî vü dü ümmü'l-kitâb-ı vechini
Ma'rifet bâbıñda dürlü dürlü ḥikmet gösterir

3. Ey 'ubudiyyet maḳâmın âẖir (u) ebed saña
Ḳurb-ı esrâr-ı ilâhîde ḥaḳiḳat gösterir

4. Zaẖm-ı aġyâra taḥammül eyler ammâ 'âşıḳân
Künc-i ġamda ẖançer-i hicrâna 'illet gösterir

5. Ecriyâ 'ârif gerek 'irfân-ı naẓmıñ fehm ide
Menzîl-i sırr-ı ulûhiyyetde ḳudret gösterir

-59-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Künz-i lâyefnâ-yı esrâr-ı hüviyetdir ṣabûr
   Bâ-yı bismillâh ile 'ayn-ı 'inâyetdir ṣabûr

2. Ṣabr miftâhü'l-ferec oldıġına şübheñ mi var
   'Âlemü'l-ġaybıñ umırında ṣadaḳatdir ṣabûr

3. Ṣabr ârâmı delim 'ayb etmedim iẓhâr ile
   'Alleme'l-esmâ benim 'aynımda hey'etdir ṣabûr

4. Ḥikmet-i dünyâ vü mâfihâdan el çekdim yine
   Ya-ṣabrü hem menzilinde özge ḥikmetdir ṣabûr

5. Ecriyâ biñ kere söylerim elîf gibi saña
   Bir kenz-i 'ârifi bâ-yı bidâyetdir ṣabûr

-60-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Raḳîb-i kîne-ẖâvhdan dil verince dilde lâm artar
   Anıñ beyninde vechiñ görse 'âşıḳ istilam artar

2. Ṣalaṣıl zülfünüñ aġlâlına bend olsa 'âşıḳlar
   Şehâ ḥâk-i derrinde ḥadd-i bî-pâyân ġulam artar

3. Şerâb-ı lâ‘liñi nûş eylesem ey sâḳî-i gül-fem

Göñül meyḫânesinde bülbül-i mest müdâm artar

4. Cemâliñ ṣafḥasın sebü’l-meṣânî ezber eylerse

Kitâb-ı mustaṭâbı dilde esrâr-ı peyâm artar

5. Rumûz-ı erba‘in üstünde seyr et sırr-ı eşyâyı

Seniñ elṭâf-ı ḥüsnüñ çün sevâdı ger belâm artar

6. Fenânıñ ‘izz (ü) câhın-ı istemez erbâb-ı dil lâkin

Muhibb-i ḫânedânda her cihetde iḫtişâm artar

7. Erince menzîl-i maḳṣûda ‘âşıḳ ‘ayn-ı ma‘şûḳ var

Anıñçün ‘âşıḳ-ı Ecrîde dem dem şâd-be-kâm artar

-61-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Gel ki esrâr-ı dilâ sâliki sâlardadır

Hele her ehl-i diliñ ḥaṣılı dildârdadır

2. Kâküle silsile-i ser ḥâl-i dilde

Âh eder sâlik-i diller saña girdârdadır

3. Derd-ârâda dilâ var dehrde her sâl
Allâh Allâh ki rehâ-yı ehl-i dil iḳrârdadır

4. ʻArṣa-i dilde dilâ sâlik-i sade evrâk
Derd-ârâda serâser hele derd-ârâdadır

5. Dehr-i dildârda ser-i ḥadd-i Ecrî her gâh
Gel ki esrâr-ı dilârâ sırr-ı girdârdadır

-62-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Dil ü ekmeği dehrde şeh-i ʻaşḳa olan ʻurefâ bilir
Nice demdir dem-i dil-ber yine ʻarżda zurefâ bilir

2. Ger o Leylânıñ gel ḳaddiñi ʻarż et Ḳayṣ-ı dil-i ʻâkile
Ericek menâzil-i maḳṣûda tecellisin ʻukâla bilir

3. Ġam-ı hicriyle göñül ârzû eder ol şeh-i ḥûb rûy âh
Aña taẖt-ı dil ola baẖş-ı cân eder ʻâşıḳ-ı fuzelâ bilir

4. Ser ü cânı fedâ şehinşâhıñ reh-i ʻaşḳına dil-i cân ile
İder ehl-i dil bu ṣadaḳat müteʻârif ü budala bilir

5. Yüri Ecrî mütevaṣıl ol nitekim dilersen bir kemâl

Sañа luṭf edebilir ‘âşıḳıñ dil (ü) zerrîni şâ bilir

-63-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ṣabr ârâm eyleyenler sırr-ı lâyefnâ bilir

Nefy ü lâ eyler ṣıfâtında ḳaçan illâ bilir

2. Feyż-i isti‘dâd ile her ‘âşıḳ-ı pâk ẓamîr

Bir meh-i envâr-ı ḥüsni vech-i müsteṣnâ bilir

3. Muṣḥaf-ı ḳalbinde gözler âyet-i sebü’l-meṣânî

Âdemiyyet menzîlinde ‘alleme’l-esmâ bilir

4. Bülbül-i şûrîde-veş tâ ṣubḥa dek feryâd eyle

Bûy-ı ezfer bâġ-ı dehr içre gül-i ra‘nâ bilir

5. Kûşe-i künc-i uluhiyyetde ârâm eyleyen

Ḳâf-ı vaḥdâniyetde Ecrîyi dânâ bilir

-64-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Güfte-i ʻâşıḳ-ı nâ-dîde muẓahher ister

Dil olur nûr-ı şiʻârında münevver ister

2. Zülf-i pürçîni dilâ rehine sünbül reng

ʻÂşıḳ-ı silsîle-i bûy-ı muʻaṭṭâr ister

3. Rehiniñ vaṣfına dürdâne dişiñle ey yâr

Leb-i şîrîn-süḫan ṭabʻ ile güher ister

4. Nîze-i tiġ-i nigâhında ḫarîdâr olsam

Cânı virsem dilemez ḳıymet-i ḫançer ister

5. Ḳaşı miḥrâbına secde içün üftâde-i ʻâşıḳ

Câmiʻ-i ḥüsne iki ṣaḥib-i minber ister

6. Bu ḳamer ṭalʻat u ḫûrşîd cemâle Ecrî

Çâr ḥarf ü on iki noḳṭa mücevher ister

-65-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Nâṭıḳ-ı dil-pezîrinde selâsetde şeṭâret var

Faṣiḥ-i büll-heves eşʻâr-ı pâkimde belâġat var

2. Cemâl-i pertev endâzı şuʻâʻ-ı burç-ı ḫâverde

Żiyâ eyler o ḫûrşîd felekde ḥüsn-i ṭal‘at var

3. Yine bir âfet engîz-i belâdür fitne-i çeşmi

Melâmet gösterir aḫir zamânda çok nedâmet var

4. Yıkıldı ḳalmadı ẓıll-ı dıraḫt-ı sâyedâr ammâ

Derûn-ı leşker-i ‘uşşâḳda cüz‘i hidâyet var

5. Fenânıñ ‘izzet (ü) iḳbâline aldanma ey Ecrî

Mürûr itmez verâsında bunuñ ḥayli ḳıyâmet var

-66-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Kim yüz ḫûrşîd-i ‘âlem-tâbâna eğri bakar

Kamaşır binâ-yı çeşm-tâbın eğri bakar

2. Mest-i lâ‘liñ olalı ey saḳî üftâdeler

Ḫalḳa-i bezm-i meyiñ eşrâfına eğri bakar

3. Zülf-i merġûbuñ görüp sünbül temâşâ sendedir

Nergis geçer vü ṣaçıñ ḳullâbına eğri bakar

4. Kevkeb-i baḫtım sa‘âdet bulmak içün nâgehân

Ol müneccim o necm-i üstürlâba eğri bakar

5. Mihr-i ḥüsne ol hilâl ebrûlarıñ ey Ecriyâ
Mâh-ı vechiñ ṭal'at-ı mehtâbına eğri bakar

-67-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Keçrev-i felek mir'âtına eğri bakar
Ṭûṭî-yi naṭıḳ ki kenẕ-i zâtına eğri bakar

2. Bî-başiret dünye vü 'uḳbâ tefehhüm eylemez
Kim verây-ı perdeden 'aṣfâtına eğri bakar

3. Ḥüsn-i ḫûrşîd temâşâ eylemez ol müdde'i
Ol hilâl-ebrû mehiñ zerrâtına eğri bakar

4. Vech-i pâkiñ üzre zülfüñ eylemiş şarḳındılıḳ
'Abd-i maḫlasdır ki kendi zatına eğri bakar

5. Feyż-i Mevlâdan ṭabi'at bulmayan bîçâreler
Ecriyâ her naẓmıñ isbâtına eğri bakar

-68-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Göñül bir dilber-i ra'nâ civân cânâna ḥasretdir
   Beni âşufte-i nâlân eden ol câna ḥasretdir

2. Cemâliñ görmeğe bülbül gibi firḳat-feżâ oldım
   Yine tâze açılmış ġonca-i ẖandâna ḥasretdir

3. Perîşân ḥaṭır oldum kâkülüñ sevdâsına şimdi
   Bu şem'-i ḥüsniñe pervâneveş yana ḥasretdir

4. Semender göñlümüñ devr-i fiġânı 'arşa çıkmışdır
   Seniñ ḥâk-i deriñde âteş-i sûzâna ḥasretdir

5. 'Âceb mi sîne-i ṣaf olmak benim ey sevgili yârim
   Miyânıñ koçmağa bu Ecrî-yi 'irfâne ḥasretdir

-69-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ḥâlet-i 'aşḳ içre cismim nâr-ı sûzânıñ mıdır
   Derd-i mihnet ey şehâ gidâb-ı devrânıñ mıdır

2. Şimdi 'uşşâḳıñ sipâhı derd ile mihnet dürür
   Tâ bu deñlü cevr-i efzûn eylemek şânıñ mıdır

3. 'Âşıḳ-ı sermest olan râhıñda ḥayrân oldılar

Bize bu devlet muḳaddem ya‘ni iḥsânıñ mıdır

4. Kişver-i iḳlîm-i ḥüsni zeyn edüp ey şâh-ı ‘aşḳ

Fitne-i mihr-i muḥabbet naḳş-ı elvânıñ mıdır

5. Ecrî-yi dil ḥasteyi ṣad çâk eden ey dilrübâ

‘Aşḳ-ı şimşîriñ mi yoḫsa tîġ-i bürrânıñ mıdır

-70-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Talib-i dünyâ olan cânânı bilmez ḳandedir

Kâlıb-ı nev‘-i beşer ol cânı bilmez ḳandedir

2. Baş açık ‘abdâl-ı ‘aşḳ olmazsa ‘âşıḳ dünyede

Ḫanḳah-ı dehrde seyrânı bilmez ḳandedir

3. Mest-i medḥûş olmayan bezm-i elestden tâ-ebed

Meclis içre sâḳî-yi devrânı bilmez ḳandedir

4. Terk-i taḳlîd itmeyen ey ṣûfî-yi nâ-puhte dil

Ma‘nî-yi esrârda sulṭânı bilmez ḳandedir

5. Kim ki almaz dersini ‘ilm-i ledünnîde müdâm

Ecrî-yi ‘âşıḳ gibi Ḳur‘ânı bilmez ḳandedir

-71-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Saña dil virsem ey Leylî baña dîvânedir dirler
   O Mecnûn'un mekânı vâdî-yi ġamḫânedir dirler

2. Ṣaçıñ sevdâsına dil vermeyen dîvâneler şimdi
   Hevâ-yı ‘aşḳı bilmezler âyâ sevdâ nedir dirler

3. Cemâl-i şem‘ine sûz-güdâz itsem dil-i cânâ
   Reh-i ‘aşḳında bî-pervâ yanan pervanedir dirler

4. Şarâb-ı vaṣlını nûş eyleyen ‘uşşâḳ sulṭânım
   Gezer meyḫâne küncinde ‘aceb mestânedir dirler

5. Esîr-i bend-i zülfüñden beni dûr eyleme şâhım
   Dil-i Ecrî boşandı ‘aşḳdan dîvânedir dirler

-72-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Ḫudâya birliğiñ iḳrâr-ı imânımda gelmişdir

   Anıñçün merḥamet şefḳat ki sulṭânımda gemişdir

2. Eğerçe ṣûretâ zahid ḥaḳîr-i zâr zâr oldum

   Velîkin mu'inde Ḥaḳ leşker yanımda gelmişdir

3. Hemân 'İsâ-yı Meryem ḳıṣsasın işit ṣufî

   Aña nefḫ iyleyen rûḥü'l ḳuds cânımda gelmişdir

4. Ben ol zât-ı ṣıfatım 'âlemü'l-ġaybıñ cemâlinde

   Yedi ümmü'l kitâb ancak ki Ḳur'ânımda gelmişdir

5. Benim feyż-i İlâhımdan olubdur âşikâr 'âlem

   Elestden yana dinmiş emr-i fermânımda gelmişdir

6. Seniñ sâḳî cihânda câh-ı 'aşḳıñ olmadan evvvel

   Ezel sâḳîsi devri şimdi devrânımda gelmişdir

7. Ben ol 'Ümmî Sinân'ın gerçi ḳurbânıyım şimdi

   Taḫallüs şânıma ey Ecrî 'irfânımda gelmişdir

-73-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Türbegâh-ı muḥabbet dünyâda bîdâda kalmışdır

Belâ-yı derd (ü) miḥnet ‘âşıḳ-ı nâşâda kalmışdır

2. Cihânıñ ‘izz (ü) câhında nice ârâm ider ‘âşıḳ

Çemenzâr-ı ṣafâ nâdâne-i bîzâda kalmışdır

3. Cemâl-i dilrübâya ḳıl ḳalemle ḫaṭṭ çeker herkes

Velîkin ḥüsni ṭaṣvîr eylemek Bihzâda kalmışdır

4. Nice çâk olmasun ol ġonca-i gülberg-i ḫandânı

Feżâ-yı âh ile bülbül-i feryâda kalmışdır

5. Mürüvvet bâb-ı maṭrûḳ olmasun mı zîr-i bâlâda

Ne ehl-i cûd olan kalmış ne beyzâda kalmışdır

6. Bu naẓm-ı gevher-i nâyâb sezâdır ‘âşıḳa ammâ

Selasetle belaġat Ecrî-yi üstâda kalmışdır

-74-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Dûd-ı âhım var iken bir mâcerâdan ṣaydılar

Bülbülüñ nîm nağmesin âh-ı fezadan ṣaydılar

2. Ḳara zülfüñ sünbül (ü) reyḥan ile gül (ü) lâleniñ

Daġ-ı bağrımdan kinâyet bir belâdan ṣaydılar

3. Derd-i ‘uşşâḳ nic’olur ‘âlemde bilmez henüz

Derd-i ‘aşḳı aşḳ-ı ehl-i âşinâdan ṣaydılar

4. Bîsütûnda yaṣdanup Ferhâd-veş müdde‘î

Leẕzet-i dünyâ-yı şîrîni verâdan ṣaydılar

5. Secde-gâh eylerse şâhım ḳaşlarıñ miḥrâbıña

İşüdüp üftâdeler ḳıble-nümâdan ṣaydılar

6. Gün gibi ḥüsn-i cemâliñ âşikâr oldığı çün

Ger ḳullâ eyleyüp fâynümâdan ṣaydılar

7. Gûş edüp râz-ı nihânım zümre-i ehl-i kelâm

Ehl-i ‘aşḳ bezminde naẓm-ı Ecriyâdan ṣaydılar

-75-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ehl-i ‘aşḳıñ derdine dermân ġamlar yazdılar

Derdiñ içinde nice biñ ‘ayn-ı cemler yazdılar

2. Muṣḥaf-ı ruḫsârına darb eyleyüp üftâdeler

Kirpiğiñ hicriyle gûyâ ki raḳamlar yazdılar

3. Ḫâme-i dildâre ey dil ziynet-i dünyâ içün

Dürlü dürlü renkle ḥayli naġmeler yazdılar

4. Sen cefâ-cû dilbere ʻarż etmeğe aḥvâlimi

Mâcerâ-yı ʻaşḳa ey şâhım ḳalemler yazdılar

5. Ġam değil derd (ü) meşaḳḳat çekdiğin ʻâlemde hiç

Ḳah içinde luṭfıla Ecrî keremler yazdılar

-76-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Cevri efzûn etmeği mehpâreler tekrâr eder

ʻÂşıḳ-ı ṣadıḳlara gûyâ büyük aṣâr eder

2. Cismimiñ sûrâḫ sûraḫ oldıġın ʻayb eylemen

Baña nittiyse cihânde ġamze-i seḫhâr ider

3. Zümre-i nâdâna dil virmem dir idi şimdi yâr

Gizlü gizlü bûse-i vaṣlın virür bâzâr ider

4. Ey göñül teşvîş-i ḫvâb-ı ġamda geldü nevbetin
   Raḥm edüp ol mâh-ı enver çeşmini peydâ ider

5. Âteş-i Nemrûd da olsa meskeni bülbüllerin
   Ḳudreti şâh-ı cihânıñ ‘âlemi gülzâr ider

6. Derdmend Ecrî ṣaḳın kim aytma Manṣûr-ı ḳıṣsasın
   Boynu baġlu ḳulunam diyenleri berdâr ider

-77-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Kâr edüpdür cânıma ey dilberâ efkâr-ı kâr
   Zâr olubdur mürġ-ı dil ey ġonca gülzâr-ı zâr

2. Târ-ı zülfünde esir oldukça oldum târumâr
   Dâr-ı ‘aşḳıñda nice Manṣûr ider berdâr-ı dâr

3. Mest-i bî-ḫûşum ezelden sâḳî-yi kevs̱er gibi
   Ġonca-i ra‘nâda yok ol naḳş-ı sîmînber gibi

4. Ḫalḳa-yı bezm içre ḫayrân oldı ol dilber gibi
   Lâ‘l-i meygûnunda yârıñ neş’e-i esrâr var

5. Ġam beyâbanıñda Mecnûn egerçi bî-ġamım

Şeb-çerâġ-ı ʻârıż-ı Leylâ içün mi ḫürremim

6. Terk-i eşyâ eyledimse ʻaşḳıla şan Ethemim

Ġayrı dîdâr istemez dil var iken dîdâr-ı yâr

7. Kişver-i şehr-i hidâyetde olur bir pâdişâh

Himmet-i âl-i bülend olsa sezâ ḳıl irticâ

8. Kârını zâr eyle aġyârıñ yüri var Ecriyâ

Seyf-i ʻaşḳ ile irişüp ḳalʻa-ı sengsâr-ı sâr

-78-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Ṭaʻn-ı düşmân bir yaña hem bir yaña hicrân-ı yâr

Bir yaña âyîne-i dilde ḳalubdur zeng-bâr

2. Ḳahr-ı ġurbet bir yaña râh-ı melâmet bir yaña

Künc-i ġamda cism-i nâcîzim olubdur ḫâk-sâr

3. Nefs-i bed aḫlâḳdan luṭfı ile göñlüm ḳıl ḫalaṣ

Kurtar anıda bu sîretden meded ey Gird-kâr

4. Vâr iken dest-i hidâyet sende ey yâr-ı ‘azîz
   İrticâ kimden diler üftâde-i bîmâr-ı zâr

5. Zülf-i pürçîniñ ḳomaz cem‘iyyet-i ḥaṭırını
   Dil perîşân eyledi gitdikçe ‘aks-i rûzgâr

6. ‘Arż-ı ḥâcet eyle var bu maṭla‘ı sen Ecriyâ
   Ol Kerîm-i Lâyezâle luṭf-ı çokdur ṣad hezâr

-79-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Felekde pertev endâz u melekde ḥüsn-i mehveş var
   Ṭulu‘ı şems-i ẖâver şa‘şa‘a rûyında âteş var

2. Ṣaḳın dâm-ı belâ-yı pîçtâb-ı zülfe ṣayd olma
   Cefâsı ḥadden efzûn taẖt-ı destârında dilkeş var

3. Hadeng-i tîre emmâc eyle cismiñ ṣad süraẖ olsun
   Kurulmuş ol ḳaşı yâ germ olub destinde tirkeş var

4. Ṭabîbim şerbet-i lâ‘liñle tîmâr eyle ḥâzıksıñ
   Saña ‘âşıḳ geçer kûyuñda bir ḳalb-i müşevveş var

5. Ḳaşı yâyı iḥâṭa eylemiş Sa‘d ‘İbni Vaḳkas

   O tîr endâz ile bir ṭıfl-ı tâtâr-ı kemânkeş var

6. Felek görmüş mi böyle bir meh-i nâ-mihribân Ecrî

   Benim gibi hezâran râh-ı ‘aşḳıñda belâ-keş var

-80-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ḥüsni anın ‘uḳde-i ẖûrşîd-i müsteṣnâ yazar

   Mâhtâb-ı tal‘atıñ esrâr-ı şeb-ârâ yazar

2. Sürẖ-ı lâ‘liñ kevṣer-i zemzemdir didim didi

   Teşne-i üftâdeye âb-ı ḥayâtı mâ yazar

3. Ḳâmet-i serv-i ṣanevberdir çemenzâr üzre ol

   ‘Âşıḳ-ı bî-ṣabr-ı sâmân içün istiġnâ yazar

4. Zülf-i pîçtâb u ḥaṭṭı âyet-i sebü’l-meṣânî

   Ḳıl ḳalemle riştesi ‘âşıḳlara sevdâ yazar

5. Derdime sâfî şifâdır lebleriñ emsem didim

   Ol ṭabîbim cân u dil-i mecruḥa amma yazar

6. Mekteb-i hicrân-ı dilde ‘âşıḳ-ı âvâreler

Zâr u feryâd eyleyüp ey dilberâ eyvâ yazar

7. Leşker-i ‘âşıḳları ser-defter eyler câ-be-câ
Ecrî-yi dil ḥaste fi’l-cümleden ednâ eyler

-81-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Sırr-ı tevḥîd-i Ḫudâ tevfîḳ-i zîşânımdadır
‘Âlemü’l-ġaybıñ umûru dest-i fermânımdadır

2. Server-i maḥbûb-ı ‘âlem ins (ü) cinne ḥükm eden
Mecmu‘ât-ı ḥaḳk-ı bâṭıl emr-i fermânımdadır

3. Câmi‘-i miḥrâb-ı minber secde-gâh-i mümkinât
Ḳıble-i beyt-i mu‘aẓẓam ḳalb-i vîrânımdadır

4. Dürr-i yektâ-yı ḥaḳiḳat ḳa‘r-ı bî-pâyân olan
Her ṣadefden gevher-i baḥr-ı firâvânımdadır

5. Vâḥid ü ferd ü ṣameddür menzîli ‘âşıḳlarıñ
Ecriyâ esrâr-ı Ḥaḳ iḳrâr-ı imânımdadır

-82-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Lâciverdî ṭâḳ-ı gerdûn bir ṭolab olmuş döner
   Dûd-ı âhım rûz-ı çarḫ üzre seḫâb olmuş döner

2. Ḫûn-ı eşkim ḫalḳa-i rind içre rizânî olmuş döner
   Dest-i sâḳîde meğer ṣâfî şerâb olmuş döner

3. Ey cemâliñ şem'ine cân atdı pervâne göñül
   Âteş-i kânûn-ı dilberde kebâb olmuş döner

4. Nâvîrân-ı çeşm-i seylâbımla ârâm itmeyüp
   Ḥeft kişver seng-i ġamla âsîyâb olmuş döner

5. Defter-i 'ilm-i ḥaḳâiḳ nükte-i Ecrî meğer
   Ḫâme-i ḳudretle mektûb dört kitâb olmuş döner

-83-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ber ḳarâr olmaz şu'â'-ı âfitâb fır fır döner
   Gözlerinden yaş döker rûy-ı seḫâb fır fır döner

2. Bir cünunum ḳaralar giydikçe şâm (u) leyl yâr
   Bir ḥayâli vâ çeker âsiyâb fır fır döner

3. Şol ḳadar tennûr-ı sûzânıñdayım ey baẖtiyâr
   Saḳî-i zerrîn kemer içre ẖarâb fır fır döner

4. Meclîs-i ‘uşşaḳlar girdâba düşmüş mey içün
   Küşte-i nâciz-i cism oldı kitâb fır fır döner

5. Ḳubbe-i çerẖ-ı felek ey Ecriyâ her rûz (u) şeb
   Şöyle ser-gerdândır kim bir dolab fır fır döner

-84-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Ben mest-i ẖarâb oldıġım ‘aşḳıñ eseridir
   Maḥzûn-ı göñül olmama dünyâ kederidir

2. Ṣûfî bana şemşîr-i belâ çekme ki zîrâ
   Başımda benim leşker-i ġam ġuṣṣa-i çerîdir

3. Ben şâh-ı cünûn oldıġım ‘ayb eyleme ey dost
   Zîrâ bu cünûnluḳ baña Leylâ ẖaberidr

4. Şîrîn deheniñ söyleden ey ṭûṭî-yi güftâr

Mehpâreleriñ lezzeti ʻâġzı şekeridir

5. Naẓmıñ senin ey Ecrî bu gün mülk-i fenâda

Bir merd-i süḫan ḫusrev-i zerrîn kemeridir

-85-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Şemʻ-i ḥüsnüñ şevḳine pervâneler sûzân olur

Âteş-i ʻaşḳıñla cânâ bî per ü bî cân olur

2. Ḥoḳka-i çîn-i dehânıñ ḳandine konsa mekes

Sükker-i şehd-i nebâtıñ sürḫına ḫandân olur

3. Lâʻl-i nâbıñ nûş eden dil teşne-i efgendeler

Güyiyâ taṣvîr-i Mânî valiḥ ü ḫayrân olur

4. Ma taḳaddüm mes̱el-i meşḫûr vardır dünyede

ʻÂşıḳa raḥm eyleyen mehpâreler sulṭân olur

5. Şerbet-i Şîrîn lebiñ fikriyle Ecrî ḥâmûş ol

Aġzından çâk olub dil-i ʻaşḳıyla ʻatşân olur

-86-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Dünyede derd-i ġam u hicrile miḥnet olur
   Ehl-i dil başına ey dil kaṭṭ-i bir devlet olur

2. Kesme ümmîdiñi var ḫâne-i câna yüri
   Dil-i dîvâne ṣıfat belki saña himmet olur

3. Yüri erbâb-ı diliñ meskenine ey 'âḳıl
   Ser ü cân terkiyle cânına heb mihnet olur

4. Eline geçmiş iken fırṣat yârıñ bend it
   Çözilür düğmesi geçmez olur ki müddet olur

5. Dil-i Ecrî gibi ṣâdıḳ olan leyl (ü) nehâr
   Ġamze-i çeşm-i nigârıñ nigehi ni'met olur

-87-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. 'Âşıḳ-ı ṣâdıḳ olan miḥnetkeş-i dîdâr olur
   Vâḳıf-ı sırr-ı ġarâib maẓhâr-ı dîdâr olur

2. Ḳatre-i nâciz olan ḫâk-i rehe yüzler sürüp

Mevc urur ma‘nîde ya‘ni bir ulu ibḫar olur

3. Cânı câna verende … olmaz velî
Mevtü ḳıble entü mevt esrârına serdâr olur

4. Kûşe-i ġamda belâ bârına ârâm eyleyen
Kendin ṣabr-ı tesellî eyleyüp bîdâr olur

5. ‘Âlem-i mihnetde Ecrî bülbül-i şûrîde ol
Belki vaḥdâniyetiñ bir gün ola gülzâr olur

-88-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Kişver-i iḳlîm-i ḥüsne pâdişâyı kim bilür
Ol güzeller serveri mâhliḳâyı kim bilür

2. Kimse irmiş mi cihânıñ gerdîş-i devranına
Ẓıll gibi ‘ibret-nümâ mülk-i fenâyı kim bilür

3. Ġonca-i gülberg-i ḫandân ḥasretinden mürġ-ı dil
Çekdiği derd-i ġamıñla mâcerâyı kim bilür

4. Şâhid-i menzil-geh-i maḳṣûd bilmez her kişi
‘Âşıḳ iḳdâm bilür ol dilrübâyı kim bilür

5. ‘Âsker-i pür tâciyân alṭun ‘alemler çekdi heb

Ecriyâ o server-i ṣâḥib livâyı kim bilür

-89-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Dil-i perîşânımı ol zülf-i siyâh âh bilür

Ne ḳare günlere uğramışım Allâh bilür

2. Şeb (u) rûz derd-i ġam-ı hicriyle eyvâh itdim

‘Âlem-i sırr-ı ḫafiyyât olan şâh bilür

3. Vâ‘iẓ zerḳ-ı riyâ kendi gibi ‘uşşâḳı

Mezheb-i ḥaḳda şeyâṭın ile hem râh bilür

4. Lâle-i daġ-ı dilimi kimler idrâḳ etmez

Meğer ol ḳâdir-i Ḳayyûmı şehenşâh bilür

5. Reh-i ẓulmetde ḳara günlü bu ‘âşıḳ Ecrî

Kûyuñu pâdişâhım bir ulu dergâh bilür

-90-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Bezm-i 'aşḳ içre dilâ 'ârif ister ne bilür
Dil-i 'uşşâḳa şehâ câhil hem ḫâr ne bilür

2. 'Âşıḳıñ remz-i dilin merdüm-i 'irfân añlar
Dil-i maẓmûnımı efsürde süḫanver ne bilür

3. Ḫatemüñ sırrını ol maẓhâr-ı aḳrebden ṣor
Evliyâ menzilini değme peygamber ne bilür

4. Leb-i Şîrîni'ne Ferhâd-ı münâsib düşdi
Anıñ 'âşıḳlığını ḫusrev ü dâver ne bilür

5. Ġamzen tek seyf-i du'âsın okuruz ṣubḥ (u) mesâ
Darb-ı tiğiñ güzelim 'arṣada ḫançer ne bilür

6. Ecriyâ remziñ câhil (ü) nâdân ne bilür
Pîr-i erkân-ı ḥaḳiḳat Rûm ile Ḳayser bilür

-91-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Nâsezâ mechûl olan nâdânı gör serdâr olur
Ceyş-i ʻirfân üzre ʻâḳıldır hem pâydâr olur

2. Devr-i Mânî nâle vü ʻaşḳına pür sûz güdâz
Lâle-daġ eyler cihânı âh-ı âteş bâr olur

3. Kâr-gâh-i ʻâleme aldanma ẓıll-ı devletin
H̱anḳah-ı bî beḳâ bâdında târumâr olur

4. ʻÂşıḳ-ı ṣıdḳı H̱udâ dönmez Ḥalîl âsâ hemân
Nâr-ı Nemrûd olsa da ol aḥker gülzâr olur

5. Ecriyâ ehl-i kemâliñ ʻitibârı rûz (u) şeb
Bu zamânıñ sâye-i bâbında pür-idbâr olur

-92-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Dilberâ lâʻl-i lebiñ zaẖm-ı dile emsemlenür
ʻÂrıżıñ bûsı dem-â-dem derde merhemsemlenür

2. Yâr ile aġyâr görmekden ölüm yeğdir baña
Lafẓ-ı ġayr-ı bezm içinde ʻâşıḳ ġamsemlenür

3. Râh-ı maḳṣûda dil ü cân ile cân virsem ne var

‘Âdet-i ‘uşşâḳ olan dildâre peyġamsemlenür

4. Lâle-i daġ olsa nola dâġ-ı derûn-ı ‘ârifân

Nergis-âsâ dîde-i giryân şebnemsemlenür

5. Şi’ir-i mevzûnum müdâmâ dilber evṣâfın içün

‘Âşıḳ Ecrîde ṭabi‘at şimdi muḥkemsemlenür

-93-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ebrû (vü) zülfüñ Ka‘be-i ḥüsne niḳâb olmuş gelür

Mihr-i envâr arasında mâhitâb olmuş gelür

2. İki gül yaprağına çok nağme yazmış bülbülân

‘Ârıżıñ her ṣafḥasında bir kitâb olmuş gelür

3. Çîn-i zülfüñ ḫalḳa ḫalḳa devr iderse ṭa‘n değil

Çerḫ-i gerdûn ẓulmet-i ‘aks-i dolab olmuş gelür

4. Döndüğünce sâḳiyâ girdâb-ı ġam peymânesi

Her ḳadeḥde ḳubbe-i şekl-i ḥabâb olmuş gelür

5. Rûz (u) şeb ey Ecriyâ gel teşnelikden ġam yeme

Lebleri ol mehveşiñ kim lâ‘l-i nâb olmuş gelür

-94-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. ‘Ârıżı üstünde zülf-i dilrübâ ṣaf ṣaf gelür
‘Âşıḳıñ baẖt-ı siyahıdır belâ ṣaf ṣaf gelür

2. Secde emrinde mu‘ânid ḳaşlarıñ miḥrâbın
Çeşm-i dilberde olan tiġ-i cefâ ṣaf ṣaf gelür

3. Ḳıl müheyyâ meclise var bâde-i gülgûn ile
Rind-i meyẖûr-ı ẖarâbât sâḳiyâ ṣaf ṣaf gelür

4. Bir güzeller şâhı sevdim ki baña her rûz (u) şeb
Ḳahr-ı luṭfundan dilâ mihr ü vefâ ṣaf ṣaf gelür

5. Vâ‘iẓ-i nâ-baẖta gelmez bâ ṭariḳ-i ‘aşḳa hiç
‘Âşıḳ-ı bîdâr olan ehl-i ṣafâ ṣaf ṣaf gelür

6. Ġam bucâğında meğer kim zülf-i dilberden cefâ
Ehl-i ‘irfân başına ey Ecriyâ ṣaf ṣaf gelür

-95-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Dil-i şûrîde bülbül-i ġonca-i ḫandân ḫasretin söyler
   Fiġân (u) nâle eyler naġme-i dil ḥikmetin söyler

2. Gör ol murġ-ı ḳafesde şevḳ ü 'izzet bilür ammâ
   Hezâr âhı anıñ eyler vaṭanı ḥaṣretin söyler

3. Cihânda 'âşıḳân ma'şûḳa vâṣıl oldıġı demde
   Nice pinhân eder dîdâr-ı 'aşḳıñ vuṣlatın söyler

4. Nitekim çerḫ-ı gerdûnı ra'id berḳ edüp ey dil
   Fiġân (u) nâlesi 'uşşâḳ-ı zârıñ dehşetin söyler

5. Gülistân-ı cemâliñde o şâhıñ Ecrî-yi kemter
   Hemân simurġ-ı 'anḳânıñ kelâm-ı ḥikmetiñ söyler

-96-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Rumûz-ı sırr-ı esir-i 'aşḳı olan söyler
   Nice pinhân eder râz-ı nihânıñ 'âşıḳân söyler

2. Kelâm-ı ḥikmeti genc-i nihân iẓhâr-ı ṣûretdir
Anı ‘uşşâḳ olan ‘âyân eder ammâ nihân söyler

3. Çıkup kürsîde mühmel remz ile âġâz ider vâ‘iẓ
Kitâb-ı râhı Ḥaḳkı añlamaz deyâr yalan söyler

4. Mükemmel sî vü düyü bî-pest heşt ol ḥâl-i ḥüsnünü
H̱arâbât ehli derler ki gel âdem-i ‘irfân söyler

5. Belâ-yı künc-i miḥnetde edüp ẖâlini zânusın
Bükülmüş ḳamet-i nuṭḳa H̱udâ Ecrî-i cân söyler

-97-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Esâsı vücûd-ı ‘âşıḳa ḳudret-i Kibriyâ yetişir
Bu heft kişvere pertev nûr-ı Muṣṭafâ yetişir

2. Fütûḥ-ı H̱ayber içün bozarım gâhi muḥabbetle
Ẕülfiḳâr-ı hidâyet ile H̱aydâr Murtaẓa yetişir

3. Sâzkâr-ı derûnuma çenber-i ‘arâḳrîzden
İcrâ-yı mûsiḳiye Dâvûd-ı ṣadâ yetişir

4. Bu nefs-i Fir‘avunına ‘İṣa-yı mu‘ciz ile
 Ġarḳâb-ı Kelîm ol yed-i beyżâ yetişir

5. Esmâü’l-ḥüsnâ ise maḳṣûdum bu ‘âlemde
 Ẕikr-i tevhîd-i müsemmâ ey Ecriyâ yetişir

-98-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Zümre-i ‘irfâna cânâ dünyede rağbet mi var
 ‘Âşıḳ-ı gevher nıṭaḳa zerr-veş ḳıymet mi var

2. Ayak altında ḳalupdur leşker-i ehl-i kemâl
 Luṭf-ı iḥsân edicek ‘âlemde hiç ġayret mi var

3. Ey göñül bu zâr (u) feryâdım nedir her rûz (u) şeb
 Bir leb-i ġonca güle bülbül gibi ḥasret mi var

4. Kâkül-i dilber gibi ḥâṭır-perîşân ehl-i dil
 Bâd-ı âhım gûş eden ‘âşıḳda cem‘iyyet mi var

5. Ecriyâ nitsün cihânda zümre-i ‘irfân olan
 Ḥüsn elinde raḥm eden ‘uşşâḳa meh ṭal‘at mı var

-99-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Âteşte şehâ cism-i dütâ yansa berâber
   'Aşḳıñla senin şem'ine pervâne berâber

2. Miḥrâb-ı cemâliñ olalı ḳıble-i 'uşşâḳ
   'Âşıḳlar okur vechini Ḳur'âna berâber

3. Meclîs-gehi şâd eyle var ey sâḳî-i gülfem
   Dil-i naġme ede bülbül-i elḥâna berâber

4. Aġyâr ile oldı meded sîne-i ṣâfî
   Tenhâda varup çâk-i giribâna berâber

5. Bu heft zemîn yandı tutuşdı dil-i cânım
   Âhımla hemân Ecrî-i sûzâna berâber

-100-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. 'Ârıżıñ seyr eyleyen nûr-ı tecellâdan geçer
   Ḳâmetiñ seyr eyleyen serv-i semensâdan geçer

2. Lebleriñ câm-ı Cemin nûş eyleyen ey dilrübâ

Mest-i bî pervâ olub âb-ı muṣaffâdan geçer

3. ‘Aşḳ-ı zencîrinde baġlu ‘âşıḳ-ı bî-çâreler

Rüstemi sen ṣanma kim zülf-i dilârâdan geçer

4. Ġamzeñ ile çeşminiñ sîm-i nigâhın seyr iden

‘Âşıḳ-ı rind-i süẖan dünyâ vü ‘uḳbâdan geçer

5. Vuṣlata nâ’il olan kûyuñda ey cânâne dost

Ârzû-yı maḳṣadı firdevṣ-i âlâdan geçer

6. Ṣabr-ı ârâm eyleyen rind-i süẖan bugün beğim

Derd-mend-i Ecrî gibi teşvîş-i ferdâdan geçer

-101-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Bir ḳaṭre dilim noḳṭa gibi nûna berâber

Ḳâfdan baña hem-pâ ola maẓmûna berâber

2. Seylâb-ı sirişkin yürüsün rûy-ı zemîne

Çeşminden akan eşk-i ġam-ı ẖûna berâber

3. Leylâ deyü Mevlâyı bulur ‘âşıḳ olanlar

İskân ede kûy-ı ġamı Mecnûna berâber

4. Yâriñ ser-i kuyunda dilâ şol ḳadar ağla

Göz yaşı revân mevc ura Ceyḫûna berâber

5. Ecrî gibi bir ḳaṭrededir ‘âlem-i eşyân

Kifâye değmeye şi‘r-i reviş nûna berâber

-102-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ol şu‘â‘-ı vech-i pâk-i dilrübâdan kim kaçar

Pertev-i ḫûrşîd-i envâr-ı Ḫudâ’dan kim kaçar

2. Giceler tâ ṣubḥa dek nûr-ı tecellâ eyleyen

Ol güzeller serveri mâhliḳâdan kim kaçar

3. Sînemi çâk eyleyüp ol ġamze-i dilber benim

Şâd olur dil böyle şemşîr-i cefâdan kim kaçar

4. Bûse-i lâ‘lim sezâdır ‘âşıḳa didi didim

Ey şehâ âl-i cenâb-ı mihr-i vefadan kim kaçar

5. Âfitâb-ı ḥüsn-i dilberdir ṣıfat-ı ḥaṭırım
Ecriyâ ol şu'le-i nûr-ı żiyâdan kim kaçar

-103-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Vâḳıf-ı esrâr olan dehre temennâdan geçer
Nefs şûm-ı ḳaṭ' edüp ol lây-ı illâdan geçer

2. Men 'arefe bezminde seyrân eyleyüp eşyâyı heb
Kenz-i maḫfî gözleyüp dünyâ vü 'uḳbâdan geçer

3. Varlığımdan geçmişim bir ḳaṭre-i vâr olmuşum
Var mı bir 'âşıḳ şehâ nûr-ı tecellâdan geçer

4. Bu kebûter göñlümüz pervâz eder bir vaṣl içün
Âsmânı devr edüp tâ 'arş-ı 'alâdan geçer

5. Ecriyâ maḥv-ı vücûd ile bu yolda nâgehân
Vâṣıl-ı dîdâr olanlar lâ-yı illâdan geçer

-104-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Dilberâ bilsem 'aceb 'ünsiyyetiñ kimlerledir
Terk edüp 'uşşâḳ-ı zârıñ ülfetin kimlerledir

2. Ḳanġı meclîsde feraḥyâb-ı şâd-ı ḥürremiz âyâ

Hem-demiñ yâdlarıyla yâ ṣoḥbetiñ kimlerledir

3. Pister-i ġamda yatup üftâdeler bâlin-i ġam

Sen şeh-i ḫandânı bilmem râḥatıñ kimlerledir

4. Yandurup ʻâşıḳları pervâneveş ey dil seniñ

Şemʻ-i bezm-ârâ gibi germiytiñ kimlerledir

5. Ecriyâ künc-i belâda ey meh nâ-mihribân

Sen ṣafâ bezminde ol cemʻiyyetiñ kimlerledir

-105-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Bâd-ı âh-ı ʻâşıḳân eşyâyı tir tir titretir

Sıyt-ı feryâdı yedi mînâyı tir tir titretir

2. Ṣarsılır dûd-ı figanım kâkül-i dilber gibi

Başım üzre ṭurre-i sevdâyı tir tir titretir

3. Bî-ʻaded olsa yolunda çekdiğim derd (ü) mihnet

Tîşe-i hicrân ile çâk eylesem ger Kûhken

4. Ḳand-i lâ'l-i ṭûṭî-yi güftârın ey şîrîn dehen

Nâz ile ol Ḫüsrev ü Dârâ'yı tir tir titretir

5. Zülf-i dilber gibi seyr et bâġ-ı dilde sünbüle

Bûy-ı 'aşḳ-ı 'âleme gitdikçe verdi velvele

6. Sûz-nâk-i naġme ile bir naẓar ḳıl bülbüle

Her seḥerde ġonca-i ra'nâyı tir tir titretir

7. Cân çıkup tenden olursam ben helâk-ı 'aşḳ ile

Maẓhâr-ı cânân olursam nûr-ı pâk-i 'aşḳ ile

8. Ecriyâ dâḫil olursam sûz-nâk-i 'aşḳ ile

Nâr-ı 'aşḳım cennetü'l-mevâir tir tir titretir

-106-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Müşk-i 'anber 'ârıż-ı dilberde perçem gösterir

Ṣanki ebrû-yı kemâl tîr-i pür ġam gösterir

2. Ben belâ vâdilerinde eylerim yes ol perî

Pertev-i ḥüsni gibi mâh-ı miḥre gösterir

3. Dil ser-i kûyuñda feryâd ü fiġân eyler iken

Ḳâmet-i serv-i ḫırâmı nâz-ı ḥürrem gösterir

4. Mekteb-i ṭıfla naẓar ḳıl ey göñül hᵥâce aña

Muṣḥaf-ı ḥüsnüñde ey dil ism-i ʿaẓâm gösterir

5. Lebleriñ bûs eyledikçe Ecriyâ ol dilberâ

Bu dil-i mecruḫunun zaḫmına merḥem gösterir

-107-

Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilün

1. Noḳṭa-i raḥmâni aḳdem gizlidir Âdemdedir

Nûr-ı eşyâ-yı muḳaddem gizlidir Âdemdedir

2. Heft ḥaṭṭ-ı muṣḥaf-ı ḥüsnünde taḥḳiḳ gördiler

Ey göñül bu ism-i ʿaẓâm gizlidir Âdemdedir

3. Ṣanma kim burc-ı felekde ḫûrşîd-i envâr-ı yâr

Şuʿle-i mâh-ı muḥarrem gizlidir Âdemdedir

4. Ger ṭavâf etmek dilerseñ bu ḥaḳiḳat Kaʿbesin

Kaʿbe-i Beytü'l-Kerem gizlidir Ademdedir

5. Tekye-i ʿaşḳa yüri Ecrî ḳadem bas vâṣıl ol

Himmet-i ʻâl-i muʻaẓẓâm gizlidir Âdemdedir

-108-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Cihânıñ ʻizz (ü) câhı câhil-i ezberde kalmışdır
   Süẖan sâzide netsün bezm-i mey efserde kalmışdır

2. Cemâlin şaʻşaʻı ebrû ġam içre ġa’ib olmuşdur
   Ṭuluʻ-ı şems-i ẖâver bir mihr-i peykerde kalmışdır

3. Felek cellâd ẖavf eyler görirse tiġ-i dildârı
   Meğer seyf-i duʻâsı ġamze-i dilberde kalmışdır

4. Beni öldürmeğe ḳaṣd eyledi ol ḳanlu göz ammâ
   Teraḥhum edüp ʻuşşâḳa eli ẖançerde kalmışdır

5. Bennâ-yı Kâbe-i ʻUlyâyı ṣorarsan Ecriyâ kimdir
   Anıñ her kûşesin ʻimâr eden âzurde kalmışdır

-109-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Âdem-i ʻirfân eden üç ḥarf ile beş noḳṭadır

Mest-i ser-gerdân eden üç ḥarfle beş noḳṭadır

2. Bülbül-i nâlânda her rûz (u) şeb ey ġonca-fem

Böyle bir efġân eden üç ḥarfle beş noḳṭadır

3. Ḥaḳ dimiş saña gözet tâ kim tecellî eyleye

'Âşıḳı 'üryân eden üç ḥarfle beş noḳṭadır

4. Leşker-i Hind'e muẓafferdir sipehsâlâr-ı 'aşḳ

Merdüm-i meydân eden üç ḥarfle beş noḳṭadır

5. Sûzîş-i 'aşḳ-ı hidâyetden mülemmâdır göñül

Nâgehân sûzân eden üç ḥarf ile beş noḳṭadır

6. İstemez Ecrî cihânda 'Ârifîden ilticâ

Dâ'imâ sulṭân eden üç ḥarfle beş noḳṭadır

-110-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Rind-i 'aşḳa sâḳî-i gül-çehre câm-ı mey gelür

Mest-i bilbülden feżâ-yı nağra-i yâ Hâyy gelür

2. Câhil ile süḫan hiç kimse hem-pâ olmasun

Ḫalḳa-i meclîsde zîrâ menṣûb-ı lâşey gelür

3. Nice ḥavâs ẖams-ı ḥurûf üstündedir

İsm-i ‘âzâm lafẓ-ı iclâlinde heb hey hey gelür

4. Tiġ-i ẖûnẖâr-ı güle mecrûḥ ola ger üftâdeler

Ehl-i dilden dilberâ sen ṣanma kim vây gelür

5. ‘Ayn lam yâ ile yâd itsem ismiñi Ecriyâ

Kim müsemmâ dilberiñ yâdında her dem gelür

-111-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Ṭulu‘ etmiş ezel ṣubḥunda nûr-ı âfitâb oynar

Cemâlin gösterir dehre żiyâ ẖûrşîd-tâb oynar

2. Ḳamer devrinde seyr etdim niḳâb-ı zülf-i pürçîniñ

İçinde nev-be-nev ebr-i siyâhıñ mâh-tâb oynar

3. Seniñ ol ẖalḳa-i ẕikriñde cânâ nâra-i ‘uşşâḳ

İrişür ra‘d-ı berḳ-âsâ felekde nüh ḳıbâb oynar

4. Meğer rez duẖteri pîr-i muġânıñ ẖûn-ı eşkiyle

Döner şeb-tâ-seḥer ey sâḳiyâ câm-ı şerâb oynar

5. Ḳaşıñla kirpiğiñ ʻaṣḥâbı olmuş şerḫ ider gûyâ

Yine vâʻiẓ ḫaṭ-ı ḥüsnüñde iki yüzlü kitâb oynar

6. Yakar ʻâşıḳları âteş şerâr-ı naẓmıñ ey Ecrî

Ẕebânıñ dehşeti çerḫi yerin üzre seḫâb oynar

-112-

Mefʻûlü Mefâʻîlü Mefâʻîlü Feʻûlün

1. Bezm içre yine âteş-i âh-ı şererim var

Kânûn-ı muḥabbetde şehâ ʻişvelerim var

2. Üftâdeleri ʻaşḳıladır yüz mi ṣandıñ

Ḫaḳ-i reh-i dilberde nice der-be-derim var

3. Hem meclis olup zümre-i ḫûbanla herkes

Yârâna ṣafâ zevḳ idecek cilvelerim var

4. Bâzâr-ı dilârâda bu gün ʻaşḳ ṣanʻatında

Ey ḫvâce saña virmek içün gör nelerim var

5. Pervâne-i ʻaşḳ olalı pîr-i eminiñ Ecrî

Ey şemʻ-i cemâlinde yanar bâl (ü) perim var

-113-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Bu çerẖın ra'd-ı berḳı nâle-i zâr-ı ḥazînimdir
Sevâd-ı bâdbânı ṭurre-i dûd-ı eninimdir

2. Felek gülzârını iḥrâḳ eden bâd-ı semûm âsâ
Berûdetle figan-ı 'andelib-i post-nişinimdir

3. Beni iḥbâr eden esrâr-ı 'aşḳa zîr ü bâlâda
O ẖûrşîd şu'â'-ı 'âlem-i yâr-ı güzînimdir

4. Şükûfât zaẖmıyla ḳâmet-i dildârı seyr eyle
H̱ırâm-ı behcet ârâ ser çeken ol yâsemînimdir

5. Bu gülzâr-ı felekde ḥükm eden bülbül gibi Ecrî
Firâḳ engüşteriñde açılan ġonca nigînimdir

-114-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Künûz-ı setr-i eşyâ-yı ma'ârif şân-ı 'âḳıldır
Ser-â-pâ ḥaḳḳı bâṭıldan seçen mizân-ı 'âḳıldır

2. Sevâd-ı zülf-i pürçîniñle ey Leylâ ḫırâm efzâ

Gezer ‘aşḳıñla ol Mecnûn ser-i gerdân-ı ‘âḳıldır

3. ‘Ubudiyyet rûbudiyyetden el çekmez meẓâhirde

Ulûhiyyetde ḳâ’imiñ naẓar edyân-ı ‘âḳıldır

4. Ta‘aḳkul eyleyen her rûz (u) şeb bu kişverde

Baṣiretle edüp geşt-i güzâr seyrân-ı ‘âḳıldır

5. Ṣıfât-ı Âdemi idrâk eden sebü’l-meṣânîden

İḥâta eyledi bu Ecrîyi ‘irfân-ı ‘âḳıldır

-115-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ḫâme-i ḳudretle ḫaṭṭ-ı ‘aşḳı cânânım yazar

Defter-i a‘mâlüme taḥrîr-i ‘isyânım yazar

2. Ḳıl ḳalemle med çeker ebrûları fermânıma

Ġamze-i ḫûnrîz ile her laḥẓa fermânım yazar

3. Ḫvâce-i hicrândan iḫẕâ eylemişdir ṭıfl iken

Yârimiz mihr-i muḥabbet derd-i hicrânım yazar

4. Tiġ-i cevriñle helâk eyler didim ey yâr benim
Yokdur ḫavfım ciğer bâbında bir ḳânım yazar

5. Gel ki sîm-endâz ile ol ṣafḥa-i ruḫsârına
Şu'le-tâb-ı ṣubḥla ḫûrşîd-i raḫşânım yazar

6. Bülbül-i ḥânende teg her naẓmını gûş eyleyen
Her varaḳda ṣubḥ dem ol vird-i ḫandânım yazar

7. Kâtib-i feyż-i İlâhî 'aşḳ defterdârıdır
Ecriyâ cem'iyyet-i şi'irimle divânım yazar

-116-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Luṭf eyle ṣabâ ol dil-i dildâre çağır var
'Arż eyle dil-i zârımı bir ḫoşça çağır var

2. Çok çekdi göñül derd-i belâsın çekebilmez
Ol ḥaml-ı Firavânunı ardımda yağır var

3. Kûyuñda şehâ sûz-ı firâḳıñla dem-â-dem
Üftâdelerinde nice biñ lâle bağır var

4. Bir ben değilim şu'be-i râzıñ işitmez

Bu dâr-ı cihân içre nice dürlü ṣağır var

5. Ecrî gibi ey peyk-i nesîm tekye-i ‘aşḳda
Dem çek hû deyü bâb-ı hidâyetde ḳağır var

-117-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Sehî ḳâmet sehî servî sehî evzân sehî güftâr
Sehî serv-i nihâl ancaḳ tabi‘atda belagat var

2. Sehî evzân dilârâdır ẓarifâne edâlarla
Sehî güftâr belaġat-var edâlarla yazar eş‘ar

3. Kemâl ehli bu bezm içre ne ḥaṣiyyet bulur cânâ
Bu bezm içre şecâ‘atle virir ‘uşşâḳ sezâ ammâ

4. Ne ḥaṣiyyet bu meydâna eder her ân hünerlerle
Bulur cânâ sezâ ammâ hünerlerle olur iẓhâr

5. Boyıñ şimşâd ḳaddiñ ‘ar‘ar o nevreste ne ḫôş dilber
Ḳaddiñ ‘ar‘ar dişiñdir dür o ṭıfl ammâ güzel derler

6. O nevreste naṣib olmaz baña her dem cefâlarla
Ne ḫôş dilber güzel derler cefâlarla eder güftâr

7. Eğer Ecrî bu ‘aşḳ içre saña hem-pâ olan gelsin
Bu ‘aşḳ içre dilâ ra‘nâ sipehṣâlar revân gelsin

8. Saña hem-pâ feṣaḥatle ḳanı ‘âşıḳ bu ‘âlemde
Olan gelsün revân gelsün bu ‘âlemde bulan esrâr

-118-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Dem-i vuṣlatda dilâ rây-ı hüveydâ bilürüz
Dilberiñ ol lebini âb-ı muṣaffâ bilürüz

2. Naġmeler gösteririz gülşen-i ḥüsnüñde şehâ
Nâle efzâlar ider bülbül-i şeydâ bilürüz

3. Her gün bezmimizi cümle ḳılur ḥayretde
Ṣûret-i naḳş-ı süruẖ yârına iẖfâ bilürüz

4. Şeb-i ġam silsile-i zülf-i perîşânında
Sîm-i zencîr olan üftâdeyi sevdâ bilürüz

5. O cefâ pîşe bize her ne ḳadar cevr itse
Gene luṭfını günden güne ra‘nâ bilürüz

6. Zîr eylese ‘âlemde bu ‘âşıḳları Ecrî

Dem-i vuṣlatda vefâsın hele belâ bilürüz

-119-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. ‘Âşıḳ-ı zinde değiliz rind-i sühanver bilürüz

Leb-i dildârımı câm-ı mücevher bilürüz

2. Kâkül-i ṭurre-i dilber bir ḳara daġ başımda

Anı sevdâya ‘arż-ı müşk ile ‘anber bilürüz

3. Câmi‘-i ḥüsnüne secde ḳılur ‘uşşâḳ ne içün

İki ḳaşıñ göricek ḳıble-i minber bilürüz

4. Korkarım cân alıcı ġamzelerinden cânâ

Ḳaṭ‘-ı seyf-i ‘Alî yâr-ı peyġamber bilürüz

5. Ecriyâ sûz-ı derûnum iniler ṣanma tehî

Dem-i ‘uşşâḳ bilürüz beşrev ü çenber bilürüz

-120-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. ‘İrfân ile hem-pâ olalı gerçi melûlüz

Dânâ-yı sühandan ile erbâb-ı ‘uķûlüz

2. Bizler ki eğer tâc ile yek noķṭa-i zâtız

Heb dahile eşref-i evlâd-ı resûlüz

3. Tevḥîd-i hüdâvend ile memlû olalıdan

Ser-leşker-i ġılmânıla firdevṡe duhûluz

4. Hem-ṣoḥbet ulusın ne ola sırr-ı vedûd

Dîrîne-i dildâr-ı muḥabbetde vuṣûluz

5. Ecrî geleli ketm-i ‘ademden bu cihana

Bir ķaṭre ile baḥr-ı ‘amik içre nüzûluz

-121-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Gürûh-ı hânedanda âl-i resûle ‘âşıķ-ı cânuz

Muḥabbet hânedânda ẓâhirâ bâṭında cânânuz

2. Biziz ol ḥanķaḥ-ı ‘âlem içre hırķa-pûş-ı abdâl

Görenler ẓann eder bî-câmeyiz ‘âlemde ‘uryânuz

3. Muḥhib ola dimez Nemrûd Fir‘avûn oldı gitdikçe

Biz ol zürriyet-i İbrâhim ü Mûsî-i ‘ümrânuz

4. Yem-i firḳatde sâḥil bulmasun mı zevrâḳ-ı âmîd

Açınca bâdbân-ı himmeti gûyâ ki ṭayerânuz

5. Cehâlet menba‘ı Ecrî dimişler bizlere yârân

Kemâl erbâbına ma‘lûm olur ki ba‘żı ‘irfânuz

-122-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Feyż baḫş-ı menba‘ sırr-ı Ḫüdâdır ġayġusuz

Bâ ṭariḳ-i ‘aşḳ içinde reh-nümâdır ġayġusuz

2. Kâ‘be ḳavseyn eyle ednâya dâḫil şübhesiz

Sâlikân hem delîl-i Muṣṭafâdır ġayġusuz

3. On sekiz biñ ‘âleme nûr-ı tecellâ eyleyen

Gün gibi ṣaḥib kemâl-i murtażâdır ġayġusuz

4. Zehr-i mihnet iḫtiyâr etseñ nola ‘aşḳında biz

Ḳurretü’l-‘ayn ḥüsn-i ḥalḳu’l-rıżâdır ġayġusuz

5. Çâre-i ma‘ṣûm pâk müstaḳim-i cânla

Ḥaḳka mażlûm-ı şehîd-i Kerbelâdur ġayġusuz

6. Ol imâm-ı şâh Zeynü'l-'Abîdin-i Baḳırâ

C'aferî ṣadıḳ-ı imâm-ı Bişvâ'dır ġayġusuz

7. Mûsî-i Ḳâẓım Rıżâ'dır dînimiz imânımız

Hem Ḫorâsân-ı 'Alî Mûsa Rıżâ'dır ġayġusuz

8. Hem Ṭâkiyü bâ-nâḳî hem 'Askerî Nâḳîlere

Mehdî-i sırr-ı Ḫudâ ṣaḥib-livadır ġayġusuz

9. Ecriyâ 'amâ olan 'âşıḳlarıñ ḥâk-i deri

Çeşmine lâ-şek velâ kuḥl-ı cilâdır ġayġusuz

-123-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Gülistân-ı vaḥdetiñ feyż-i medârın görmüşüz

Mürġ-ı 'anḳâyuz ki dehriñ nevbahârın görmüşüz

2. Ġonca-i baġ-ı ḥaḳiḳat şöyle pinhandır velî

Vech-i dildâr üzre anıñ âşikârın görmüşüz

3. Bâde-i 'aşḳı serâser nûş eden 'âşıḳlarıñ

Pâdişâh-ı salṭanatda 'itibârın görmüşüz

4. Bî-sütûn-ı ġamda beyhûde geçirmiş ‘ömrini

Çok leb-i Şîrîn-i yârin ‘aşḳ-ı bârın görmüşüz

5. Yûsuf-ı pür mu‘cizâtız gerçi kim dil ü remîziz

Pirezen-i dehriñ Ẕeliḫâ-yı kibârın görmüşüz

6. Biz cemâl-i ḥüsn-i cânânıñ behişt-i vaṣlına

Kim ḫavâs-ı … ṭûbâ şecârın görmüşüz

7. Âteş-i Nemrûd’dan ḫavf etmez ‘âşıḳ Ecriyâ

Biz Ḫalîlin bûstân-ı gülizârın görmüşüz

-124-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Şeh-i iḳlîm-i ġamze ḫabbe-i Mevlâyuz biz

Vâdi-i ġamda cünûn-ı vaṣl-ı Leylâyuz biz

2. Ḳaṭre-i nâcîze yüz lülü-yı yektâ bulduk

Mevc-i naẓm içre dilâ bir ulû deryâyuz biz

3. Ba‘żı enfâs ile çok mürdeleri iḥyâ itdiñ

Mu‘ciz-i Meryem ü hemdem-i ‘İsâ’yuz biz

4. Âşînâ-yı ezeliz gerçi faḳiriz ammâ

Bende-i ehl-i hüner ‘ârif-i dânâyuz biz

5. Ecriyâ ḳıble-i ‘uşşâka olmalı ‘Âdem-vâr

Beyt-i ma‘mûr-ı Ḫüdâ-yı Ka‘be-i ‘Ulyâyuz biz

-125-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Giceler ṣubḥa dek ‘aşḳıla yâ şâh derüz

Ẕikr-i tesbiḥ-i ḥaḳiḳat ile Allâh derüz

2. Göricek cennet-i rûyuñda zeneḫdanıñ biz

Güzelim müyesser ola mı bize ol câh derüz

3. Vâ’iẓıñ ṭanṭanasın gûş ideniñ ḥaḳḳında

‘Amel-i rıżḳ-ı riyâz ahd-i gümrâh derüz

4. Men ‘aref bezminde gül nefesini anla cânâ

Kendi özin farḳ edene ‘ârif-i billâh derüz

5. Ecri-veş bir bölük abdâl Ḫüdâyuz şâhım

Bize raḥm eyle ki eyle ki kûyuñ ulu dergâh derüz

-126-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. H̲urûc etdik 'ademden 'âleme seyrâna geldük biz
   Cihâd-ı ekber içün nefs ile meydâna geldük biz

2. H̲arâbat ehliyüz bu ḥanḳâh-ı 'âleme şimdi
   Türâbî ḳavminiñ ednâsıyuz bürhâna geldük biz

3. Muḥabbet şem'ine pervâne-veş cân virmeğe ey dil
   Muḥabbet nidügin farḳ etmeğe cânâna geldük biz

4. Żiyâ eyler felekde pertev-i envârımız dehre
   Cemâl-i yâra maẓhar gün gibi 'ayâna geldük biz

5. H̲evâ-yı mâsivâ'yı terk edüp abdâl-ı 'aşḳ olduk
   Mürîd-i ṣadıḳız bu yolda dervişâna geldük biz

6. Ararken Ka'be-i maḳṣûd buldık şeyh̲-ı muṭlaḳda
   Ṭavâf etdik ḥaḳiḳat ḥâkini ḳurbâna geldük biz

7. Biziz ol mest-i lâ-yâ' ḳıl ki h̲ûş-yâr olmadık aṣlâ
   Ezelden câm-ı 'aşḳla ṭolu peymâne geldük biz

8. Ḳadem başdık ṣıfât-ı ‘âlem-i ervaḥda ey Ecrî

İżâfî menzîlin bulduk şükür ‘ümrâna geldük biz

-127-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Biz kâf-ı velâyetde dilâ şâh-ı ġınâyuz

Vâlâda gezer remz ile simurġ-ı hümâyuz

2. Biz mülk-i dil ü kişver-i ‘ârifde nişîniz

Ḥükm eyleriz ol kâfa ḳadar mîr-i livâyuz

3. Biz ḳaṭre-i vücuduz ki nola ḥaṣılımız yok

Deryâ-yı muḥabbetde yine mevc-i feżâyuz

4. Biz sâlik-i merdüm zâhid-i mu‘ciz-i ‘aşḳız

Her ehl-i diliñ düşmenine seyf-i każâyuz

5. Şirâz-ı şefḳat Ḥâfız gibi düşmez

Bir güşte-i meydânda reisü’l-cühelâyuz

6. Ḥaddiñ mi seniñ H̱üsrev-i Dârâ’ya nażîre

Ecrî leb-i Şîrîn’e süẖan pâke fedâyuz

-128-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ṣâfî ḥüsnüñ âyet-i dîdârdır maṭlûbumuz
   Kâşifiz câh-ı zeneẖdânıñ durur manṣûbumuz

2. Rişte-i zülfüñde merbûṭ nice biñ dîvâneler
   O selâsıl kâkül-i bendindedir maṭlûbumuz

3. Herkesiñ eğlencesi var ṣanma kim yokdur bizim
   Pâdşâhım Zü'l-keremdir ḥüsn ile maḥbûbumuz

4. Defter-i 'uşşâḳa yazdı ẖâme-i ḳudretle heb
   Ol Kirâmen Kâtibinde okunur mektubumuz

5. Derd ile bîtâb olursan 'âşıḳ-ı ṣâdıḳlarız
   Bizden öğrendi melâmet çekmeyi Eyyûbumuz

6. Mıṣr ilinde Yûsuf-ı Ken'ân olunca Ecriyâ
   Şâd-ı ẖandân oldı gitdikçe yine Yâḳûbumuz

-129-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Biz ḳaṭre-i nûr-ı ezelî zât-ı ṣıfâtız

Vâḥid oluruz vâḥide biz maẓhâr-ı zâtız

2. Nûş eyleye bâdeyi kim pîr-i muġandan

Gelsün biri ol teşnelere âb-ı ḥayâtız

3. Biz maḥv-ı vücûd eylemüşüz ölümden evvel

Hem zinde değiliz ṣûfî bizi ṣanma ki matız

4. Bir ḳaṭre idik gerçi ezel şimdi muḥiṭiz

Deryâ-yı muḥabbetde ḳarîn-i sırr-ı nikâtız

5. Ecrî olalı noḳṭa-i billâh muẓahhar

'Ârif olurız feyżi bulur pâk-i ṣıfâtız

-130-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Cürresi âġâz-ı nihân bülbül-i elhân olmaz

Güle şâhâne berk ẖazâna cân olmaz

2. Ezelî aṣl-ı ḥırede hem zihî cübbe bilen olmasa

Nükte-i ġamda varub meclîse 'irfân olmaz

3. Hele bir sâlik ḥaḳ ḳalbini idâraḳ idemez

Meẟelâ 'âleme yek başına sulṭân olmaz

4. Ḥamdüllillâh ki şehâ şâh-ı Sinân'ıñ ḳuluyum

   Gelüp erbâb-ı ġama ṣâḥîb-i meydân olmaz

5. Bize efsürde süẖan her kim ederse ey dil

   Baña hiç derd-i elem zaḥme-i hicrân olmaz

6. Ede Ecrî nitekim zevḳ-i ümmîd ẖalaṣ

   Yemm-i 'aşḳ içre kalup ġarḳa-i ṭûfân olmaz

-131-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Tiryâkilere etme şamâta sesi sevmez

   Ṭab'ına yarar ṭatlıcı ḥelvâ sesi sevmez

2. Lâ'l-i leb-i dilber de olur keyfe muvâfıḳ

   Afyûn eclef muṣaffâ sesi sevmez

3. Keyf ḳızdığı dem ḳadd-i dü tâ kim naẓar eyler

   Nergîs g ibi dilberlere iẖfâ sesi sevmez

4. Bir bûse 'ata eyle dedim ol yüzü mâha

   Al bâri dedi duymasın a'da sesi sevmez

5. Yek mıṣra‘ maṭla‘da dedi ṣûfî bu şi’iri
Sânîsini Ecrî dimiş ammâ sesi sevmez

-132-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Ṭoġdı yine bir mâh-ı mücellâ sesi sevmez
Envâr-ı cihân eyledi ifşâ sesi sevmez

2. H̱ûrşîd-i cemâlinden eder dehre münevver
Ol nûr-ı baṣar ḳıldı tecellâ sesi sevmez

3. Lâ‘lin diledim nâz ile ey sâḳî-yi meh-rû
Bu teşne dile eyledi a‘ṭa sesi sevmez

4. Feyż-âver olur murġ-ı göñül baġ-ı çemende
Güldikçe yüzime gül-i ra‘nâ sesi sevmez

5. Ecrî gibi bir mâh-veşe eyle muḥabbet
Tâ mülk-i dili ide muṣaffâ sesi sevmez

-133-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Bir merd-i dilâverle ezel ḥâṣılıyız biz

Naḳkaş-ı ḥaḳiḳatle o dem nâziliyiz biz

2. Biz âl-i ‘âbâ pûş-cihân oldıġımızdan

Ser-mest-i Ḫudâ menzililiniñ vâṣlıyız biz

3. Biz cân ile cânânı görüp ……….

Gûyâ ki Muḥammedle ‘Alî mâ’iliyiz biz

4. Serpûş-ı ḫurûş eyler isen ‘aşḳ-ı muḥîṭ

Deryâ-yı muḥabbet olanıñ sâḥiliyiz biz

5. Ṣûfî bu cihân ‘âleminin câhili sensin

Biz mest-i ḫarâb ‘ârifiniñ ‘âḳiliyiz biz

6. Teslîm ola gör pîr-i ezel râhına Ecrî

Bir gün ola dîdâr-ı Ḫüdâ dâḫiliyiz biz

-134-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Ol şûḫ-ı cihân âh ile efġânıma bakmaz

Ben neyledim ol dîde-i giryânıma bakmaz

2. Tennûr-ı firâḳında kebâb ittim de her gâh

Ol nûr-ı baṣar bu dil-i hicrânıma bakmaz

3. Yakdı bu göñül şehrini hiç eylemez âbâd
Ol kaşı kemân mülket-i vîrânıma bakmaz

4. Ṣarraf değil ol çün ne bilir ḳıymet-i gevher
Bîgâne olan lülü-yi mercânıma bakmaz

5. Kûyunda şehiñ gerçi ki çok oldı ḳuṣûrum
Üftâdesiyim bir daẖi ‘isyânıma bakmaz

6. Aġyâr güzel sevdi dimiş Ecrî’yi ammâ
Dünyâ değer ol mühr-i Süleymânıma bakmaz

-135-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Zülfüñ gibi ṭurre-i sevdâ ele girmez
Ḥüsnüñ gibi ol mâh-ı mücellâ ele girmez

2. Ḫûrşîd-i cemâliñ göreli şu‘le-i ‘âlem
Boyuñ gibi bir ḳâmet-i bâlâ ele girmez

3. Ol ṭıfl-ı cefâ-cû hele her meclis-i dilde
Hem ṣohbet içün bezm-i hüveydâ ele girmez

4. Bu şi‘ir-i dil-âmîz ile bir olalı ey cân

Ṭut dâmenini Ecrî-yi ednâ ele girmez

-136-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Fâriġ-i aẕâde dehriz 'abâ-pûş olmuşuz
   Şes cihânıñ terkin urduk faḳrıla ẖôş olmuşuz

2. Cür'a-ı câm-ı sâḳiyim şerbetin nûş eyledik
   Tâ elestden mest-i bî pervâ-yı serẖôş olmuşuz

3. Lâ'liñ esrârında dil ẖayrân olub ḳalmış meğer
   Kûşe-i künc-i ulûhiyyetde bî-ẖôş olmuşuz

4. Ey göñül bir ḳaṭre meyle kendimizden geçmişiz
   Zâ'ili idrâḳ edüp meyẖâr-ı med-ẖûş olmuşuz

5. Ecriyâ menzilgeh-i faḳra ḳadem başduk deyü
   Bu fenâdârında ins ü cîn ile ẖôş olmuşuz

-137-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. ‘Aşḳıla Mecnûn-veş ṣaḥrâya düşdi göñlümüz
Bir mürüvvetsiz ṣaçı Leylâ’ya düşdi göñlümüz

2. Nice feryâd etmesin mürġ-ı dil-i nâ-kâmlara
Bir açılmadık gül-i ra‘nâya düşdi göñlümüz

3. Fikr-i zülfünle hevâ-yı ‘aşḳa uydı ‘âşıḳân
Anıñçün ‘âḳıbet sevdâya düşdi göñlümüz

4. Bîsütûnuz ‘aşḳla çâk eyleriz kûhsâr
Fikr-i Şîrîn ile çok da‘vâya düşdi göñlümüz

5. Kâkül-i dilber gibi baẖt-ı siyâhız Ecriyâ
Rûzumuz oldı şeb-i yeldâya düşdi göñlümüz

-138-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Dehr-i dûnıñ şâ‘ir-i rindânesi ẖôş geldiniz
Bezm-gâhıñ ‘âşıḳ-ı merdânesi ẖôş geldiniz

2. Şem‘-i pür sûza per ü bâlin açub biñ cânla
Nûr-ı ‘aşḳıñ ey dil-i pervânesi ẖôş geldiniz

3. Çâk çâk olmuş diliñ ġayet perîşândır bu gün

Zülf-i pürçîniñ nigâr-ı şânesi ẖôş geldiniz

4. Serv-i reftâr ile almış ʻaḳlını Leylî ẖırâm

Vâdî-i hicriñ deli dîvânesi ẖôş geldiniz

5. Ecrî-yi dil-ḥaste-i hempâ ola bu dehr

Meclis-i rindânıñ bir dânesi ẖôş geldiniz

-139-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Âşinâ-yı ezeliz müjdeler iḥyâ ederiz

Muʻciz-i ʻaşḳ-ı Mesîḥâ ile peydâ ederiz

2. Biz ki iḳdâmda şehâ pâk-i mücellâ oldık

Rûy-ı ẖûrşîd ile biz şuʻle-i dünyâ ederiz

3. Evc-i eflâke naẓar eyler imiş leyl (ü) nehâr

Dehşet-i ʻaşḳıla ger ẖavf-i S̱üreyyâ ederiz

4. Bizi ṭaʻn eylemesün vâʻiẓ-i nâ-baẖt-ı vücûd

Mekteb-i ʻaşḳda anı naẓmla rüsvâ ederiz

5. Bize cevr etmesin ol muġbeçe ey Ecrî

Rûḥ-ı ḳudsîye varub şekve-i ʻİsâ ederiz

-140-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Perîşân ḥal olur bu ʻalemiñ devrânı çok sürmez
   Döner ʻaksi ile nâbûd eder ʻünvânı çok sürmez

2. Bozar bâd-ı sümûm ẓıll-ı dıraẖta sâye hiç kılmaz
   Ḫazânı gösterir serv-i çemen seyrânı çok sürmez

3. Şecâʻatle ʻırzımız olsa da nâẖôd ḳuvvetden
   Yıkılur ḥâksâr üzre fenâ sulṭânı çok sürmez

4. Sehâb nâr-ı firḳat kızdırır kânun-ı dünyâyı
   Yıkar yek-dem şerârı âteş-i sûzânı çok sürmez

5. Erer ʻavn ʻinâyetden hüveydâ luṭf var olsun
   Sezâ müstaġnî eyler Ecriyâ ʻirfânı çok sürmez

-141-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Elif kim ḳâmetiñ remzinde ey cân incelir kopmaz
   Ḳıyâmet lafẓınıñ lâmında bir hân incelir kopmaz

2. Şikeste-ḫaṭır olma şânına dildâr-veş ey dil

Ser-i zülf-i dilârâ-yı perîşân incelir kopmaz

3. Selâsil zülfiniñ aġlâlin ey dil kim demiş kopdu

Cünûn-ı ‘âşıḳım zencîr-i Leylâ incelir kopmaz

4. Nedir ol kehkeşân-ı rişte-i ebrû-yı müsteṣnâ

Anıñ ol ḳavs-i iclâlinde bârân incelir kopmaz

5. Sehî mevzûnı ḳadd-i yârı Ecrî ḳılca ẓannetme

Eserse şarṭa-yı âhımla her ân incelir kopmaz

-142-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Ey şem‘-i cemâl ‘aşḳına pervâneleriz biz

Bir bağrı yanık ‘âşıḳ-ı dîvâneleriz biz

2. Biz ehl-i ḫarâbât ile tâ bezm-i elestden

Medḫûş olalı sâkîn-i meyḫâneleriz biz

3. Ḫârâ değil ey ṣûfî sözüm ḳıymet-i güher

Ṣarrâf olan ol ṣâḥib-i dürdâneleriz biz

4. Bu meclis-i rindânda aġyâr ile ey dil

Dost olmaz isen yâd eyle bigâneleriz biz

5. Ecrî gibi nûş eyleyeli câm-ı elesti

Ol devr-i ‘Âdem’den beri mestâneleriz biz

-143-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Meclis-i Âdemde her leyl (ü) nehâr âdem celis

Ḫalḳa-i tevḥid içinde kim olur elzem celis

2. Kûşe-i ‘ızlet gözet ḳo Rabb-ı ulûhiyyet içün

Ey göñül ḥalvet serâ-yı yâre ol aḳdem celis

3. Âdem’i Âdem’de bul Âdem’den iste himmeti

Mürşîd-i pîr-i ḥaḳiḳatle olub her dem celis

4. Şekl-i Âdem bî-nihâyet ḥalḳ-ı ḥayvândan beter

Dîvi seyret olmasun bezminde nâ-maḥrem celis

5. Âb-ı Ḫaydar çeşmesinden câm nûş et Ecriyâ

‘Âşıḳ-ı ṣâdıḳlar oldı meclis-i ḫâtem celis

-144-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Cihânda var mı âyâ bî-nihâyet derd-i sır çekmiş
Benim gibi hezerân künc-i mihnetde keder çekmiş

2. Cemâliñ pertevin gördüm ḳaşıñ ṭâḳında ey meh-rû
İki nûr-ı żiyâ gönlümde ḫ̱ûrşîd-i ḳamer çekmiş

3. Dehânında nigâra ṣâf-be-ṣâf incü-yi lülüler
Lebiñ yâḳut-ı aḥmer se bûse noḳṭa güher çekmiş

4. Ṣaçıñ her riştesi ʻanber feşân oldıkça bend oldım
Rehâ yok dâm-ı ʻaşḳıñ ʻurvetü'l-vusḳa ḳader çekmiş

5. Dehende noḳṭalar bir ṭop s̱üreyyâ aḫ̱ter-i kevkeb
Maḳâm-ı Ḥażret-i ʻİsâ'ya ḳandil (ü) fener çekmiş

6. Ser-i kûyunda dildârıñ su'âl et ʻâşıḳ Ecrî'den
Erince vuṣlat-ı yâre neler çekmiş neler çekmiş

-145-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Dilberâ gîsûlarıñ ṣalḳım ṣaçaḳ ṣarmaş dolaş
   Sünbül-i ḫûş-bûlarıñ ṣalḳım ṣaçaḳ ṣarmaş dolaş

2. Pîç-tâb-ı ṭurre-i müşkin-i zülfüñ ez duhâ
   Mâh-ı ḥüsne mûlarıñ ṣalḳım ṣaçaḳ ṣarmaş dolaş

3. Gülsitân-ı vaḥdet içre veḥmine olmuş girift
   Ġonca-i şeb-bûlarıñ ṣalḳım ṣaçaḳ ṣarmaş dolaş

4. Leşker-i şâh-ı Ḥabeş gerdânına ḳurmuş otağ
   Noḳṭa-i hindûlarıñ ṣalḳım ṣaçaḳ ṣarmaş dolaş

5. Bülbül-i şûrîde-veş feryâd-ı âhımdan benim
   Lâle daġ-ı rûlarıñ ṣalḳım ṣaçaḳ ṣarmaş dolaş

6. Ecriyâ cem'iyyet-i ḫaṭır perîşân bir kesin
   Dîde-i câdûlarıñ ṣalḳım ṣaçaḳ ṣarmaş dolaş

-146-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Hevâ-yı 'aşḳla serv-i revânıñ başı ṣallanmış
   Nihâl-i ḳâmetiñ şâh sürdiğince heb çatallanmış

2. Nebât-ı şehd-i ʻanber-rîzi yârıñ ṭatludır ammâ

Meğer sükker-i ḳand-i şarâb lâʻl ballanmış

3. Serin zânûya vermiş kâkül-i bûstân-ı ḥüsnüñde

Bükülmüş ḳâmeti çâh-ı zeneḫdanında dallanmış

4. Sevâd-ı iḳliminiñ şâhı Ḥabeş mi salṭanat eyler

Diyâr-ı Rûm'a taḫtıñ ḳurduğunca ḥâl ḥâllenmiş

5. Nevâlar gösterirdi erganun cengini şimdi

Kemâne def ü ḳânûnunun maḳali ḳıyl u ḳallanmış

6. Miyân-ı yâsemin ṭolanda ey dil irişmezdi

Ulu lügazın olmuş Ecrî ḳaṣr-ı yâr üzre ṣallanmış

-147-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Göñül bir dilbere meyl eyleyüp dîdâre maẓhâr düş

Muḥabbet ḥâk-i râhında cefâ çek yâre maẓhâr düş

2. Baṣiret açıla ḳalbinde ey dil bir ayak evvel

Varup bezm-i mey içre sâḳî-yi ebrâre maẓhâr düş

3. ‘Adû-yı nefs-i şûmu ẕülfiḳâr-ı âh ile ḳaṭl et

Süvâr-ı esb-i ‘aşḳa Ḥaydar-ı Kerrâr’e maẓhâr düş

4. Durup ‘ahd-i peyâmı dâmen-i mürşîde ey vâ‘iẓ

Yed-i illet menzilin ṭut cânla iḳrâre maẓhâr düş

5. Özin bil men ‘aref bezminde … taṣdiḳ ol

Tecellî eyleye zâtıñ saña esrâre maẓhâr düş

6. Göñül terk-i sivâ ḳıl ‘âlem-i fânîde Ecrî-veş

Ḥaḳiḳat mülkine ir mesned-i ḥünkâra maẓhâr düş

-148-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Hicrân-ı belâ dünyede ehl-i ġama düşmüş

Erbâb-ı riyâ anıñçün ḥürreme düşmüş

2. Mürġâb-ı göñül ṭân-ı ‘aşḳıñ hevesiyle

Girdâb-ı muḥîṭ üzre ulaşmış düşmüş

3. Erbâb-ı muḥabet nice bir olmaya ġamnâk

Ger ḫâne-i ‘âlemde serîr hem keme düşmüş

4. Vâ’iẓ bizi ṭa‘n eyleme ḳassâm-ı ezelde

Esrâr-ı ḫüdâvendi olan Âdem’e düşmüş

5. Bülbülleri ṭa‘n eyleme ey Ecrî-yi şeydâ

Ol ġonca-i gül berg hemân şebneme düşmüş

-149-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Yatur kâkülleriñ bûyât-ı ‘anber-bâra yaṣlanmış

Ḳara sevdâ ile vechiñ seḫâb isâre yaṣlanmış

2. Perîşân ḥâl olub ‘uşşâḳ-ı zârıñ fikr-i zülfüñle

Sevâd-ı ‘aşḳıla segsâre düşmüş mâre yaṣlanmış

3. Görüp baġ içre reftârıñ bükülmüş ḳaddi servîniñ

Meğer kim secde etmiş ẕâtını dildâre yaṣlanmış

4. Nedir ol pîçtâbıñ ḳahrı ḫûrşîde didim didi

Ki aṣl-ı vaṣlıdır çün ol luṭf-ı yâre yaṣlanmış

5. Ḥayâl-i çîn-i zülfüñle dil-i Ecrî de ey şâhım

   Yatur vâdî-i ġamda ḥaste-dil sengsâre yaşlanmış

-150-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Aldı ʻaḳlım tâ ezel bir dilrübâ ẖôş imdi ẖôş

   ʻAhd-i peymânında ṭurmaz âşînâ ẖôş imdi ẖôş

2. Dûd-ı endûḥım füzûn eyler dem-â-dem ol perî

   Cevr-i dilberden baña yoḳdur rehâ ẖôş imdi ẖôş

3. Şaʻşaʻa-ı ẖûrşîd-i ḥüsnüñ gördüm aldandım saña

   Bir güler yüz virmediñ ey mehliḳâ ẖôş imdi ẖôş

4. Sen unutduñ yâr baña ʻahd-i peyâmıñ nâgehân

   Dâmeniñ terk eylemem ben mübtelâ ẖôş imdi ẖôş

5. Bir güzeller şâhına aldırdım ʻaḳlım Ecriyâ

   Raḥm yok hiç cevr çok ol bî-vefâ ẖôş imdi ẖôş

-151-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Ḳanâ’at ẖarf-i sîn giymiş göñül faḳrâne el ṣunmuş

   Ser-â-pâ mu‘ciz-i ‘âlem ki dervişâna el ṣunmuş

2. Şeb-i tecdîd-i ẓulmeṭde göñül evvel imiş ġamda

   Şu‘â‘-ı vech-i dildâra meh-i tâbâna el ṣunmuş

3. Ḫaberdâr olmadım ṭayyâr-ı ‘aşḳa murġ evvel nitsin

   ‘İḳâb-ı ḳuvvet-i pâzû ile seyrâne el ṣunmuş

4. Ṣaçıñ küfründe bende nice Mecnûn-ı ser-gerdân

   Cemâl-i pertev-i Leyl-i ẖırâm efşâne el ṣunmuş

5. Süvâr-ı esb-i nâz oldı göñül meydânı rezm içre

   Çeküp şimşîr-i ‘aşḳı leşker-i hicrâne el ṣunmuş

6. Ġazel inşâ içün naẓm-ı belaġat söylemiş Ecrî

   Kitâb-ı vech görmüş defter-i divâna el ṣunmuş

-152-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Ey dil yüri var ẖâne-i cânana ḳadem baṣ

   Belki ide biñ nâz ile mihmâna ḳadem baṣ

2. Merdâne derviş Ḥâşim Âṣaf gibi her dem

Ey mûr-i żaʼif baẖt-ı Süleymân'a ḳadem baṣ

3. Dil Ka'besini eyle ṭavaf sa'y-ı beliğ et

Ey merdüm-i dil ẖalḳa-i devrâne ḳadem baṣ

4. Ṣûfî bizi ṭa'n eyleme ḳıl sen saña inṣâf

Gel ṣoḥbetine ehl-i dil-i 'irfâne ḳadem baṣ

5. Mey nûş edelim sâḳî-yi …… yerinden

Cem' oldı yine teşne-i rindâne ḳadem baṣ

6. Ecrîden işit 'ârif-i billâh rûmuzun

Gûş eyle sözüm 'arṣa-yı meydâne ḳadem baṣ

-153-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. 'Azm eyle göñül meclis-i dildâre ayaḳ baṣ

Ḳıl seyr-i sülûk 'arṣa-yı dîdâre ayaḳ baṣ

2. Sâḳî ḳadeḥ-i eşk-i muḥabbet ile rîz et

Mestâne-revîş ġamzesi ẖûnẖâra ayaḳ baṣ

3. Dil-i çâk-i giribân ise de tîr-i ḳażadan

Yekpâre olup ol şeh-i ṣad-pâre ayaḳ baṣ

4. H̱ûrşîd-i cemâliñle bizi eyle müşerref

Dil mülkiñe ey ṭal‘at-ı mehpâre ayaḳ baş

5. Sa‘y eyle göñül maẓhârı esrâr u dûd ol

Ecrî gibi bir yâr-ı dil-i bîçâre ayaḳ baş

-154-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Mübtelâlar oldı derd-i belâlardan ẖalaṣ

Bî-vefâ dünyâda zeng-i mâsivâlardan ẖalaṣ

2. Çünki cevriñ ḥadden efzûndur şehâ ‘âşıḳlara

Luṭfı var olsun beni ḳılmaz cefâlardan ẖalaṣ

3. Merdüm-i bîçâreye bigâne eyler yâr-ı ġâr

Şânına düşmez mi etmek nâ-sezâlardan ẖalaṣ

4. Kendi ḥâlimden şikâyet eylerim senden değil

Rüstem-i ‘uşşâḳa eyle bî-vefâlardan ẖalaṣ

5. Künc-i ġam derd-i belâ besdir dem-â-dem Ecriyâ

Bir gün olur bendesin eyler belâlardan ẖalaṣ

-155-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Bir melek ruḫsâr gördüm ġabġab-ı żibâ beyâż
   Ḥûrî-yi cennet meğer kim vech-i müsteṣnâ beyâż

2. Bir ṭılısm-ı ejdehâdır zülf-i 'anber rû siyâh
   Fetḥ-i müşkil muṣḥaf-ı ḥüsnünde kenz efzâ beyâż

3. Sîne bağında açılmış iki gül 'anber şemîm
   Ol sebebden nâle eyler bülbül-i şeydâ beyâż

4. Lâ'l-nâb ḳırmızı sükker dudağın kevṣeri
   Bûs-ı câm-ı lebleriñ nûş eyledim ammâ beyâż

5. Serv-i reftâr ile dilber etdi dâmen der-miyân
   Tâ ṭobuḳdan başa dek ol câme-i ra'nâ beyâż

6. Sîm-sîmâ ḳâmet-i ṭûbâ gerek ol dilberiñ
   Bârekallâh ḥüsnüñ ey dil Ecrî-yi yektâ beyâż

-156-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Ṣarıldı boynuma ḫvâb içre zülf-i dilrübâ maḫlûṭ

Dil-i divânemi bend etdi zencîr-i belâ maẖlûṭ

2. İdüp meyl-i muḥabbet tâ ezel bir ṭıfl-ı dildâre

Fedâ ḳıl cânı sezâ râhında olmaz ifnâ maẖlûṭ

3. Kemend-i kâkül-i ḳahr-ı celâlinden ḥazer ḳılma

Cemâl-i pertev-i dilberde yokdur rûşenâ maẖlûṭ

4. Bu fâni mektebinde vaz gelüp seccâdeden vâʻiẓ

Yaraşmaz zümre-i ʻirfân içinde bûriyâ maẖlûṭ

5. Perîşân pîçtâb-ı zülf-i dilber-veş göñül Ecrî

Ḫüdâ ʻuşşâḳa virmiş tâ ezel cevri fezâ maẖlûṭ

-157-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. İdersiñ ʻâşıḳ-ı şûrideye cevr-i civân maẖlûṭ

İrişür ṭâke çerẖ-ı nâle-i derd-i fiġân maẖlûṭ

2. Nice ârâm eder dil murġı bûstân-ı cemâlinde

Yıḳılur ẖâksâr üzre zülf-i âşiyân maẖlûṭ

3. Seyr ḳılsam didim tîr-i fezâya sîne-i ʻaşḳım

Hemândem tiġ-i peykân atdı ol ḳaş-ı kemân maẖlûṭ

4. Ṭavâf eyler sürüp yüz Ka‘be-i kûyuñda ‘âşıḳlar

Giderler sür‘at ile ṣad-hezâr ḳurbâniyân maḫlûṭ

5. Cefâ-yı dilrübâdan künc-i ġamda nâ-tüvân Ecrî

İder her rûz (u) şeb feryâd vâveylâ nihân maḫlûṭ

-158-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Sücûd-ı ḳaş idince o dilber eyledi ḥaẓ

Tekbîr alınca müzeyyen minberler eyledi ḥaẓ

2. Ḳılınç çekdi bülbüle bâġ-ı ḥüsnünde ġonca

Miyân-ı piste germ olub ḫançer eyledi ḥaẓ

3. Ḫûrşîd-i cemâliñ görüp şa‘şa‘a endâzla

Tâ giceler ṣubḥa dek çün ḳâmer eyledi ḥaẓ

4. Kâkül-i müşkîni vaṣf eyleyicek câ-be-câ

Mülk-i ḫaṭṭından gelüp ‘anber eyledi ḥaẓ

5. Teşne iken bir ḳadeḥ ṣundı baña ol perî

Nûş edicek bu göñül kevs̱er eyledi ḥaẓ

6. Şi‘rimiziñ ġazabnâk-i seyf-i d’uâsın oḳur

   Nâz edüp Ecrî’yi derbeder eyledi ḥaẓ

-159-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Dilzâr (u) nizâr söyliyemez ḥarf-i muḳatta‘

   Ol ḥaṭṭ-ı dilârâ ki olur sırra mürecca‘

2. Tefsîr edemez eylese de vâ‘iẓ-i nâ-dîd

   Ol muṣḥaf u … yazar saṭr-ı muṣanna‘

3. Bir dilbere dil ‘âşıḳa efkende cihânda

   Hiç misli bulunmaz şeh-i dildâr müşaḳka‘

4. H̱ûrşîd ḳadîm olsa sezâ ‘ârıż-ı dilber

   Her ṣubḥ (u) mesâ nûr-ı cemâlindeki şa‘şa‘a

5. Ecrî ki oḳur ‘ilm-i yed-i lafẓ-ı leddüni

   Eşyâ-yı cihân eylemeden ṣafḥa-ı muṭalla‘

-160-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Zülfini gördi didi ehl-i başiret Ḳaradaġ

   Ne ḳara günlere ḳaldıḳ yüzümüz eylese âġ

2. Düşeli âteş-i hicrânına ey şâh-ı cihân

   Ṭuṭuşup külli yürekde eridi ḳalmadı yaġ

3. Yûsufum olmayacaksın velî Ya‘ḳub gibi

   Baña beytü’l-ḫazen olur güzelim gülşen-i baġ

4. Ḳalmadı çekmediğim derd (ü) belâ râhında

   Başda bu ‘aşḳ hevesi bende ne oldı ḳara daġ

5. Gezme beyhûde fenâ dehrini Ecrî gözün aç

   Yüri bir pîr ocağında uyar âvâre çeraġ

-161-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Biziz evlâd-ı ‘Arâb silsile-i ẕât-ı eşrâf

   Ki irse heft ḳıbâb üzre şehâ ruḥ-ı âṣdâf

2. Ravża-ı dâr-ı vedûdum dürür ol mevżû kim

   Kâfir islâma gelür nefsine ḳılsa inṣâf

3. Mürde iḥyâ-yı süḫanda ‘İsâ Meryemde

Râhbân-ı ṣulu manasṭırda namâzın ḳıla ṣâf

4. Câmlar çâk-ı girîbân ẕâtıñı neşr eylemede
Olur üftâdeleriñ ḥâk-i derinde vaṣṣâf

5. Menba'-ı feyż-i Ḫudâ mûciz-i 'aşḳız Ecrî
Değilem zâr değilem denilmezem lâf-ı güzâf

-162-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Dil virdiğim yâ-Rab ol inṣâf inṣâf
Naẓar-ı âyet ḥâl-i perîşân değil iḫlâf iḫlâf

2. Bende-i sâz-ı derûnum bendiyim kim añlar
Alıcak kişverimi leşker ne sâf be sâf

3. Bu ḳadar cevr (ü) cefâ naġme-i 'uşşâḳa ḥarâm
Niçün eylesin âyâ bendeñe iṣrâf iṣrâf

4. İrişür mevsim-i eyyâm-ı bahâr bülbül içün
Açılur ġonca-ı ḫandânları eṭrâf eṭrâf

5. Bezm-i erbâb-ı ġamıñ başına güftâr eyle
Süḫanıñ meclîse ey dil ide eşrâf eşrâf

6. Zer-i eşkim güherin aldılar ammâ cânâ
   Eyleyüp gezdire bir daẖi ṣarrâf ṣarrâf

7. Ġam-ı endûh-ı belâ Ecrî'ye eyvâh eyvâh
   Öper şâh-ı cihân ḥâksâr eknâf eknâf

-163-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Cehl iḳlîminiñ serdârı idim bir zamân 'ârif
   Ne çekdim maẓhâr olınca bu sırra nâgehân 'ârif

2. O tîr-endâz-ı çeşme eyledim nâciz cism-i emmâc
   O tiġ-i ġamze-i şemşîre ey dil bî-gümân 'ârif

3. Boyuñ şimşâdına olmaz cihânda kimse hiç vâḳıf
   Meğer baġ-ı cemâlinden olur serv-i revân 'ârif

4. Meẕellet râhına yüz ṭutdıġım çün olmadı bir şey
   Vücûdum ḥâk olup oldı o sırra üstüẖân 'ârif

5. Cemâl-i 'ârıż-ı dildâr-ı 'aşḳı ṣorsalar cânâ
   Dil-i Ecrî gibi olmaz oña her 'irfân 'ârif

-164-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Cürm-i ḫûr olduḳ ṭanṭana nisvân saġladuḳ
   Bâş kenefde gün gibi oġlanı s…dik saġladuḳ

2. Biz faḳa 'ilmin oḳuduḳ s…dik saġladuḳ
   Ey müderris ṣofta-i dızmânı s…dik saġladuḳ

3. Âdem azdırmaḳda emṡâli bulunmaz kimseyüz
   Ṣaḥib-i 'aġvâ biziz şeyâṭını s…dik saġladuḳ

4. 'Ârif-i dânâ-yı meclis 'âşıḳ-ı şermendeyüz
   Bu künûz-ı naẓmla 'irfânı s…dik saġladuḳ

5. Bu s…iş eş'ârını Ecrî didik kerhânede
   Dimedik küçük büyük ṣıbyânı s…dik saġladuḳ

-165-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ey göñül 'avn-i Ḫudâdan luṭf-ı iḥsânıñ mı yoḳ
   Ḫûnfeşân ile sirişk-i çeşm-i giryânıñ mı yoḳ

2. Bülbül- i şûrîde-veş feryâd (ü) vâveylâ nedir
Ey göñül baġ-ı fenâda verd-i ḫandânıñ mı yoḳ

3. Dilber-i aḥseni naẓar ḳaṭ‘ eyle üftâdeye
Rûz (u) şeb her sâ‘at içre bî ‘aded şânıñ mı yoḳ

4. Merḥamet yoḳ sîne-i ṣad cânıma inṣâf ider
Ey ṭabîbim merhemiñ yoḳ bâri hicrânıñ mı yoḳ

5. Âteş-i ‘aşḳıñla ḥakister gerek ‘âşıḳlarıñ
Bilmezem mihrinden özge nâr-ı sûzânıñ mı yoḳ

6. Teşne-i lâ‘liñ durur bîçâreler ey sâḳiyâ
Çeşmesâr-ı ḥikmetinde âb-ı ḥayvânıñ mı yoḳ

7. Ecriyâ ḳaṭ‘-ı ümîd olmaz nedir bu âh (u) vâh
Dünye vü ‘uḳbâda hem dem ṭıfl-ı cânânıñ mı yoḳ

-166-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Zülf-i müşkîninde yârıñ ‘anber-i sârâya baḳ
Pîçtâb-ı ṭurre-i zencîr-i istiğnâya baḳ

2. Ben delî dîvâneye beste ḳılan kâkülleri

Âfitâb-ı ṭal'at-ı nâz eyleyen Leylâ'ya baḳ

3. Ger sevâd-ı ebr-i ġam ṣandıḳ niḳâb-ı âfitâb

Ẓulmet-i gîsû-yı ḫûrşîd-i cihân-ârâya baḳ

4. Ḳavs-ı ebrû-yı celâlinden ḥazer ḳılma göñül

Vâṣıl-ı ser menzil-i tâ leyletü'l-'İsrâ'ya baḳ

5. Heft ḫaṭ ümmü'l-kitâb-ı zülf-i dilberde temâm

Muṣḥaf-ı ḥüsnünde Ecrî sî vü dü ma'nâya baḳ

-167-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Dâmı ḳurdı 'âşıḳa zülf-i kemend-endâze baḳ

Çekdi ḫançer sîneme ol ġamze-i şehbâze baḳ

2. Naġme gösterdi göñülde erġanûn ey muṭribâ

Tâ 'Iraḳdan İṣfahân üzre yüri şehnâze baḳ

3. Tiġ-i ḫûnḫâr-ı celâlinden mümkündür ḫülaṣa

Ḳavs-i ebrû-yı hilâl-i dilber-i mümtâze baḳ

4. Ney gibi nâlân olur sürâḫ-ı dilden çeng-i dil

Perde-i ʻibret nümâdan ẖüzn ile âvâze baḳ

5. Enfâs-ı âfâḳı iḥyâ eyle Ecrî naẓm ile
Muʻcizât-ı Kaʻbeyi bünyâd iden ʻicâze baḳ

-168-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. ʻÂşıḳ-ı şûrîde-i nûr-ı H̱udâ olsam gerek
Vâcib-i ẖûrşîd-i ḥüsn-i muṣaffaʻ olsam gerek

2. Cân-feżâ terk eyledim seyr-i sülük-ı ʻâşıḳım
Maẓhâr-ı sırr-ı velâyet hilâli olsam gerek

3. Kûşe-i vaḥdet nişînân-ı dilim ey pîr-i ʻaşḳ
H̱anḳah-ı şevḳ-ı ḥüsne âşinâ olsam gerek

4. Sâlik-i feyż-i H̱udâyım rûz (u) şeb ey Ecriyâ
Vâṣıl ser menzil-i yâre sezâ olsam gerek

-169-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Leşker-i mihr-i muḥabbetle şehâ râhıñda ben

Ol ķanâʿat silkine mîr-livâ olsam gerek

2. On iki şehzâde-i ṣaḥib-zamânıñ ḥâlini

Sâkin-i ʿarż-ı semâ-veş rûşenâ olsam gerek

3. Meclis içre muṭribâ ʿâşıķ-ı dem-sâz gerek

Söz gerek ʿirfân ile gencine-i … gerek

4. Ṭûṭî-yi şîrîn zebânında terennüm sâz ile

Naġme-gâh-ı mûsiķî ʿilminde ẖûb âġaz gerek

5. Ney gibi süraẖ-ı dilden dem çeküp ʿavn-i sürûr

Çünki ķânûn-ı kemânıñ şive-i şehbâz gerek

6. Dilber-i raʿnâda ister cilve gâh-ı bezmde

Ġamze-i ẖûnrîz-i istiġnâ ile mümtâz gerek

7. Naẓm-ı dil sûzında taķviyyet virem âteş zebân

Yaʿni kim ʿilm'üd-dîn-i hʿace-i şirâz gerek

8. Faṣl-ı eşʿâr-ı dil-i fetḥ itmeğe ey Ecriyâ

Bezm-i ârâyişde her dem ʿâşıķ-ı dilbâz gerek

-170-

Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilâtün Fâʿilün

1. Diñle ey merdüm-i efsurde-i peykâr Celâl
   ‘Âlem-i velvele-i endâm edüp iẓhâr Celâl

2. Sîne-çâk oldıġım ondan ki beni ḳıldı helâk
   Nigeh-i tiġ-i nigâre ġamze-i ḫûnḫâr Celâl

3. Ḳaṭ -ı seyf-i ‘Alî kevn (ü) mekâna pesdir
   Ra‘d-veş naġrA ile Ḥaydar-ı Kerrâr Celâl

4. Sûz-nâk oldı yine nâcize-i cismim heb
   Şerer-i mihr ü muḥabbet ile eşrâr Celâl

5. Muṣṭafâ ḥaḳḳı benim şimdi emîr-i ‘uşşâḳ
   Beni ġafletden ider luṭfuyla bîdâr Celâl

6. Benim ol ‘âşıḳ-ı bed-nâm-ı süḫan-gû ammâ
   Ma‘nîde pâdşâh-ı ṣaḥib-i esrâr Celâl

7. Görüp âyîne-i ruḫsârını ḫâmûş oldım
   Bî-zebân eyledi göñlim yine dîdâr Celâl

8. Lebine teşne iken ḳaṭre-i lâ‘lin ṣundı
   Mey-i gülgûnıyla ol sâḳî-yi ebrâr Celâl

9. Yetiş mîr-i livâ ey Mehdî-i evlâd-ı resûl
   Bozdı cem‘iyyetimi kâkül-i ṭarrâr Celâl

10. Fesyûte dimiş şânına ḳudret Ecrî

Ki olur nûr-ı Ḫudâ vâriṣ-i dildâr Celâl

-171-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Müzeyyîn-i bûstân etdi ḳaranfil lâle gül sünbül

Bahâr-ı cân-sitân etdi ḳaranfil lâle gül sünbül

2. Büküldü ḳâmetiñ servi ḳaşıñ ṭâḳında ey meh-rû

Hemân ḳadîm kemân etdi ḳaranfil lâle gül sünbül

3. Civânıñ ḳaşları doldurdu ḥille-i yây ü raḳkas

Oḳun mezkâniyân etdi ḳaranfil lâle gül sünbül

4. Şükûfât-ı cemâliñ ṭurra-i gîsû-yı sünbül-reng

Diliñ dağı nihân etdi ḳaranfil lâle gül sünbül

5. Süvâr-ı ṭurre-i çîniñde ol zülf-i mu'aṭṭarla

Yine 'anber feşân etdi ḳaranfil lâle gül sünbül

6. Nice feryâd (u) zâr etmez şehâ bülbül gibi Ecrî

Âteşim âh fiġân etdi ḳaranfil lâle gül sünbül

-172-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. 'Âşıḳ-ı bülbül iseñ gel meclis-i gülzâre gel
'Andelib-âsâ hemîşe ḳılmaḳ içün zâre gel

2. Var ise ṣanduḳa-i ṭab'ında ger şi'r-i meṭâ'
İtmeğe bu dem niṣâr-ı cânâ yüri pazâre gel

3. Ger seniñ âṣâr-ı 'aşḳ kesbiñ âyet-i bezm-i elest
Olma dûr bu meclis-i 'aşḳa dilâ hemvâre gel

4. Kendini iḫfâ edüp çekme o ġaflet ḫânına
Merd-i merdâne-menend bu 'arṣaya âşikâre gel

5. Ecriyâ ṭutdıñ ise bir dâmen-i mürşidesin
Tekke-i 'aşḳ içre cânâ ḥâlet-i esrâre gel

-173-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Başdı ḳadem meclis-i rindâne ḳaranfil
Ḫôş-bû-yı ṣafâ virmede yârâna ḳaranfil

2. Ruḫsâresi sürḫ-âmiz olur bezm-i mey içre

Nûş eyler ise bir iki peymâne ḳaranfil

3. Ḥâli siyâh Hindû vü Yemen ḳıymeti azdır

Cânın virir ‘âşıḳlara bahâne ḳaranfil

4. Daġ-ı dil olur lâle ise teşne sûsen

Ol ḳaṭre-i l’aliñ içün ‘aṭşân-ı ḳaranfil

5. Üftâdeleriñ ḫavf ider ölgeç naẓarından

Çeşmiñ nigeh-i nergîs-i mestâne ḳaranfil

6. Raḳṣ eyler iken lâm olur ol mûy-ı miyânıñ

Oynar dil ü cân ile ẓarifâne ḳaranfil

7. Bezminde dilâ zerine zanbaḳ mı sıġar hiç

Hem-dem olıcaḳ Ecrî-yi ‘irfâne ḳaranfil

-174-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Ey dil yüri var hem-dem-i erbâb-ı kemâl ol

Bul fażl-ı Ḫudâ meclîsini cânâne viṣâl ol

2. Fânus-ı diliñ şem‘-i muḥabbetle uyandır

Şu‘le vere bu kevn (ü) mekân içre viṣâl ol

3. Ḥüsnüñden olur şa‘şa‘a-ı ẖûrşîd żiyâ baẖş

Şeb-tâ-seher ey mâh-ı nev ebrû-yı hilâl ol

4. Sür‘atle yüri leşker-i ‘aşḳ ile dem-â-dem

Noḳsân ile var eyle cihâd ehl-i ḳıtal ol

5. Ecrî gibi bir dâmen-i mürşîde yapuş kim

İrgüre seni ḳaṣr-ı dilârâya viṣâl ol

-175-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Yed-i ġam ile umâce şemşîr ey dil

Sînem oḳ menziline atma nişângîr ey dil

2. Şu ḳadar mest-i ẖarâb oldıġım ‘ayb eyleme kim

Ezelî ṣundı baña ol ḳadeḥi pîr ey dil

3. Göñül aḥvâlini añlat o şehînşâha varup

Ṣaḳın efsâne-i süẖan eyleme tedbîr ey dil

4. Ṣaçı vaṣfında şehiñ kim ḳara rüyâ seyrimi

O mu‘teber ide mi ẖayrıyla ta‘bir ey dil

5. Dil-i vîrâne-i Ecrî şu ḳadar oldı ẖarâb

Anı mi‘mâr itmedi t’amîr ey dil

-176-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Gülistân-ı ḥikmet içre mürġ-ı şeydâdır göñül

Naġme-sâz-ı derûnıla hüveydâdır göñül

2. Zîr-i bâlâ-yı pest heşt esrârını iz‘ân ider

Şîve maẓmûnıyla simurġ-ı ‘anḳâdır göñül

3. Nefḥa-i Rûḥu’l-ḳuds ‘İsâ-yı Meryemdir velî

Mevt-i ḳıble menzilinde şimdi iḥyâdır göñül

4. Ka‘be-i ‘Ulyâ gerekmez ‘âşıḳ-ı ṣâdıḳlara

Secde-gâh-ı ‘ârifâne beyt-i Mevlâdır göñül

5. Ecriyâ gülzâr-ı bâġ-ı dehre meyyâl olmazam

Bülbül-i âşüfteye firdevs̱-i ‘alâdır göñül

-177-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Maḳâm-ı Âdeme ẕât-ı behişt-efzâyı ben virdim

Tezevvüc kâfı nûndan ẖilḳat-i Ḥavvâyı ben virdim

2. Ṣıfât-ı âyet-i sebü'l-meṡâni eyleyüp tekmîl
   Ḥurûf-ı behişt heşti 'alleme'l-esmâyı ben virdim

3. Uluhiyyetde menzil kâf-ı istiġnâyı idrâk et
   Ḳanâ'at mülküne şâh olmaġa eşyâyı ben virdim

4. Ḥükm-i heft kişver-i dest-i ḳudret andadır lâ şek
   Ṣerâdan 'arşa deñlü ḥikmet-i Mevlâyı ben virdim

5. Sücûd-ı âyet beyt-i ma'mûrı Mevlânıñ çâr-rükn üzre
   Ṭavâfıñ eylesünler Ka'be-i 'Ulyâyı ben virdim

6. Cemâl-i şems-i envâr evvel (ü) âẖir tamâm Ecrî
   Muḥammed Muṣṭafâyâ leyletü'l-'İsrâ'yı ben virdim

-178-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Bu ṭarîḳ-i ḥaḳ ṣırâtü'l-müstaḳîmimdir menim
   Müstaḳîm-i idrâk olan ṭab'-ı selîmimdir menim

2. Sâlikiñ dîrînesi olsam 'aceb mi rûz (u) şeb
   Ḥâkpâ-yı yâr cennâtü'l-na'îmimdir menim

3. Luṭfı var olsun dem-â-dem eyledi nîm nigâh

Feyż-i baḫşâ-yı kerem ‘ayn-ı kerîmimdir menim

4. Bûy-i ezhâr-ı gülistân dar olur ṣubḥ (u) mesâ

Anları iḥyâ iden bâd-ı nesimimdir menim

5. Naġme sây-ı bülbülüm ḳaḳnûs-ı feryâdımla men

Biñ bir âġâz eyleyen zâr-ı nesimimdir menim

6. Nice müddet ḳurb-ı dergâhımladır dimiş o yâr

Bendesin çün söylemiş eski nedimimdir menim

7. Kâ‘inât-ı rubu’-ı meskûn ‘aṭa-ı luṭf eyleyen

Kûçe kûçe Ecriyâ ecren ‘aẓîmimdir menim

-179-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Sâġarıñ ey sâḳiyâ gevher-feşânımdır menim

Lâ‘l-i esrârı ḥayât-ı câvidânımdır menim

2. Ey ḳaşıñla kirpiğiñ ḫûrşîd-i ḥüsnüñ kâkülüñ

Heft ḥattı âyet-i sebü’l- meṡânimdir menim

3. Ra‘d ṣanma nüh ḳıbâb üzre felekde ṣubḥa dek

Nâle-i feryâd ile âh (u) fiġânımdır menim

4. Lâ‘l-i nâbıñ sükkeri şehd-i nebât-ı yâr içün

Ḫande-rîz-i ṭûṭî-yi şîrîn zebânımdır menim

5. ‘Aşḳa raḫşın sürdi dilber kâr-ı zâr eyler yine

Rezm-i şemsi ḳılmaġa ṣaḥib-ḳırânımdır menim

6. Ecriyâ dil teşnedir ey sâḳiyâ imdâd gel

Cür‘a-ı lâ‘liñ şerâb-ı erġuvânımdır menim

-180-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Bu miḥnetgâh-ı ‘âlemde nice pür ġaym-ı ġam çekdim

Belâ vâdilerinde bî-ḫvâb derd-i elem çekdim

2. İki ebrûları cedvel çeküp Behzâd (u) Mânî veş

Taṣavvûr eyledim ḫaṭṭ-ı sevâdıñ ḳıl ḳalem çekdim

3. Żiyâfet menzîlin mefrûş ḳıldım ṣufrâ-yı ‘aşḳa

Ni‘mât-ı dilber-i ra‘nâya ben nân (u) ni’âm çekdim

4. S̱enâ-ḫân oldı mekülât-ı ḥüsn-i ehl-i dil ammâ

Bu ni‘metle sürvûş ceyşine ṭâḳ-ı müna‘am çekdim

5. Riyâẖ-ı zülf-i pürçîn-i nigârıñ ‘aşr-ı kûyunda
Meşâmm-ı cân-ı ‘anber-rîz şebboy şebnem çekdim

6. Düşüp dâm-ı belâ-yı ‘aşḳa ey dil künc-i firḳatde
Cemâl-i iştiyaḳ-ı yâr ile ṣadsâl kim çekdim

7. Benim ol mest-i ser-gerdân-ı zâhid dest-i sâḳîden
Şerâb-ı lâ‘l-i yârı kâse kâse dem-be-dem çekdim

8. Bu ġamgâh-ı fenâda ḥasret-i dildâr iken Ecrî
Erişdi nâz ile âġûşa ol el himem çekdim

-181-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Mest-i mey-ẖûrum müdâma merdüm-i meydân menem
Mâlik-i mülke muṭṭali‘-i maṭla‘-ı mirân menem

2. Menba‘ mihr-i mu‘aẓzam maḥrem-i maẖfî-i mu‘ân
Maẖzen-i merdüm mükemmel manḳab müddeân menem

3. Manṭıḳ-ı ma‘nî-i ma‘ârife ma‘rifet-i memlû biziz
Muṣḥaf-ı ma‘nâ mu‘allîm müderris-i mülyân menem

4. Meryem-i mu‘ciz-i Mesîḥâ mürde-i müheyyâ müdâm

Muṣṭafâ-yi Mehdî-yi Muḥammed Murtażа-yı Mîzân menem

5. Mefhâr-ı mest-i müşâhid mey-i müḥeyyâ Ecriyâ

Mecmu'-ı Maḥmûd-meşreb müdde'i meydân menem

-182-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Açıldı ṣubḥ-ı baḫtım ṭal'at-ı envâr-ı nev-rûzum

Felek ḥâk eyledi elbise-i ḳahr-ı siyâh rûzum

2. Żiyâ baḫşa tecellî eyledi ol ḥüsn-i müsteṣnâ

Ṭulu' etdi hezârân ḳalb-i nâ hemvâra nev-rûzum

3. Elif gibi sehî ḳâmet ki tenhâ ber kenâr olmış

Hevâ-yı 'aşḳıla reftâr eder serv-i ser-efrûzum

4. Ta'aḳkul eyledikçe mekteb-i 'irfânda fârisim

O şâhıñ Ka'be-i Kûyında yüz sürmekde pirûzum

5. Bugün mihr (ü) muḥabbet ḳıl göñül fikrânıma ferdâ

Şeb-i hicrânı ref' eyler şu'â-ı nûr efrûzum

6. Ḳamer seyrine maẓhar düş vilâyet menba' Ecriyâ

Açılmaz rûz-ı ḥaşr oldıkda maḥfî sırr-ı meknûnum

-183-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Şehâ gîsû-yı pürçîniñ gibi ḥâṭır perîşânım
Şikâf-ı sînem hicrinle ben çâk-i girîbânım

2. Ben ol pervâne-i 'aşḳım cemâliñ şem'ine ey yâr
Yanar şeb-tâ-seḥer dil ḥanesinde nâr-ı sûzânım

3. Ḥayât-ı câvidân iẓhâr olur lâ'liñ şerâbında
Meger dârû-yı ḥikmetdir anıñçün mest-i ḫayrânım

4. Benim ol bülbül-i elhân-ı âşüfte seḥerlerde
İrişür nüh ḳıbâb üzre firâḳ-ı âh (ü) zârım

5. Ser-i zülf-i dilârâdan perîşân olma ey Ecrî
Nigâh-ı luṭf eder gâhî benim devletlü sulṭânım

-184-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Dil-nevâzım serv-i reftârıñ temâşâ eyledim
Ol ḫırâm-ı nâziki naḫl-i dilârâ eyledim

2. Vech-i pâkiñ ġonca-i firdevṣ-i ra'nâdır bugün

Anıñçün nefḥa-i dili mürġ-ı şeydâ eyledim

3. Kûh-ı ġamda Ḳayṣ-ı nâlân oldıġım 'ayb eylemen

Bir miyân-ı yâsemen hemtâ-yı Leylâ eyledim

4. Öyle bir cûş eyledi bâb-ı figanım 'âlemi

Eşk-i gülgûnumla dehri ġarḳ-ı deryâ eyledim

5. Seyf-i naẓm-ı ẕülfiḳârı 'âr yağandır Ecriyâ

Ḥaydar-i ḳerâr-ı 'aşḳım kim hüveydâ eyledim

-185-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Baña yâr olmayan mehpâreyi mehpâreden ṣaymam

Aña 'âşıḳ geçen âvâreyi âvâreden ṣaymam

2. Benim ol rûy-ı zerdimle sirişkim var iken vâ'iẓ

Seniñ ol kimyâ fenniñi bir pâreden ṣaymam

3. Ḳalem-tek çâk çâk olsa diliñ ey 'âşıḳ-ı dil-sûz

Seni hicrinde dildârıñ ki bağrı ḳaradan ṣaymam

4. Şehî iḳlîm-i ḥüsnüñ ġamzesi var iken ey ṣûfî

Seniñ şimşîriniñ biñ pâresiyim pâreden ṣaymam

5. Reh-i ʻaşḳında cânânıñ nice bîçâre var derler

Yolında ölmiyen bîçâreyi bîçâreden ṣaymam

6. Benim kim şuʻle-i âh (u) figanım şevḳ-ı encümdür

Seni ey çerẖ-ı gerdûn şuʻle-i seyyareden ṣaymam

-186-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. İrişür kûy-ı dilârâda güle efġânım

Zâr-ı feryâdımı gûş eylemedi sulṭânım

2. Şeb-i hicrân melâmet ile memlû olalı

Ḥamd (ü) minnet ki dilâ şâd dil-i ẖandânım

3. Evellî heb Ḫudâ-yı maẓhâr-ı esrâr-ı ez̠el

Menbaʻ-ı nûr-ı muḥabbet ile dil-rîzânım

4. Ṣûret-i naḳş-ı ruẖun seyr iden olmuş münkir

Ne ʻaceb seyr-i temâşâ ola ser gerdânım

5. Ser-i kûyında figanım işidüp ey Ecrî
   Künc-i vuṣlata sezâ eyleye mi cânânım

-187-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Feyż-i eşyâda olan ẕât-ı be-nâmımdır menim
   Bu ṣıfât-ı künz-i lâyefnâ ki kirâmımdır menim

2. Ḫûrî-yi mevâ ise zâhid helâl olsun saña
   Duḫter-i pîr-i muġânıñ kim ḥarâmımdır menim

3. Ḫizmeti tâm eyleye ḳuds-i melâyik leşkeri
   Rûz (u) şeb emrimde yeksandır ġulâmımdır menim

4. Ḥażret-i Ḫallaḳ eşyâ-yı benim çün ḫalḳ eder
   Sırr-ı ẕât-ı Muṣṭafâ 'ilm-i 'alâmımdır menim

5. Ecriyâ icrâ 'aẓimimidir cihânıñ neş'esi
   Yerde göñül kâm olur nev'-i be-kâmımdır menim

-188-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Niżâm-ı nażm-ı dil sûzımla 'irfân içre ma'lûmum

Ġulâm-ı ḥażret-dâra ulûhiyyetde ma'lûmum

2. Verâ-yı perde-i 'ibret-nümâdır sırr-ı bî-hemtâ

Görünür naḳş-ı ṣûretle ṣıfât-ı lu'b-ı manẓûmum

3. Maḳalât-ı tefehhüm 'arṣa-i 'âlemde ber-idrâk

Naẓar-gâh-ı şehi gûnîn ile ifşâ-yı mefhûmum

4. Ḫarâb-âbâd olur ḳalb-i ḥazînim gerçi firḳatle

Beni ol kûşe-i miḥnetde ṣanma ḫüzn ile yevmim

5. Biz ol Ecrî niẓâm-ı menba'-ı esrâr-ı ber ḥikmet

Ḳalub ol maẓhâr-ı 'aşḳa şehenşâh ile maḥkûmum

-189-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Baġ-ı göñlümde açıldı verd-i istiġnâ benim

Nâleler ḳılsam 'aceb mi bülbül-i şeydâ benim

2. İki ḳandil-i felek nûr-ı żiyâ baḫşa biri

Ṭal'at-ı rûyumdadır ḫûrşîd-i müsteṣnâ benim

3. Küfr-i zülf-i dilberiñ şerḥinda kim tavsîl olur

Turfetü'l-'ayn-ı rumuz-ı leyl-i İsrâ benim

4. Âdem-i ẕâtım tevaḳḳufdır ṣıfâtım ṣûretâ

Künc-i maḫfîden ṣorarsan nüsḫa-i Kübrâ benim

5. Naẓm-ı dil-sûzımda bir dürr-i güher cûş eylesem

Ka'r-ı nâ-peydâ temevvüc eyleyen deryâ benim

6. Gâhî Dâvûd u Süleymân ḥükm-i ḥâtem bundadır

Leşker-i fir'avun bârân yedi beyżâ benim

7. Meryeme nefḫ eyleyen ol ḳudsiyân-ı lâ-yemût

Rûḫ-ı ẕât-ı Muṣṭafâ yâ Ḫażret-i 'İsâ benim

8. Ġonca-i göñlüm ḫazân oldı ṣenâ-yı 'aşḳıla

Zülf-i dilberden bu peyveste ṭolu sevdâ benim

9. Ecriyâ küstâḫ-ı dilden eyledikçe âh (u) vâh

'Âleme rüsvâ benim ma'nîde bî-pervâ benim

-190-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün

1. Şerâr-ı âteş-i dîdâr-ı 'aşḳım

Yanar pervâne-veş pür nâr-ı 'aşḳım

2. Fütûḫ-ı Ḫayber ṣaḥib-i teber-i dînim

Maẓhâr-ı Ḥaydar-i Kerrâr-ı ʻaşḳım

3. Menim ol mest medḫûş-ı mey-âşâm

Meger ol sâḳî-i ebrâr-ı ʻaşḳım

4. İdersem nükte-i vaḥdetde seyrân

Ulûhiyyetde bir esrâr-ı ʻaşḳım

5. Semender-veş demimden sûz-ı ʻâlem

Yanar demde âteşbâr-ı ʻaşḳım

6. Cemâl-i yâr-ı Ecrî gördiğim çün

Temevvüc eyledi tekrâr ʻaşḳım

-191-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Ṣaçıñ ʻanber-şemîminden ḥayât-ı câvidân aldım

Şehâ pürçîn-i zülfünden nihân bir rişte cân aldım

2. Şarâb-ı lâʻl nâbı nûş edüp mest olduğum şimdi

Tehil ḳasdını etdim duḫter-i pîr-i muġan aldım

3. Dilim pervâz eder simurġ-ı ânḳâ veş mekân bulmaz

Göñül derler anıñçün bir serâ-yı gülsitân aldım

4. Şu'â-ı vech-i ẕâtından cihânı nûra ġarḳ eyler

Bulunmaz miẟli ṭıfl-ı fî-sevâd-ı nevcivân aldım

5. Kemend-i kâkül-i zencîrine beste-dil-i Ecrî

Anıñ gîsû-yı müşkinde ḫôşbû nişân aldım

-192-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ġam-ı hicrinle şehâ zâil-i idrâk oldım

Künc-i firḳatde meded ḫaṭır-ı ġam-nâk oldım

2. Ġamze-i nîm nigâhıñla dem-â-dem şâhım

Vâdi-i hicre düşüp sîne-i ṣad çâk oldım

3. Rehi ki geşt ü güzâr etmeğe ey şâh-ı güzîn

Esb-i miḥnetde süvâr-ı vâcib-i fütürân oldım

4. Bildim ey maḳṣûd-ı 'uşşâḳ olan 'âlemde hemân

Saña 'âşıḳlığım iẓhâr ideli ḥâk oldım

5. Ecriyâ şâhid-i maḳṣûd ḳadar dünyâda

Taḥammül-i cevr (ü) cefâ çekmede helâk oldım

-193-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Her dem idegör ḥizmet ḥizmet ide gör her dem
   Maḥrem olasın yâre yâre olasın maḥrem

2. Devlet budur yer cânâ cânâ budur yer devlet
   Ḥaddim olsa gör şâha şâha ḥaddim olsa gör

3. Fikr-i güle nola dâim dâim nola fikr-i güle
   Mâtem ide 'âşıḳlar 'âşıḳlar ide mâtem

4. İrmek dilesin yâre yâre dilesin irmek
   Bî-ġam idegör yâre yâre ide gör bî-ġam

5. Ecrî olagör ṣâdıḳ ṣâdıḳ olagör Ecrî
   Adam olasın sen de sen de olasın adam

-194-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Heft duzaḥ nev-bahâr-ı gülsitânımdır benim
   Nâr-ı 'âlem şu'le-i sûz-ı nihânımdır benim

2. Rûy-ı çerḫ üzre süvâr-ı ebrû ṣanmañ nâgehân

Küfr-i zülf-i dilrübâ derd-i fiġânımdır benim

3. Bülbül-i şûrideyim baġ-ı muḥabbet içre kim

Sünbül-i ḫôş-bû-yı dilber âşiyânımdır benim

4. Göñlimi bend-i belâ ḳaddiñ giriftâr eylesün

Kim rehinde kâkül-i ʻanber feşânımdır benim

5. Nâr-ı Nemrûda taḥammül eyler iseñ Ecriyâ

Ger Ḫalîl-âsâ bu âteş bustânımdır benim

-195-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Ḥüsn-i tedbîr eyle dil gibi firâvân olalım

ʻAşḳa terfî edelim vâṣıl-ı cânân olalım

2. Gidelim sürʻatle ḫâne-i cânâna ḳadar

Varalım bir gece dildâreye mihmân olalım

3. İrelim Kaʻbe-i ḥüsnüñde ṭavâf eyleyelim

Yapışup ḥalḳa-i maḳṣûdına ḳurbân olalım

4. Gerçi bir ḳaṭre diliz baḥr-ı muḥît bizdendir

Lücce-i mihr-i muḥabbetine ʻummân olalım

5. Künz-i maḥfî bilür ʻârifi billâh vâʻiẓ

Terk-i taḳlîd ide gör gel beri ʻirfân olalım

6. Biz de ʻâşıḳ olalım ḥüsnüne yârıñ Ecrî

Şâhdır luṭf eder ulü'l-icâb-ı iḥsân olalım

-196-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Fikr-i zülf-i yâr ile memlû ayâ sevdâ mıyım

Ḥüsn-i tedbîr ile ḫûrşîd-i cihân-ârâ mıyım

2. Bir gül açılmış ki bûy-ı göñlime ḳıldı eser

Anıñ içün bilmezem ki bülbül-i şeydâ mıyım

3. Mürdeler Meryemden aldı ruḥ-ı ḳudsi bir nefes

Muʻcizât-ı Muṣṭafâyâ Ḥażret-i ʻİsâ mıyım

4. Noḳṭa-i ẕâtı muḥaḳaḳ ism-i lâyefnâ mıyım

Feyż-i eẓhâr-ı muḥabbet ʻâlem-i eşyâ mıyım

5. Bir zamân dünyâ vü mâfihâda cevlân eyledim

Şimdi dünyâ bizde peydâ eylemez dünyâ mıyım

6. Âdem idim secde-gâh-ı beyt-i ma‘mûr-ı melek
Her kişi eyler ṭavâfım Ka‘be-i ‘Ulyâ mıyım

7. Ḳahr-ı zülf âyet-i sebü’l-meşânî Ecriyâ
Kâkül-i dilber gibi ve’l-leyl-i İsrâ mıyım

-197-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Eşiği ṭâşı ol yârıñ Yûsuf-ı câyimiş bildim
Visâl-i ḳaṣr-ı cânân cennet-i ‘alâyimiş bildim

2. Serîr-i salṭanat gehine cihân ârâda ey vâ‘iẓ
Ḥayâli ḫâb-ı ġaflet gibi bir rüyayimiş bildim

3. Şemîm-i kâkül-i dildâre bend olmak ne ẓann ṣûfî
O bir zencîr-i ‘uşşâḳa ‘anber-sârimiş bildim

4. O şûḫı çeşm-i tîr endâz dil-i ‘uşşâḳa ḳaṣd eyler
Ne ġam ol Ḳahramâni Ḫusrev-i Dârâyimiş bildim

5. Olanlar pâymâl râh-ı ‘aşḳında o dildârıñ
Gedâ-yı dil-rîş Ecrî gibi ednâyimiş bildim

-198-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Çekdiğim derd (ü) belâler heb benim eksikliğim
   Başıma bu mâcerâlar heb benim eksikliğim

2. Çerḫ-ı gerdûndan değil ḫüzniyetim 'âlemde âh
   Ey felek bu iftirâlar heb benim eksikliğim

3. Yoġ iken derd-i enîsim ṭutdılar dâmânımı
   Olur ḳayb-ı nâ-sezâlar heb benim eksikliğim

4. Kerbelâ-yı 'aşḳım ey dil kime şekvâ eyleyim
   Mâtem (ü) yâs-fezalar heb benim eksikliğim

5. Bu güzeller şâhınıñ sevdâsıdır ey Ecriyâ
   Bunca yıl ceng (ü) ġazâlar heb benim eksikliğim

-199-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Ḳahr-ı zülf-i yâr ile ḥâl-i diger-gûn olmuşum
   Kim sevâd-ı 'aşḳ-ı ġamnâk olmuşum

2. Gerçi Leylâ ʻarż eder dil nisbet-i Mevlâ içün
Kûh-ı ġam-ı serdârım ṣanmañ ki Mecnûn olmuşum

3. Ḳaṣr-ı cânâna varınca zâr (u) giryân ağlarım
Ḥâlimi ʻarż eylemekde dîde pür-ḫûn olmuşum

4. Ḳaṭre-i zinde süḫan emvâc-ı ʻaşḳım ey göñül
Kim zemîn üzre revân olmakda Ceyḫûn olmuşum

5. Ecriyâ ḫayretde ḳaldım ḳahr-ı zülf-i yâr ile
Şimdi eşʻâr söylemekde benzer mazmûn olmuşum

-200-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Kâkül-i ḫôş bû-yı dilberden gelür ʻanber şemîm
Kim ṭoḳunsa ṣubḥ-ı bâmdan zülfine peyk-i nesîm

2. Ṭurre-i gîsû-yı şâm üstünde vech altındadır
Güyiyâ maḳṣûd olan ʻuşşâḳ-ı cennâtü'n-naʻîm

3. Cevher-i mażmûnı kim deryâ-yı hikmetden çıḳar
Maḳbûl-i künc-i gedâ olmaz mı zürriyetim

4. ‘Âşıḳ-ı şûridelik dildâre bir eğlencedir

Pâdişâh-ı ‘âlemiñ Deḥhâḳına ḥabl-i nedîm

5. Ecriyâ zencîr-i zülf-i dilrübâ da bendedir

Ḳurtar anı ḳahrdan luṭf-ı kerem ḳıl yâ Râḥîm

-201-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Göñül mi‘mârına bir ḳaṣr-ı ‘âlîşân yaptırsam

Ḫarâb-âbâd-ı dilde ḫâne-i cânâna yaptırsam

2. Dil-i virânımı meknûs ḳılsam Ka‘be-veş ey dil

Binâ-yı üstüvârıñ hâde-i Raḥmâna yaptırsam

3. Raḳib-i dîvi reşk-i ḳal‘a-i hicrâna ḥabs itsem

Aña zencîr-i mihnet âteş-i sûzâna yaptırsam

4. Yaḳılmış ḳalbimiñ naḳkâş-ı ‘âlem eylese bir naḳş

Żiyâ virse cihâna ol ‘aẓim kâşâne yaptırsam

5. Ta‘alûk câmını neyler dilâ şimden gerü ‘uşşâḳ

Ḥaḳiḳat mülkinü ta‘mir edüp meyḫâne yaptırsam

6. Mücella eylesem mir‘at-ı ḳalbim zengi ġam gitse

Cefâ âyînesin ol âfet-i devrâna yaptırsam

7. Sütûn-ı nâlem üstünde ezel mi'mârına Ecrî
Şikeste gönlümü ma'mûr-ı raygâna yaptırsam

-202-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Açıldı mülk-i dilde ġoncalar bir tâze bâġ aldım
Aña 'âşıḳ geçer bir bülbülüm var ṣanma zâġ aldım

2. Felek ṣanma dilâ bu ḳubbe-i zerrîn-i gerdûnı
Ḳuruldı çetre-i ḳavs üstüme aṭlas otâġ aldım

3. Münevver ḳılmaġa mirât-ı ḳalbim mâh-ı ḫûrşîde
Söġünmez ḥaşre dek her rûz (u) şeb öyle çerâġ aldım

4. Ḥayâl-i kâkül-i Şîrîn içün Ferhâd-ı hem-pâyım
Süvâr-ı zülf-i cânânı seyrimde ḳara dâġ aldım

5. Güşâd oldıkça ṣoḥbet-i dilde ḥüsn-i dilrübâ Ecrî
Tecellî baḫş eder ṣubḥ (u) mesâ ol sâra çâġ aldım

-203-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Kelâm-ı ehl-i dillere kemâle mâlik ol gönlüm
   Müdâma sâlik ol vâṣıl viṣâl-i mâlik ol göñlüm

2. Diliñ esrârla doldur dem-â-dem merd (ü) mâ her dem
   Dilâ dildâre maḥrem ol ki ḥâle mâlik ol gönlüm

3. Diliñde dâimâ âmî' olur ol mâh-ı ṭulû' olsa
   Sen 'âlemde erhem-i mâh-i hilâle mâlik ol gönlüm

4. Hevâ emlâk-i maḥv olsa göñülde var o hem-vâre
   O dâru'llâhda memlûdur o mala mâlik ol gönlüm

5. Dil-i âvâreler emmâre-i dildâra memuldür
   Sülûka sâlik ol Ecrî kemâle mâlik ol gönlüm

-204-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Seniñ ey yâr-ı cefâkâr itdigin öğrendim
   'Aceb ġamzesi ḫûnḫârm itdigin öğrendim

2. Ḳalmamış zerre ḳadar merḥametiñ bilmezdim
   Dil-i üftâdeye ġaddar iddüğin öğrendim

3. Gidelim şâh-ı cihânıñ rehine cân verelim

Ṭutalım dâmen-i dildâr itdigin öğrendim

4. ʻÂleme mihr-i vefâ etmedesin bende ne âh

Olmadıñ yâr-ı sitemkâr itdigin öğrendim

5. Ecriyâ âh (u) fiġân eylediğimden şimdi

Çerḫ-ı gerdûn ile bî-zâr itdigin öğrendim

-205-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Naẓar ḳıl ḥüsn-i müsteṣnâ olan mehrûya hû yâ hû

Çeker üftâdeler ol ḳâmet-i dil-cûya hû yâ hû

2. Rehâ yok bâr-sây-ı sûḫteye zencîr-i dilberden

Selâsil ṭurresi ol zülf-i ʻanber-bûya hû yâ hû

3. İki med çekdi Behzâd ḳıl ḳalemle rûy-ı ḫurşîde

Hilâl-ı mâh-ı nev âsâ iki ebrûya hû yâ hû

4. Çemenzâr-ı ṣafâda bülbül- i şûrîde yel lahẓa

Fiġân (u) zâr ile eyler gül-i ḫâver rûya hû yâ hû

5. Dil-i Ecrî gibi bir âfitâb-ı rûya dil verdim

Çeküp âġûşa eyledim nâz ile pehlûya hû yâ hû

-206-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Sırr-ı tevḥîd-i Ḫüdâ'ya oldıġım âmâde hû
   Şeb-çerâġ-ı şu'le verdi ben dil-i nâşâda hû

2. Hû hidâyet ẕikrime eyler her ne kim mevcûd olan
   Rûzgârıñ nâlesi eẕkâr olur eşyâda hû

3. Ġonca-i gül-berg-i ḫandânıñ içün bülbüllerin
   Her vaḳitde ẕikrin eyler başlayup feryâda hû

4. Naġra-i yâ hû çeker kûyuñda ey dilber seniñ
   Ḫâk-i râhıñda dem-â-dem her dil-i üftâde hû

5. Ecriyâ tevḥîd-i hû ḳalbiñde memlûdur nişân
   Anıñçün ẕikriñ oldı dünye vü 'uḳbâda hû

-207-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. Leşker-i 'irfân olan ey dil yine ḳıldı ġulû

Çeşm-i ḫûnbârımla ṭolsun lâle reng pür sücû

2. Eyleyüp ṭolı dırâz ile maḳâlat ehl-i dil

Eylesün iẓhâr-ı naẓmın bezm içinde rû be rû

3. Bister-i ġamda yaturken yek vücûd oldım yine

Ol şeh-i mümtâz ile tâ ṣubḥa dek bir mû-be-mû

4. Bâd-ı peyk-âsâ dilâ leyl (ü) nehâr ḳıldım güzâr

Zülf-i dildârı ruḫunda şöyle etdim cüst ü cû

5. ʻArṣa-i ʻaşḳ içre ey dil nâgehân üftâdeler

Ecrî-i ʻâşıḳ gibi eyler dem-â-dem güft ü gû

-208-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Heb nesîm-i ṣubḥ açdı gülleri nevrûzide

Bağı da feryâd eder bülbülleri nevrûzide

2. Ġoncalar olmuş ʻaraḳrîz sâḳî-i zerrîn ḳadeḥ

Jâleden ḳılmış müheyyâ mülleri nevrûzide

3. Zülfi tel tel levḥa etmiş bâd-ı âh-ı ʻâşıḳân

Ḥüsni üzre ṭurre-i kâkülleri nevrûzide

4. Gülşen-i veçhinde gör şebbû-yı istiğnâ ile

Sürḫ-ı rengi lâle gül sünbülleri nevrûzide

5. Naḳş edüp Behzâd u Mânî noḳṭa ḳonmış Ecriyâ

Bir Ḥabeş şâhı durur fülfülleri nevrûzide

-209-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Künûz-ı sırr-ı eşyâ var şu'a'-ı pür cemâlimde

Verâ-yı heft ḥaṭṭ âyîneyi ṣanma hilâlimde

2. Ṣıfât-ı ṣûret-i raḥmânî muṭlaḳ zât-ı kendindir

Hüve'l-ẓâhir hüve'l-bâṭın muḥiṭ oldı maḳâlımda

3. Sevâd-ı ḳahr-ı zülfünden mi ikrâm eylemiş bilmem

Helâk olsa gerek ḥasmâne 'âlem celâlimde

4. Bu naḳş-ı ṣûret-i ḥayrât-ı 'âlem kendi cismimdir

Teşebbüh eyledi zâtıñ ṣıfât-ı ihtimâlimde

5. Bu menzil-gâhda ṣığmaz 'ubudiyyet rebûdiyyet

Ulûhiyyetde mahv oldı ḳalan bâḳî viṣâlimde

6. … bâ ḳâmetiñ ḥavâs-ı ẖams ile eder reftâr
Muḳarreb sâyesinde eyledi ârâm fa‘âlimde

7. Kemâl-i naẓm-i dil sözüñde Ecrî çok cehâlet var
Âb-ı ra‘nâca temyiz eylesün ra‘nâ ‘âmâlimde

-210-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Rehâ bulmaz göñül meyl edeli bir çeşm-i ẖûnẖâra
Terahhum eylemez ‘uşşâḳ-ı zâra baḳ cefâkâra

2. Ṣalup deryâ-yı ‘aşḳa zevraḳ-ı âmîdi sür‘atle
Erişdim bâd-ı âhımla necât-ı ḥâṣıl-ı yâra

3. Nice yıl ḥaste dil kûyunda anıñ bî-‘ilâc oldım
Naẓar ḳılmaz ṭabîbim sîne-i ṣad-çâk-i bîmâra

4. Ne denlü âh (u) vâveylâ edersem de vefâ ḳılmaz
Ẓamîrinde cefâdan ġayrı yoḳdur ben günehkâra

5. Ḫüdâ’ya baş açık yalın ayak ben ḳılsam efġânı
Ḥużûr-ı Rabb-ı ‘izzetde işim ḳalınca settâre

6. Ġafûr ismiñ tezekkür eylerim yevmü’l ḳıyâmetde

Müdâmâ dâmeni destimdedir varınca Ġaffâra

7. Rica ḳaṭ‘ eylemez tâ ḫaşr olınca rûz (u) şeb Ecrî

Budur ḥâk-i rehinde ‘aşḳla yalvâra yalvâra

-211-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Mülk-i dil oldı münevver nûr-ı tâb-ı ‘aşḳıla

‘Âleme virdi żiyâ ol âfitâb-ı ‘aşḳıla

2. Kâm olur feyż-i Ḫudâdan ‘âşıḳ-ı bîçâreler

Behremend olur dem-â-dem kâmyâb-ı ‘aşḳıla

3. Bâl u ber terkin urur pervâne sûz-ı ‘aşḳıla

Âteş-i ḥüsnüñde olur feyżyâb-ı ‘aşḳıla

4. Cür‘a-i lâ‘liñle ser-gerdân olur ey sâḳiyâ

Ṣûret-i dîvâre döndüm ben şerâb-ı ‘aşḳıla

5. Heft ḥurûfı fuḫş-ı taẓhîr vech-i âdemden çıkar

Anıñçün dilde mestûrum kitâb-ı ‘aşḳıla

6. Kim ederse sırr-ı ‘örfden Ecriyâ itsün ṣu‘al

Ḳudsiyân-ı ḳâdirim ḥâżır cevâb-ı ‘aşḳıla

-212-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Dilâ 'âlemde gel ehl-i hüner ol var kemâl añla
Dem-â-dem 'arṣa-gâh-ı 'âleme gel ehl-i hâl añla

2. Göñül vâr dâr-ı 'âlemde âvâre vaṣl-ı dildâra
Ser-â-ser virdi Mevlâ maḥv olur ḥâle muhâl añla

3. Görürler dürr (ü) güher kimde vardır lülü-i lala
Müdâmâ ehl-i dil arar ṣorar ol lâ'l-i lâl añla

4. Olur ol demde ol vâṣıl dilâ varsa da arada
Devâ olur saña ol merḥem-i dildâr mâl añla

5. Su'al olursa 'âlemde dilâ ol 'arṣa-i â'dâ
Dil-i Ecrî aña sille o durur ḥâl-i kemâl añla

-213-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Düşenler 'aşḳla ol dilber- 'ayyârıñ ardınca
Helâk olsa gerekdir ġamze-i ḫûnḫârıñ ardınca

2. Binâ-yı cism-i nâcizim ḫarâb-âbâd ise cânâ
Anı üstâd-ı ġam ma‘mûr eder mi‘mârıñ ardınca

3. Viṣâl-i yâra irmek çün nice ceng ü cidâl etdim
Erişüp peyk-i nâle leşker-i aġyârıñ ardınca

4. Cemâlin şem‘inde per yakarlar miṣl-i pervâne
Hemân üftâdeler sen şâh-ı âteşbârın ardınca

5. Ṣaḳın sen ġâfil olma geç naẓar-ı bülbül-i şeydâdan
Nigehbân oldı nergis sâye-i gülzârıñ ardınca

6. Esîr-i bend-i ‘aşḳ oldım ne çâre Ecrî-i nâlân
Dil-i dîvâne-veş ol ṭure-i ṭarrârıñ ardınca

-214-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Dilâ bu naẓm-ı dil sûzım hüveydâ oldı gitdikçe
Niẓâm-ı naẓma bu dil-i ṭab‘ riyâ oldı gitdikçe

2. Göñül pervâz eder vâlâda bî-nam (u) nişân ṣanma
Ḳanâ‘at mülkine simurġ-ı ‘anḳâ oldı gitdikçe

3. Ḥayâl-i lâʻl-i yâr içün revandır ḳaṭre-i çeşm
Temevvüc eylemekde cûş-ı deryâ oldı gitdikçe

4. Nice cemʻiyyet etmez ehl-i diller künc-i mihnetde
Ḳadeḥ-rizânı sâḳî bir müheyyâ oldı gitdikçe

5. Muḥabbet bezm-gâhında ḥalâvet baẖş eder Ecrî
Kemâl erbâbında her laḥẓa hem-pâ oldı gitdikçe

-215-

Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün Mefâʻîlün

1. Sezâ var oldı iẓhâr eylemek eşʻâr-ı ḥeynsizce
Selâsetle belâġat olmaz ʻuşşâḳ içre zeynsizce

2. Benim yek çeşm-i ẖûn olur yürür ammâ baṣiretle
Naẓar-gâhım durur kevn-i ḥaḳayıḳ ṣanma ʻaynsızca

3. Cemâlin muṣḥaf-ı kübrâyıdı ḥatt onda ḥatm olmuş
Ḳıraʻat eylerim sebü'l-meṡânî nestaʻînsizce

4. Benim Mecnûn-ı ser-gerdân-ı ʻâşıḳ vâdî-yi ġamda
Temâşâ eyledim Leylâ-yı ẖırâmı böyle bînsizce

5. Göñül simurġ-ı ʻanḳâdır felek ṭâḳında ey Ecrî

Gören nâ-bûd u nâ-peydâ ṣanur anı mu‘insizce

-216-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ṭoġdı ḫûrşîd-i dilârâ ṣubḥ-ı ṣâdıḳdan yine
   Ḳızdı ḳânûn-ı muḥabbet ṭab‘-ı ‘âşıḳdan yine

2. Âteş-i firḳat sirâyet gösterir dehre temâm
   Lâle dâġ olduḳça ifşâ bağrı yanıkdan yine

3. Dil bezminde tenhâ serv-veş cevlân eder
   Ber-kenâr olmuş gibi gönlüm ḫalâyıḳdan yine

4. Ḥüsn-i ‘Aẕrâ âteşin âyînedir ṣanma tehî
   ‘Aşḳ-ı nârı eyledi tâ seyr-i Vâmıḳ’dan yine

5. Ecriyâ tavṣîl-i dîdâr oldı şübhe yoḳ buna
   Şa‘şa‘a rûyı ṭoġınca ṣubḥ-ı ṣâdıḳdan yine

-217-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. … ‘aşḳla etdim dîn-i dünyaya ben ḥille

Anı âġûş ârâm eylemek ben câhile celle

2. Vücûdum zevraḳın ol sâḥil-i maḳṣâda ir gürsem

Didi pîr-i muġân var bâdbân-ı himmeti belle

3. Ṭariḳ-i müstaḳîm içre ulu'l 'aẓm olduğum ṭâşı

Ḳaṭâr-ı 'âşıḳân leyl (ü) nehâra el virir ḥille

4. Ne mümkin hem-dem olmak 'âşıḳ-ı âzâde bezminde

Raḳib-i ḥile-sârı ey göñül bu 'arṣadan elle

5. Çeraġ-ı pertev-i dildâr yandır ey ṣabâ dilde

Güzâr et kûy-ı yâri ol şu'â'-ı nûr-ı meş'ale

6. Bahâr eyyamı gelse sebze-zâr-ı 'aşḳîde 'uşşâḳ

Nice ârâm eder dil ol dürr-i ẖande olmasa vâle

7. Viṣâl-i ârzû-yı dilârâ isteriseñ ey Ecrî

Dilin ḥalât-ı vâḥid ile rehinde yârın elḥamle

-218-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Bünyâd idelim sür'atle naẓm-ı selîse

Bakmaya göñül mûnis ile anda enîse

2. Envâr-ı Ḫudâvend ol nûr-ı Muḥammed

Ol faḳr (u) fenâ ḫilḳat-i baḫş eyledi Veyse

3. Bir leyl içün vâde-i firḳatde ser-â-pâ

Nevbet mi virir ehl-i cünûn şimdi o Ḳayṣa

4. Dil-i terk-i diyâr eyledi ‘aẓm etdi Ḥicâz’a

Ġam-ı ġuṣṣamile dâḫil olub baḥr-ı Süveyse

5. Sür geştî-i cismin yüri var ‘aşḳla Ecrî

Dil-i zevraḳını virme ṣaḳın anda re’ise

-219-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Sür‘at eyler ehl-i dil meydâna naẓm-ı nûn ile

Kân-ı ‘aşḳıla dilâ pâkize-i mazmun ile

2. ‘Aşḳıla ‘âşıḳ olan müstaġriḳ eyler ‘âlemi

Mevc-i deryâlar gibi gûyâ sirişk-i ḫûn ile

3. Ḥüsn-i Leylâ ‘arż eden kûh-ı melâmet beklesün

Terk-i idrâk eyleyüp hem-pâ ola Mecnûn ile

4. Şol ḳadar ḳan ağladım sevdâ-yı zülf-i yârla
   Ḳaṭre-i çeşmim berâber olmada Ceyḫûn ile

5. Noḳṭa-i eşkimle peydâ oldı eşyâ Ecriyâ
   Ḥükm eder söylerse dil eş'âr ḳâf-ı nûn ile

-220-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

1. Bülbül yaraşur ġonca-i ḫandân arasında
   Göñlüm ḫôş olur bâġ-ı gülistân arasında

2. Erbâb-ı muḥabbet ile aġyâra yakışmaz
   Ey zâġ-ı siyâh sen nesiñ 'irfân arasında

3. Ruḫsâr-ı nigâr-ı kâkül-i ḫôş-bû ile memlû
   Ṣad gül açılur sünbül (ü) reyḥân arasında

4. Mihnetkeş-i erbâb-ı diliz gerçi dem-â-dem
   Şâdân oluruz meclis-i yârân arasında

5. Her ṣoḥbetimiz baḫr-ı ma'nî devr-i nâyâb
   Hem ḳıymet olur lülü vü mercân arasında

6. Ecrî ile hem-râz olamaz nağmede bülbül

Beyhûde fiġân eyler o gülistân arasında

-221-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Ġıll ü ġışş olur mı hiç merd-i muḥabbet-pîşde
Mümkün midir vaḳıʻa çirk olmaz aṣla şîşde

2. Mâsivâ rengin ferâmûş eylemez leyl (ü) nehâr
Vâʻiẓ-ı zerk-i riyâ dünyâ içün endîşede

3. ʻAks-i devr eyler muradımca felek devr eylemez
Gör ne cevr eyler baña gerdûn-ı gerden-gîşde

4. İftirâḳ-ı firḳati vaṣlınla ey mâh-ı münîr
Ber-murâd olmadı dünyâda bu dil-rişte

5. Ecriyâ kimden umarsıñ ilticâ şimden gerü
Himmet etmez oldı erler şeyẖe de dervişe de

-222-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Dünyede gördüğimiz Âl-i ʻAbâ şeklinde

Nice rehzenler olurmuş fuḳarâ şeklinde

2. Ṣaḳın erbâb-ı ġama geç naẓar etme fehm et
Nice erler bulunur kim cühelâ şeklinde

3. ʿÂşıḳız remz-i kelâmın bir elif eyleye farḳ
Ḥüsni bir nûr-ı Ḫudâ noḳṭa-i bâ şeklinde

4. Gelicek gûşuma ol demde ṣadâ-yı ḥaṭif
İşit ey ehl-i süḫân cân-ı nidâ şeklinde

5. Didi ey Ecrî-i bîçâre saña ol râzı
Ola gör ʿaşḳıla ol şâha gedâ şeklinde

-223-

Mefâʿîlün Mefâʿîlün Mefâʿîlün Mefâʿîlün

1. ʿAlîdir yâr-ı peyġamber ʿAlîdir bâ-i bismillah
ʿAlîdir sevretü'r- raḥmân ʿAlîdir ẕât-ı feyżullâh

2. ʿAlîdir hilʿat-ı şânı odur ḫalḳ eyler insânı
ʿAlîdir ʿilm-i edyânı ʿAlîdir cümleye sırr-ı şâh

3. ʿAlî yâsin ve'l Ḳur'ân kitâb-ı nâṭıḳ-ı hikmet
ʿAlîdir ṣaḥaf-ı İbrâhim ʿAlîdir dört kelâmullâh

4. ‘Alînin ḳahrına ṭâḳât getürmez ‘âlem-i eşyâ
‘Alîdir pür-ġazâb ancaḳ ‘Alîdir zü’l-celâlullâh

5. ‘Alîdir cümle maḳṣûd ‘Alîdir ḳıble-i maḳṣûd
‘Alîdir câmi‘-i Maḥmûd ‘Alîdir secde-i dergâh

6. ‘Alîdir yây-ı ‘aẓimdir ki emvâc-ı muḥabbetden
Erenler ḥâṣıl-ı ‘aşḳa olubdur sırrına âgâh

7. ‘Alîdir evvel (ü) aẖir ‘Alîdir bâṭın (u) ẓâhir
‘Alîdir her yere ḥâẓır ‘Alîdir ol velîyullâh

8. ‘Alîden Ecriyâ ‘aṭâ yine ecr-i ‘aẓîm aldım
‘Alîdir ẕikr-i eẕkârım ‘Alîdir lafẓa-i Allâh

-224-

Mef‘ûlü Mefâ‘îlü Mefâ‘îlü Fe‘ûlün

1. Ey ġonca gülüm bülbül-i şeydâyı unutma
Kûyında olan ‘âşıḳ-ı rüsvâyı unutma

2. Bir cür‘a-ı lâ‘liñ diledim eyledüñ iḳrâr
Va‘d eyler iken câm-ı muṣaffâyı unutma

3. Şîrîn deheniñ fikri ile Kuhken oldım
   Vaṣlın dileyen Ḫüsrev-i Dârâyı unutma

4. Vechiñ gibi bir aḥsen-i zîbâ ele girmez
   Ey yâr-ı ṣafâ mâh-ı mücellâyı unutma

5. Kûyuñda seniñ ʻaşḳıñ ile ey şeh-i ʻâlem
   Ecrî gibi bir ʻâşıḳ-ı ednâyı unutma

-225-

Mefʽûlü Mefâʽîlü Mefâʽîlü Feʽûlün

1. ʻArż eyledim aḥvâlimi ol yâr-ı güzîne
   Luṭf eyle deyü eylediğim âh (u) enîne

2. Hicr ile şevkim ağladır ʻuşşâḳa ol meh-rû
   Gözyaşı revân olsa sezâ rûy-ı zemîne

3. Cân çıḳdı bedenden nitekim ol gözi âhû
   Aġyâra muṣaffâ olıcak sîne-be-sîne

4. Üftâdeleriñ buldı yine künc-i ʻademde
   Ey sîm-beden ʻaşḳıñ ile ḥayli define

5. Raḥm ile didim Ecrî'ye ey şûḫ-ı sitemkâr

Bir kez naẓar et fikr idüben çeşm-i nemîne

-226-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. 'Andelîbiñ zâr-ı efġânı gerekmez 'âşıḳa
Baġ-ı dehriñ verd-i ẖandânı gerekmez 'âşıḳa

2. Âteş-i 'aşḳ-i ilâhî puẖte ḳıldı göñlümü
Düzâhın ol nâr-ı sûzânı gerekmez 'âşıḳa

3. Raḥmet-i feyż-i Ḫudâ dâim yakar cân-ı dilde
Âsmânıñ âb-ı bârânı gerekmez 'âşıḳa

4. Taḥt-gâh-ı mülk-i 'aşḳa faḳr ile başdım ḳadem
Ecriyâ bu bezmiñ 'irfânı gerekmez 'âşıḳa

-227-

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1. 'İrfâna baka bir dil bir dil baka 'irfâna
Rindâne ola âẖir âẖir ola rindâne

2. Meyẖvâr ola bir 'âşıḳ bir 'âşıḳ meyẖvâr ola
Meyẖâne aña meskân aña meskân meyẖâne

3. Leylâya ola Mecnûn Mecnûn ola Leylâya
Yâbâne ola Âdem Âdem ola yâbâne

4. ‘Uşşâḳa heme ey dil ey dil heme ‘uşşâḳa
Peymâne vire sâḳî sâḳî vire peymâne

5. Ecrî yüri var ḳalma yüri var ḳalmaEcrî
İḥsâna yetiş erken erken yetiş iḥsâna

-228-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Faẖr-ı ‘âlemi vâ’iẓ yâr-ı peyġamber yâ ‘Alî
Hilât-ı şânındadır Allâhu ekber yâ ‘Alî

2. Secde-gâh-ı ‘âşıḳandır ol ḥüsn-i ẖalḳ-ı Rıżâ
Câmi‘-i beyt-i Ḫudâ miḥrâb (u) minber yâ ‘Alî

3. Buldı ol lülü ve’l-mercânı şâh-ı Kerbelâ
Kim şehidân olur râhında rehber yâ ‘Alî

4. Cânımın cânânıdır zeynü’l ‘Abâ her ruz (u) şeb
Ṣad selâm olsun oña ẓannında maẓhâr yâ ‘Alî

5. Her cevâb-ı ḳıymet eyler kimyâ-yı himmeti
Zümre-i ʻâşıḳları Bâḳır-ı server yâ ʻAlî

6. ʻÂşıḳ-ı seyr-i sülûkum mezheb-i pâkinde âh
Kim şehîd oldı Yezîd elinde Caʻfer yâ ʻAlî

7. Mûsî-i Ḳażım Rıżâ'dır dînime ḳuvveti veren
Mesned-i ḳalbimde ḥükm eyler ser-â-ser yâ ʻAlî

8. Zehr-i mârı nûş idem şâh-ı Ḫorâsan ʻaşḳına
Zât-ı pâkin tâ muḳaddem ḳıldım ezber yâ ʻAlî

9. Ḳılma mahrûm cemâlinden temâşâ eyleyem
Sevdiğim cânım Taḳi cânımda sürûr yâ ʻAlî

10. Heb ehl-i beyt olanın başına ʻAlî vü Taḳî
Muʻcizât ile olur tâc-ı mücevher yâ ʻAlî

11. Ḳıl gürûh-ı ʻAskerî nâciz bizi Ecrî gibi
Nefs-i şûmı ḳaṭʻ-ı mânend-i Ḥaydar yâ ʻAlî

MÜSTEZADLAR

MÜSTEZAD

-1-

Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün
Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1. Görelden ḥüsn-i pâkiñ mürġ-ı dil ey ġonca-i ra'nâ
İrişür göğe feryâdım

Viṣâliñ bağına yol bulmadım ey vech-i müsteṣnâ
Anıñçün ḳalb-i nâşâdım

2. Rehiñde 'âşıḳ-ı nâlâna yoḳ mı rahmıñ ey dilber
Cefâlar hadd-i bî-pâyânım

Belâ küncinde pîşem hicrüñ ile âh vâveylâ
Benim ey ṭıfl-ı bîdâdım

3. Şarâb-ı lâ'l-i Şîrîniñ seniñ ey ṭuṭî-yi güftâr
Beni mest eyledi âḫir

Hemân-dem Bîsütûn-ı 'aşḳıla ṣan'at bulub cânâ
Ki ṣan hem-pâ-yı Ferhâdım

4. Cemaliñ pertevinden heft kişver ey ḳamer ṭal’at
Hemân feyz-âver olmuşdur

Şu‘â‘-ı şu‘le-i ẖûrşîd-i ḥüsniñden dü ‘âlem tâ
Hemişe bende irşâdım

5. Çemen bezminde ta‘lîm etdi dil murġı makamâtı
Hezâran ġoncalar gördi

Nevâlar gösterir baġ-ı ġam içre Ecrî-yi ednâ
Dilâ irşâd-ı üstâdım

-2-

Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün
Mefâ‘îlün Mefâ‘îlün

1. Gözüñ aç zâhidâ bir kez vücûduñ nüşḥa-yı Kübrâ
Tefekkür eyle ey insân

Cemâliň ṣafhâsında si vü dü ḥarfiñ mükemmel hâ
Yazupdur ḥażret-i sulṭân

2. Ezelden nûş eden pîr-i muġânıñ câm-ı lâ‘linden

Ki ya‘ni mest-i lâ-ya‘ ḳıl

Eylemez ḥaşre dek ey ṣâḳî-i gül-çehre bî-pervâ

Olur kim vâlih ü ḫayrân

3. Ṭavâf etmek dilerseñ gel ma‘ârif remzini añla

Muḥammed Muṣṭafâ ḥaḳḳı

Ḥarâb-âbâd-ı dil derler göñülde Ka‘be-i ‘Ulyâ

Ḥaḳiḳat böyledir ey cân

4. Elîf lâmıñ rumûzın gûş eden ‘âlemde ey cânım

Bulupdur vaṣl-ı dîdârı

Gezüp bu mülk-i şehri buldılar gencîne-i iḫfâ

Temâşâ ḥadd-i bî-pâyân

5. Ẕemîn (ü) âsumân esrârın Ecrî söyledi dilden

Ki ya‘ni ḫayme-i tenden

Baña gösterdi luṭfundan bu gün ol vech-i müstes̱nâ

Görindi menzil-i cânân

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Mef'ûlü Fe'ûlün

1. Eşyâda bizi ḳudret-i ḥaḳ eyleye ıṣlaḥ
Ey nefs-i melâmet

2. Ger ḳopsa ḳıyâmet göñül erzâl-i ṭabi'at
Bu dâr-ı dehrde

3. Bulmaz mı selâmet meded ey kenz-i ḫafiyye
'Uşşaḳa belâkeş

4. 'Uşşaḳa belâkeş reh-i 'aşḳında musarriḥ
Görmez mi şeṭâret

5. Görmez mi şeṭâret ser-i kuyunda dem-â-dem
Ey dilber-i ra'nâ

6. Ey dilber-i ra'nâ göňül üftâde saḥiḥaḥ
'Aşḳıyla ḳanâ'at

7. 'Aşḳıyla ḳanâ'at ederiz biz ṣubḥ (u) mesâ
Ecrî gibi her dem

8. Ecrî gibi her dem seni dil eyledi ser şâh
Ḫûbâna nihâyet

-4-

Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

Mef'ûlü Fe'ûlün

1. Ben zâr-ı derûnumla saña eyledim iẓhâr

Ey âfet-i ruḫsâr

Raḥm eylemediñ ben dil-i şeydâya sezâ-var

Ey şûḫ-ı sitemkâr

2. Hiç sende âyâ zerre ḳadar yok mıdır inṣâf

Ben 'âşıḳa inṣâf

Bir nice zamânlar hey 'aşḳıñda eder zâr

Ey vech-i ḳamer-vâr

3. Dil ḫûn ile âlûde-i giryânıñ olaldan

Hicrânıñ olaldan

Ḥâk oldı daḫi dâmenini eylemez inkâr

Etdi ise iḳrâr

4. Miḥnet-zede-i 'âşıḳ-ı şûrîde-i ṣadıḳ

Sen şâha muvafıḳ

Gel itme diriġ vuṣlatına irgüre ey yâr
Ḫandân oluban zâr

5. Ol vâdî-yi ġamdan çeker Ḳayṣ-ı şeydâ
Bilmez anı Leylâ

Dil besbeter andan hele oldı yine tekrâr
Sevdâya giriftâr

6. Var yürü bula gör başıña bir çâreyi her-bâr
Hiç eyleme efkâr

Bu derd-i ġama yok mı nihâyet ‘aceb Ecrî
Geçmekdedir ‘ömri

KIT'A

KIT’A

-1-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. Ey mis̱li bulunmaz ḫûbların̄ şâhı
   Ṭulu‘ etdi vechin̄ seyrânın̄ mı var

2. Zülf-i müşkînine eylerim âhı
   Ben gibi ḥâṭır-ı perîşânın̄ mı var

3. Dü çeşmimin̄ revân olsa da seli
   ‘Âşıḳın̄ vaṣlına erişmez eli var

4. Âsitânın̄ bekler ey cennet gülü
   Mürġ-ı dilden özin̄e rıḍvânın̄ mı var

5. Sensin̄ ‘âlemlerin̄ şâh-ı kişveri
   Cemâlin̄ meş‘alesi ṭutdı her yeri

6. Âfitâb-ı ‘âlem misin ey perî
   Ṣubḥ-ı muḥabbetde cevlânın̄ mı var

7. Derdmend-i Ecriyâ ey ḳadd-i dil-cû
   Giceler ṣubḥa dek çekmede ġayġu

8. Güzelsiñ ‘âlemde ammâ ey meh-rû

Gerçi ‘âşıḳlara iḥsânıñ mı var

-2-

Fâ‘ilâtün Fâ‘ilâtün Fâ‘ilün

1. İtmediñ bende bir üftâdeden

Sende ḳamu luṭf-ı hidâyet şehâ

2. Hicr-i melâmetle geçer rûzımız

Ey şeh-i ‘alâm-ı ṣafâḥat şehâ

3. Ḳudret en‘âmıñ umar dil-i ġarîb

Yoḳmıdır ‘avn-i inâyet şehâ

4. Dîde-i dünyâ nice her dem-be-dem

Ḫâk-i rehin kuḥl-i muḥabbet şehâ

5. Bend-i esîriñ olalı rûz (u) şeb

Niceden şîven ferâġat şehâ

6. Deyri olduk yine deryûze-veş

Sendedir ol genc-i ‘aẓîmet şehâ

7. Ecrî-i dil-i[12] ḥasteye luṭf-baḫş

Eyle ʻaṭâ feyẓ-i belâġat şehâ

-3-

Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilâtün Fâʻilün

1. Mehdî-i ṣaḥib-livâyı eyle irsâl el amân

Ḳuvvet-i pâzû vire dîne mükerrer yâ ʻAlî

2. Sensin ol deryâ-yı ʻâẓîm kim nihâyetsiz muḥît

Baḥr bir yanında cû bir ḳaṭre-i kemter yâ ʻAlî

3. Sensin ol ḳaṭʻ-ı beyân-ı ṣaḥib-i düldül süvâr

Kim güşâd olur yüzünde bâb-ı Ḫayber yâ ʻAlî

4. Sendedir şems-i nübüvvet âfitâb-ı ṭalʻatıñ

Şaʻşaından feyż alur mâh-ı münevver yâ ʻAlî

5. Sendedir ḥatem Kelâmullâh nâṭıḳ nâgehân

Eyle ʻaṭâ bende-i bîçâre ister yâ ʻAlî

[12] " دل " kelimesi " ديل " şeklinde yanlış yazılmıştır.

SONUÇ

Çalışmamızın esasını teşkil eden Ecrî Divânı, hacim itibariyle normal denilebilecek divanlar arasında sayılabilir. Ecrî, mürettep divanlara uygun her harften gazel yazmış; ancak divan tertibinde bir sıra gözetmemiştir.

Ecrî gazellerini tasavvûfî bir edayla söylemiş, tasavvûfi unsurlara şiirlerinde çok fazla yer vermiştir. Ecrî şiirlerinde derin tasavvuf remizlerinin olduğu bir dil kullanmıştır. Hurûfilikten, on iki imamdan oldukça sık söz etmiştir. Yazdığı kaside onun XVIII. yüzyıl şairi olduğunu göstermektedir. Ecrî şiirlerinde Klasik Türk Edebiyatı geleneğini devam ettirmiştir.

KAYNAKÇA

Banarlı Nihad Sâmi, *Resimli Türk Edebiyâtı Tarihi I*, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul, 2001

Bilgin Azmi, *Ümmî Sinân Divanı (İnceleme-Metin)*, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları:3391, 2000

Büyük Kültür Ansiklopedisi, Cilt 6, Başkent Yayınları, Ankara, 1984

Ecrî Divânı, (06 Hk 609/1) Millî Kütüphâne, Ankara

Gürgendereli Müberra, *Hasan Ziyâ'î Hayatı, Eserleri, Sanatı ve Dîvânı (İnceleme-Metin),* T.C. Kültür Bakanlığı, Ankara, 2002

Muslu İhsan, *Hayber'in Fethi ve Hz.Ali Efendimiz*, Ortadoğu Gazetesi, 02-02-2010

Temel Brıtannıca, *Temel Eğitim ve Kültür Ansiklopedisi*, Cilt 10, Ana Yayıncılık, 1992